

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 10 SAYI: 51 Eylül-Ekim 1999

Mevcut Durum ve Devrimci Görevler

*İçeriği Boşaltılan Kavramlar:
Emperyalizm, Sosyalizm
Devlet, Demokrasi, Faşizm
Politik Mücadele,
Silahlı Mücadele...*

*Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi Savaşçıları
Serdar Soyergin
Levent Ertümer, Faruk Açıl
Ziya Erdönmez*

Ernesto Che Guevara

*Sosyalizm ve Din
Lenin*

*Yargıtay Başkanı Sami Selçuk ve
Laiklik, Laikçilik, Burjuva Demokratik Devrim*

*Uluslararası Tahkim ve Emperyalizmin
“Yapısal Uyum” Reçetesi*

*Marmara Depremi ve
Küçük-Burjuvazinin Devlete “Küsmesi”*

Cezaevleri Gerçeği

Türkiye Tarihinden

- MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ GÖREVLER 3 1999 yılına girilmesiyle birlikte ülkemizde ekonomik, toplumsal ve siyasal olayların gelişimini tahlil eden ve buna bağlı olarak öne çıkan devrimci görevlerin değerlendirildiği bir yazı.
- İÇERİĞİ BOŞALTILAN KAVRAMLAR: EMPERYALİZM, SOSYALİZM, DEVLET, DEMOKRASİ, FAŞİZM, POLİTİK MÜCADELE, SİLAHLI MÜCADELE.. 11 1980 sonrasında dünya ve ülkemiz solunda egemen olan ideolojiszleşme sürecinin bir parçası olarak ortaya çıkan kavram keşmekeşinin günümüz koşullarındaki gelişiminin ve PKK hareketinin tasfiyesi sürecindeki rolünü irdeleyen bir yazı.
- THKP-C SAVAŞÇILARI: SERDAR SOYERGİN LEVENT ERTÜMER FARUK AÇIL ZİYA ERDÖNMEZ 24 Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri olarak Öncü Savaşında yitirdiğimiz yoldaşlarımızın anısı önünde saygı ile eğiliyoruz. Onların anısı, mücadelemizin yolunu her zaman aydınlatacaktır.
- ERNESTO CHE GUEVARA 26 Che Guevara'nın legalizm ve "banşçıl geçiş" konusundaki değerlendirmeleri.
- SOSYALİZM VE DİN LENİN 28 Lenin'in, proletarya partisinin din konusundaki anlayışını ortaya koyduğu yazı.
- YARGITAY BAŞKANI SAMİ SELÇUK VE LAİKLİK, LAİKÇİLİK, BURJUVA DEMOKRATİK DEVRİM 31 Yargıtay Başkanı Sami Selçuk'un yeni adli yıl töreninde yaptığı konuşmanın sınıfsal perspektiften değerlendirilmesi.
- ULUSLARARASI TAHKİM VE EMPERYALİZMİN "YAPISAL UYUM" REÇETESİ 38 TBMM'nin yaptığı anayasa değişikliği ile kabul edilen "uluslararası tahkim" in, emperyalizme olan bağımlılığı, anayasal çerçeveye yerleştiren niteliğini irdeleyen bir yazı.
- MARMARA DEPREMİ VE KÜÇÜK-BURJUVAZİNİN DEVLETE "KÜSMESİ" 41 Marmara Depremi'yle birlikte küçük-burjuvazi arasında ortaya çıkan "devlet" e yönelik "öfke" ve "küşkünlüğün" niteliğini değerlendiren bir yazı.
- CEZAEVLERİ GERÇEĞİ 44 Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde 12 devrimci tutsağın katledilmesiyle bir kez daha ortaya çıkan gerçeklerin irdelenmesi.
- TÜRKİYE TARİHİNDEN 46 Türkiye tarihinin çarpıtılmasına ilişkin bir örnek.

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 2501

55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

E-Mail Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı İLKER Matbaası'nda basılmıştır.

Baskı Tarihi: 6.10.1999

Ederi: 200.000 TL.

5 DM - 15 FFr.

5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:

10 Sayı 70 DM

15 Sayı 100 DM

Mevcut Durum ve Devrimci Görevler

1999 yılına girilmesiyle birlikte ülkemizde ekonomik, toplumsal ve siyasal olaylar, ülkemiz tarihinde az rastlanır bir hızla birbiri ardına gelmeye ve birbirine eklenmeye başlamıştır.

Kürt ulusal hareketinin 1993 yılından itibaren içine girdiği duraklama ve gerileme süreci, 1999 yılına girildiğinde, PKK'nin örgütsel yapısının hızla dağıtılmasına dönüşmüştür. Bu dağıtılmanın ilk olguları A. Öcalan'ın "İtalya seferi" ile belirginleşmiş ve 15 Şubat 1999 tarihinde Kenya'da tutsak alınmasıyla birlikte en üst düzeye ulaşmıştır.

A. Öcalan'ın İmralı adasındaki tutsaklık koşullarında sergilediği "politikalar", İmralı duruşmalarındaki "savunması" ile birlikte, PKK yönetimindeki Kürt ulusal hareketinin gerçek ve nihai tasfiyesi sürecini başlatmıştır. Böylece, 1993 yılından beri gelişen süreç, yani duraklama, gerileme, dağılıma ve tasfiye süreci, Ağustos ayına gelindiğinde, PKK'nin "resmen" silahlı mücadeleyi "terketmesi" ve silahlı güçlerini aşamalı bir biçimde tasfiyesi noktasına gelmiştir. PKK Başkanlık Konseyi'nin ya da değişik PKK'lilerin yaptıkları her türden "iç rahatlatıcı" açıklamalara ve gerekçelere karşın, **PKK'nin silahlı mücadeleyi terketmesi ve silahlı güçlerini tasfiyesi**, günümüz koşullarında somut ve belirgin bir olgu olarak en önemli siyasal olayların başında gelmektedir.

1999 yılı içindeki diğer önemli gelişme ise, 18 Nisan genel seçimlerinin ortaya çıkardığı sonuçlara ilişkin olmuştur.

DSP'nin %22'lik oy oranı ile birinci parti olarak çıktığı genel seçimlerde, faşist MHP'nin %18 oranında oy alarak ikinci parti oluşu,

CHP'nin %10'luk genel barajı aşamayı meclis dışında kalışı, asıl olarak sol kitlede büyük bir şaşkınlık ve düş kırıklığı yaratmıştır. Ülkemizdeki sınıfların bileşimi ve sınıf çelişkilerinin gelmiş olduğu düzeyi gözönüne almayan ve salt kitleye yönelik "ajitasyon"a dayalı bir çalışma tarzı içinde bulunan legal ve legalleşme yolundaki sol örgütlenmelerin ortaya çıkan şaşkınlık ve düş kırıklığındaki belirleyici payı kadar, bu durum karşısında gösterdikleri **kararsızlık** da, gelişen olaylar içinde belirgin bir yere sahip olmuştur.

Seçim sonrasında kurulan DSP-MHP-ANAP koalisyon hükümeti, soldaki kararsızlığı daha da artırmış ve MHP'nin "yeni" politikaları karşısında, solun faşizme karşı alışlagelen söylemi işlevsiz kalmış ve taktik planda soldaki kararsızlıkla birleşerek, edilgenliğe yol açmıştır. Bu durum, kaçınılmaz olarak, solda yıllardır egemen olan **ideolojisizliği** keskinleştirmiş ve "**yeni**" **yönelimler** PKK'nin silahlı mücadeleyi terketmesiyle birlikte ortaya çıkmaya başlamıştır. (Örneğin, DHKP-C'nin, keskin bir dönüş yaparak "*Yaşadığımız Vatan*" adıyla yeni bir dergi çıkarmaya başlaması bu "yeni" yönelimlerin ilk adımları olmaktadır.)

"Asya krizi" olarak başlayan dünya ekonomik buhranının ülkeye yansımalarıyla birlikte ortaya çıkan gelişmeler ise, oligarşik yönetimin "yeni dünya düzeni" çerçevesi içinde ekonominin yeniden düzenlenmesi ve rasyonalizasyonu için bir dizi istikrar önlemlerini gündeme getirmiştir. Uluslararası tahkim ve sosyal sigortalar yasası, oligarşik yönetimin DSP-MHP-ANAP hükümeti aracılığıyla gerçekleştirdiği yeni düzenlemelerin başında yer al-

mıştır.

Emeklilik yaşını 58-60 yaş olarak belirleyen yeni sosyal sigortalar yasası karşısında “Emek Platformu” adıyla oluşturulan kitlesele eylemler ise, soldaki ideolojisizlik ve ilkesizliğin ulaştığı boyutları açıkça göstermiştir. Kendi varlığından ve sendika “başkanları”nın geçimlerini temin etmekten başka bir işleve sahip olmayan DİSK ve küçük-burjuva aydınlarının 12 Eylül sonrasındaki düzene enteg-rasyonunun bir ifadesi durumunda bulunan KESK’in, sosyal sigortalar yasasına karşı oluşturulan “Emek Platformu” içinde faşistlerle birlikte yer alması, her ne kadar “işçi sınıfının birliği” adıyla haklı ve meşru gösterilmeye çalışılsa da, soldaki kaosu ve keşmekeşi açıkça sergilemiştir.

Gerek oligarşik yönetim içinde, gerekse soldaki bu ekonomik ve politik gelişmelerin ortaya çıktığı bir evrede, Marmara bölgesini etkileyen ve binlerce insanın ölümüne yol açan deprem, toplumsal alanda önemli gelişmeler yaratmıştır. Özellikle kent küçük-burjuvazisinin orta ve üst gelir grubundaki kesimlerinin “yazlık” yeri olan Yalova’da depremin yarattığı yıkım ve insan kaybı, bu kesimlerin devlete olan **güvenlerini** büyük ölçüde sarsmıştır.

12 Eylül döneminde sola yönelik sürdürülen baskı ve şiddet uygulamaları karşısında sessiz kalan ve askeri yönetimin uyguladığı tüm baskı ve şiddet uygulamalarını “terör” ortamının sona erdirilmesi açısından haklı ve meşru gören ve giderek yaratılan “huzur ve barış ortamı” içinde önemli bir **tüketici kitle** olarak emperyalist metalanın ülke içine girişini sevinçle karşılayan bu kent küçük-burjuvazisi, depremle birlikte **tüketim gücünü** önemli ölçüde yitirmiştir. Gelişen dünya ekonomik buhranının etkisiyle azalan gelirlerine rağmen belli oranda tüketim gücünü koruyan bu kesimin, depremle birlikte önemli bir kayba uğraması, daha sonraki aylarda ortaya çıkacak gelişmeleri öne almıştır.

1999 yılı içinde ülkemizde gelişen ekonomik, toplumsal ve siyasal olayların ortaya çıkardığı genel görünüm ise, oligarşik yönetimden halk kitlelerine kadar her kesimin tam bir belirsizlik ve kararsızlık içine girdikleridir. Bir başka ifadeyle, gelişen olaylar, “huzur ve güven ortamı” içinde kendi bireysel yaşamını “iyi bir tüketici” olarak sürdürme beklentisi içinde olan ya da sürdüren tüm kesimleri tam bir şaşkınlığa düşürmüştür. Neyin ne olacağı, ne yönde gelişeceği belirsizleşmiş ve gelecek beklentileri öne geçmiştir. Daha düne kadar, geleceği (yarını) düşünmeden, sadece içinde

bulunulan anı yaşayan ve bu çerçevede emperyalist metalanın “iyi birer tüketicisi” olan ve salt tüketici kredileriyle yaşayan ya da yaşamayı bekleyen bireylerin, **gelişen olayların birbirini dışlayan ve birbirini etkileyen ilişkileri karşısında içine düştükleri şaşkınlık ve belirsizlik**, günümüzde en temel olgu durumundadır.

Bu temel olgu, tek tek gelişen olaylar açısından ele alındığında daha da belirginleşmektedir.

PKK hareketinin A. Öcalan’ın Suriye’yi terketmesiyle birlikte, “İtalya seferi” ile “devletleşme” aşamasında olduğunu ilan etmesinden kısa bir süre sonra Kenya’da tutsak edilmesinden sonra yapılan açıklamalar ve izlenen politikalar, PKK hareketinin silahlı mücadeleyi terketmesi noktasına kadar ulaşmış ve Eylül ayı itibarıyla “Türkiye sınırları dışına” çekilmesinden söz edilen silahlı güçlerin “Türkiye’ye teslim olması” noktasına gelmiştir.

PKK hareketi ideolojik ve politik çizgisi açısından ele alındığında, ortaya çıkan gelişmeler ve çelişkiler, şüphesiz hiç bir şaşkırtıcı özelliğe sahip değildir. PKK’nin 1995 yılında yapılan 5. Kongre kararları ile örgüt amblemindeki çekiç-orağın çıkartılmasıyla başlayan gelişmeler, şu ya da bu evrilmeye ulaşacağı yer, bugün gelinen aşamayı içerdiği uzun zamandır görülebilir bir nitelikte olmuştur. Ancak mevcut durumda söz konusu olan, PKK’nin ideolojik-politik çizgisinin kendi evriminin geleceği sonun bilinebilirliği değil, bu evrimin “mümkün olmadığı” kanısı ve inancını taşıyanların bu evrilmeye karşısında ne yapacaklarını bilemez hale gelişleridir. Yoksa, daha kuruluş aşamasında Marksist-Leninist kavramlarla proletaryanın ulusal temelde ayrı örgütlenmesini savunan bir örgütün, gelişim içinde yalnız bir milliyetçi temele oturması ve giderek sınıfsal niteliğini yitirmesi tarihin diyalektikleridir. Bu açıdan tek sorun, zaman sorunudur. Yani evrilmenin ne zaman belirgin bir nitelik alacağı ve kitleler açısından ne zaman görülebilir olacaktır. Ülkemizdeki mevcut durumdaki gelişme, bu açıdan evrilmenin görülebilir hale gelmesine yol açmışsa da, ortaya çıkardığı durum, **PKK hareketinin dağılması, silahlı güçlerinin tasfiyesi ve bu gelişmenin yaratmış olduğu belirsizlik ve şaşkınlıktır.**

Kendi içersinde A. Öcalan’ın İmralı sonrasında PKK hareketini tasfiyeye yönelik tutum ve beyanları ne denli gerekçelendirilirse gerekçelendirilsin, **geleceğe yönelik belirsizlik** başat durumdadır. Bugün açısından ifade edildiğinde, hiçbir PKK yöneticisi ve kadrosu, yarın ne olacağını belirleyebilecek durumda

bulunmamaktadır. Silahlı güçler tasfiye edildikten sonra Türkiye oligarşisinin (PKK söylemiyle ifade edersek “devletin”) A. Öcalan’ı ve Kürtleri “muhatap” almayacağı “kaygısı” Kürt aydın kesimi içinde yaygınlaşmıştır. Sonal olarak PKK hareketini desteklemeyen, ancak PKK’nin yürüttüğü silahlı mücadeleyle Kürtlere ilişkin bazı “hakların” alınabileceği ve kendi üzerlerindeki “ulusal baskının” hafifleyeceği düşüncesinde olan Kürt küçük-burjuva aydınları, ortaya çıkan belirsizliğin en etkin olduğu kesim durumundadır. Bugüne kadar PKK’nin yürüttüğü silahlı mücadele koşullarında oligarşik yönetimin baskı ve terörünü daha az üzerinde hisseden bu kesimler, “ana tehlike” tasfiye olduktan sonra sıranın kendilerine geleceğini, **tarihsel deneyimleriyle** çok iyi bilmektedirler. Bugün, bu kesimler, oligarşik yönetimin baskı ve terörünün kendilerine yönelmesini bekler durumdadırlar. Öyleki, oligarşik yönetimin baskı ve terörünün kendi üzerlerinde yoğunlaşması beklentisi ne denli fazla ise, **buna karşı** ne yapabileceklerini **bilmemenin** endişesi de o denli fazladır. Mevcut gelişmelerin belirginleşmesine kadar PKK’den uzak durarak ve uzak durduklarını göstererek oligarşik yönetimin baskı ve şiddetinden göreceli olarak kaçınabilen bu küçük-burjuva kesim, aynı zamanda örgütsüz durumdadır. Dolayısıyla, yeni süreçte ne yapabileceklerini belirleyebilecek ve yapılması gerekenler için belli bir örgütlülük sağlayabilecek konumları bulunmamaktadır. Bunun sonucu olarak, A. Öcalan’ın İmrallı’da sergilediği “teslimiyetçi” tutuma karşı bireysel planda öfkelenmekten ve tepki göstermekten öte bir şey yapamamaktadırlar.

PKK’nin gerek kadroları, gerekse kitlesi, gelişmeler karşısında belirgin bir atalet ve pasiflik içine girme durumundadır. Yıllarca inandıkları ve uğruna savaştıkları amaçların A. Öcalan’ın ağızından geçersiz ilan edilmesi, bu kesimlerin belirsizlik içine girmelerine yol açması kaçınılmaz olmuştur. Bugüne kadar üzerinde fazlaca düşünmeden çalıştıkları ve savaştıkları amaçlar, birden ortadan kalkmıştır. Ancak bu durumda, ortaya çıkan atalet, pasiflik ve belirsizlik egemen olmakla birlikte, aynı zamanda geleceğe yönelik yeni arayışları gündeme getirmek durumundadır. Gerek ülkemiz solunda egemen olan **ideolojisizlik**, gerek PKK hareketinde yıllarca belirgin bir çizgi durumunda olan **pragmatizm**, yeni arayışların gelişimini ve yönelimini baştan engelleyecek niteliktedir. Dolayısıyla, yeni arayışların, küçük bir grubun entellektüel çabasından öteye geçmesi kısa dönemde ola-

naksız görünmektedir.

Benzer bir durum ülkemiz solunun geneli için de geçerlidir. 18 Nisan seçimleri sonrasında MHP’nin %18 oranında oy almasıyla ortaya çıkan “düş kırıklığı”, PKK’nin silahlı mücadeleyi terketmesi ve silahlı güçleri tasfiyeye yönelmesiyle birlikte, sol örgütlenmelerin pek çoğunu tam bir belirsizlik içine itmek durumundadır. Yıllar boyu, pragmatist ve oportünist anlayışlarla yürütülen örgütsel çalışmalar, böyle bir ortamda bir süre daha var edilebilirse dahi, orta vadede, pek çok örgütlenmenin niteliksizleşmesini getirecektir. İdeolojik-politik çizgi açısından birbirleriyle olan sınır çizgilerini tümüyle muğlaklaştırmış ve tüm faaliyetlerini pragmatist bir kavrayışa dayandırmış olan sol örgütlenmelerin, ülkemizde gelişen olayları doğru bir biçimde tahlil edebilmesi ve buna bağlı olarak doğru devrimci taktikleri belirleyebilmesi olanaksızlaşmıştır. Çünkü karşı karşıya kaldıkları sorun, mevcut gelişmeler karşısında nasıl bir politika (taktik) izleyecekleri sorunu olmaktan çıkmış, stratejik çizgi sorunu haline gelmiştir. Devrim teorisi, örgütlenme anlayışı ve çalışma tarzında ortaya çıkan aşınmalar ve devrimci teorinin bir yana bırakılması, sol örgütlerin bugün karşı karşıya kaldıkları sorunun ana halkasını oluşturmaktadır. Legal dergi çıkarmak, derginin “temsilcilikleri”ni oluşturmak, “büro”lar açmak, mahalle çalışması yapmak, belirli zamanlarda yürüyüş düzenlemek ya da yürüyüşlere katılmak ile sınırlı ve tümüyle gelişen olayların ardından gelen, onların birer izleyicisi durumunda bulunan sol örgütlenmelerin uzun dönemli politik bir çizgi belirlemeleri, ne denli zorunlu ise, o denli de zor görünmektedir.

Belirgin ve kesinleştirilmiş bir stratejik çizgiye sahip olmayan bir örgütün, mevcut durumun ortaya çıkardığı olguları doğru bir biçimde değerlendirebilmesi, şüphesiz olanaksızdır. Çünkü mevcut durum tahlilleri, toplumdaki sınıflararası ilişki ve çelişkileri ve bunların genele bağlı bir biçimde değişimini kısa bir tarihi dilimde inceler. Tahliller analitik bir yöntemle, gelişen olguları tespit eder. Ne var ki, sadece olguları yakalayıp aralarındaki ilişkileri tespit etmek yetmez. Bu kadarı ile yetinmek yüzeyseldir, anti-marxisttir. Esas olan, olaylar içinde gelişen unsurların (olguların) iç çelişkilerini yakalamak ve bu çelişkilerin ortaya çıkardığı o döneme ilişkin öne çıkan çelişmeyi ve hareketin yönünü tayin etmektir. Bu bağlamda, mevcut durum tahlilleri, devrimci taktiklerin belirlenmesinde esastır ve her devrimci taktik, devrim stratejisine bağlı olmak ve

stratejik rotaya göre düzenlenmek durumundadır. Devrimin stratejik çizgisine ve rotasına sahip olmayan bir hareketin, mevcut durumdaki olguları tespit etmiş olması hiç bir işe yaramayacaktır. Bu durumda olanlar için, mevcut durumdaki her olgu, ortaya çıkış ve ortamı etkileyişine bağlı olarak etkin ve temel olgu olarak değerlendirilecek ve buna bağlı olarak ortaya konulacak her tutum, bir önceki ve bir sonraki pratikle çelişecek ve onu dışlayacaktır. Pratiğin birbiriyle bağlantılı stratejik bir çizginin somutluğu olarak yürütülememesi, eskinin farklı bir biçim altında yinelenmesi şeklinde kısır bir döngü oluşturacaktır. Böyle bir durum, mevcut gelişmelerin yaratmış olduğu belirsizliği artırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir. Oysa ki, mevcut durumun öne çıkardığı temel olgu, solda ve kitlelerde **geleceğe dönük belirsizlik** ve bu belirsizliğin yaratmış olduğu atalet ve edilgenliktir. Bir başka deyişle, mevcut durumda en temel olgu, **solda ve kitlelerde geleceğin nasıl evrilebileceğine ve ne olabileceğine ilişkin belirsizlik ve bu belirsizliğin yaratmış olduğu kaygılar ve beklentilerdir.**

Bugün faşistlerin koalisyon hükümetinde önemli bir güç olarak yer almaları, ancak bilinen faşist nitelikleriyle ne yapacaklarının bilinmemesi, mevcut belirsizlik ve belirsizliğin yaratmış olduğu kaygıları artıran diğer bir olgu durumundadır.

MHP'nin Devlet Bahçeli yönetiminde bugün için sergilediği "merkezci" görünüm ile MHP'nin faşist niteliği arasındaki "fark", oligarşinin milis gücü olarak MHP'ye karşı alınacak tutum konusunda ikircikli kalınmasına neden olmaktadır. 1980 öncesindeki MHP'nin kitlelere yönelik silahlı saldırılarına karşısında kitleleri korumayı amaçlayan ve buna bağlı olarak yürütülen politik ajitasyon ve örgütlenme çalışmaları, günümüz koşullarında işlevsiz ve etkisiz olduğu görünür bir olgu durumundadır. Bunun sonucu ise, solda MHP'ye karşı belirgin bir tutumun ortaya konulamaması ve olayların salt izlenmesiyle yetinilmesi olmaktadır. Olayların salt izleyicisi olarak içine girilen beklenti, faşistlerin, bir yerde ve bir biçimde 1980 öncesinde olduğu gibi kitlelere saldırması olmaktadır. Ve böyle bir gelişme ortaya çıktığında, 1980 öncesinde en geniş ölçekte yürütülmüş olan anti-faşist politikalar uygulamaya sokulacaktır. Böylece ülkemiz solunda, MHP'nin kitlelere saldırısını beklemenin getirdiği politik pasiflik anti-faşist mücadele açısından egemen bir bakış açısı durumundadır.

Gerçekte herkesin çok iyi bildiği gibi, MHP, oligarşinin faşist milis örgütlenmesi olarak her

zaman kullanabildiği ve kullanabileceği bir güç durumundadır. Ancak bu, oligarşinin bu gücü, her durumda ve her zaman kullanacağı anlamına gelmemektedir. Oligarşinin siyasal zorunun sivil vurucu gücü olarak MHP, bu zorun uygulanış biçimine göre somutta bilinen işlevini yerine getirmek durumundadır. Sınıfsal olarak küçük ve orta ser-maye kesimine dayanan ve tekelci burjuvazinin politik sözcülüğünü amaçlayan MHP, oligarşinin 12 Eylül sonrasında devlet aygıtındaki kesin egemenliğine paralel olarak siyasal zor uygulamasında ikincil durumundadır. Mevcut düzene karşı kitlelerin tepkilerinin belirgin bir biçimde gelişmediği, **depolitizasyon ve pasifikasyon ortamı içinde** MHP'nin etkin bir **zor gücü** olarak kitlelere karşı kullanılması sözkonusu değildir. Bunun yerine, ırkçılık ideolojisiyle, üretimin sosyalleştirilmesi propagandasıyla kitleleri etki altına alma yönündeki faaliyetleri öne geçmiştir. Oligarşi açısından her zaman denetlenebilir ve kullanılabilir bir güç durumunda olduğu için, MHP'nin kitleler üzerindeki ideolojik ve politik etkisinin artması, aynı zamanda oligarşinin çıkanna denk düşmektedir.

18 Nisan seçim sonuçlarının gösterdiği gibi, bugün MHP, oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki bölünme ve parçalanmaların egemen olduğu bir dönem sonrasında, bu kesimlerin geçici bir ittifakı durumundadır. Deprem sonrasında yapılacak konutlar konusunda MHP içinde ortaya çıkan çatışma, bu ittifakı açık biçimde ortaya koymuştur. Başını tekstil ve inşaat sektöründe faaliyet yürüten küçük ve orta sermaye kesimlerinin çektiği bu ittifak, "Asya krizi" ile gelişen dünya ekonomik buhranı koşullarında daralan **iş pazarının genişletilmesi ve yeni pazarların bulunması** temelinde oluşturulmuştur. Ancak, gelişen dünya ekonomik buhranı, kaçınılmaz olarak ne iş pazarının genişletilmesini, ne de yeni pazarların bulunmasını olanaksız hale getirmiştir. Dolayısıyla, MHP ekseninde oluşturulan ittifak, kendi istemlerine uygun bir gelişmenin olmadığı koşullarda hızla ve birden çözülme dinamiğine sahiptir. Bu ise, MHP'nin kendi içinde bölünmesini ve iş çatışmalarına sahne olmasını getirebilecektir.

Ülkemiz somutunda ortaya çıkan gelişmelerin diğer bir halkasını ise, Amerikan emperyalizminin dünya ekonomik buhranı karşısında geliştirdiği yeni ekonomi-politikaların ülkemize yansımaları oluşturmaktadır.

Genel ve popülist söylemde "Yeni Dünya Düzeni" olarak sunulan Amerikan emperyalizminin yeni ekonomi-politikaları, dünya çapında (popülist söylemde "global" ölçekte)

gelişen ekonomik buhranın şiddetini azaltmayı amaçlamaktadır. Her dünya ekonomik buhranında olduğu gibi bu kez de buhranın getirdiği sorunlar geri-bıraktırlmış ülkelere aktarılmak istenmektedir. Yeni-sömürgecilik yöntemlerinin 1980'lerden itibaren içine girdiği bunalım, günümüz koşullarında olanca ağırlığı ile dünya ekonomik buhranını etkilemeye devam etmektedir. Bu durumda, Amerikan emperyalizminin bulunduğu çözüm, tüm geri-bıraktırlmış ülkeleri tek bir ekonomik yapılandırma içine sokmak ve bu yolla ekonomik buhranı merkezi olarak yönlendirmek olmaktadır. "Globalizm" adıyla sunulan bu yeni ekonomi-politika, geri-bıraktırlmış ülkeler arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması, bu ülkelerdeki ekonomik ve siyasal yönetimin tekleştirilmesi ve tek bir ekonomik politikanın egemen kılınması şeklinde belirginleşmektedir. Amerikan emperyalizmi, bu yolla, gelişen ekonomik buhran koşullarında tüm geri-bıraktırlmış ülkelere **merkezi ve bütünsel** olarak müdahale edebilmeyi hesaplamaktadır. Bu yönüyle IMF, geçmiş dönemlerden daha fazla işlevli kılınmakta ve Amerikan emperyalizminin ekonomi bakanlığı gibi çalışması planlanmaktadır.

"Yeni dünya düzeni" ve "globalizm" olarak sunulan tüm uygulamalar, emperyalizmin III. bunalım döneminin temel özelliklerinin genişletilmesi ve yeniden biçimlendirilmesinden başka bir şey değildir. Bu uygulamaların temelinde yeni-sömürgecilik yöntemlerinin uygulanmasında ortaya çıkan bunalım yatmaktadır.

Bugün için emperyalizm, yeni-sömürgecilik yöntemlerinin yerine geçecek farklı bir sömürü yöntemine sahip değildir. Bir başka ifadeyle, emperyalist sömürünün sürdürülüş biçimi değişmemiş, ancak mevcut biçim giderek ağırlaşan bunalımlar üretmeye devam etmektedir.

Yeni-sömürgecilik yönteminin temelini oluşturan nakit sermaye dışındaki sermaye unsurlarının (patent hakkı, know-how vb.) ağırlıklı olarak geri-bıraktırlmış ülkelere ihracıyla gelişen pazar genişlemesi, 1980'lere gelindiğinde geri-bıraktırlmış ülkelerin ödenmesi olanaksız büyüklükte dış borçlanmasıyla önemli bir bunalımla karşı karşıya kalmıştır. 1980 dünya ekonomik buhranı koşullarında uygulanan "monatarist" politikalarla buhranın etkisi emperyalist metropollerde önemli ölçüde atlatılmış olmasına rağmen, geri-bıraktırlmış ülkelerde yarattığı sorunlar çözümle-nememiştir. Dolayısıyla buhran, değişik ülke-lerde yerleştirilerek varlığını

sürdüregelmiştir. Sovyetler Birliği'nin varlığı koşullarında tekil ül-kelerin emperyalist sistemden kopuşlarının önlenmesi yönündeki uygulamalar, kaçınılmaz olarak emperyalizmin geri-bıraktırlmış ülkelerle tekil düzeyde farklı ilişkiler sürdürmesini gündeme getirmiştir.

Günümüz koşullarında, geri-bıraktırlmış ülkelerin bütününde tek bir ekonomi-politikanın egemen kılınması emperyalizmin temel yönelimi durumundadır. Bu ise, yeni-sömürgecilik yöntemlerinin içine girdiği bunalımdan kurtarılması için bulunmuş bir çıkış noktası durumundadır. "Dünya pazarlarının istikrara kavuşturulması" olarak tanımlanabilecek bu durum, emperyalizmin bugün içine girdiği durgunluğun gelişmesini engelleyebilme özelliğine sahip olabilse de, buhranın etkisini zamana yaymaktan başka bir sonuç vermeyecektir. (Bilindiği gibi, emperyalizm, III. bunalım döneminde ekonomik buhranın şiddetini azaltabilmek amacıyla askeri mallar üretimini esas almıştır. Ancak bu uygulamanın enflasyonist etkisi, bir sonraki ekonomik buhran üzerinde daha şiddetli olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur.)

Bu bağlamda, ülkemiz somutunda gündeme gelen uluslararası tahkim, emperyalizmin geri-bıraktırlmış ülkeler bütününde egemen kılmak istediği tek bir ekonomi politikanın yasal bir parçasını oluşturmaktadır. Sosyal sigortalar yasasında yapılan değişiklikle emeklilik yaşının yükseltilmesi de, aynı çerçevede geri-bıraktırlmış ülkelerdeki emek-gücünün fiyatını düşürmeyi amaçlamaktadır. Ve bugün IMF tarafından yeniden gündeme getirilen tarım ürünleri üzerindeki devlet teşviklerinin kaldırılması, tüm geri-bıraktırlmış ülkeler için geçerli olacak tek bir fiyat uygulamasının bir parçası durumundadır.

Ekonomik plandaki bu ve diğer gelişmeler, düne kadar tekil düzeyde geri-bıraktırlmış ülkeler için önerilen IMF "reçeteleri"nin, bütün geri-bıraktırlmış ülkeler için geçerli kılınmasının parçaları durumundadır. Bu nedenle, ülkemizdeki yeni yasal düzenlemeler ve uygulamalar, eski dönemden farklı olarak yerel nitelikte değildir. Emperyalizm, günümüzde, **toprak olarak** ülkelerin merkezi yapısından çok, tüm ülkelerin **merkezi bir tek ekonomi politikaya sahip olmaları** yönünde hareket etmektedir. Bu çerçevede, politik plandaki merkezden ayrılma (desentralizasyon), ekonomik plandaki merkezileşmeyle bütünleştirilmek istenmektedir.

Çokuluslu merkezi devletlerin parçalanmasına yol açan bu uygulama, aynı zamanda emperyalizmin daha küçük devletleri daha

kolay denetleyebilmesi açısından da elverişli görünmektedir. Bu parçalanmaların, özellikle devrimci mücadelelerin daha küçük birimlere hapsedilmesini olanaklı kılacağı düşünüldüğünde, emperyalizm bir taşla iki kuş vurmayı hesaplamaktadır.

Diğer yandan, dünya çapında tekleştirilmiş ve merkezleştirilmiş bir ekonomi-politikanın geri-bıraktırlmış ülkelerde egemen kılınması, tekil düzeyde ülkelerin ekonomik olarak dışa bağımlılıklarını daha da artıracak niteliktedir. Bu da, ister devrimci mücadeleyle, ister ilerici, reformist girişimlerle sisteme karşı ya da sistemde kopuşa yönelecek hareketlerin ülkenin ekonomik yapısında egemen olmalarını engellemeyi amaçlamaktadır. Bir başka deyişle, Nikaragua'da Sandinistlerin karşı karşıya kaldıkları gibi, tekil düzeyde iktidarı ele geçiren devrimci güçler, ekonomiyi denetime alamamaktadırlar. Ekonomilerin dışa bağımlılığının olağanüstü artırılması ve üretim sürecinin parçalara bölünerek değişik ülkelere dağıtılması, zorunlu olarak tekil düzeyde işsiz bir ekonomik yapı ortaya çıkarmaktadır. **Yeni-sömürgecilik yöntemlerinin bu yeni düzenlenmesi, geri-bıraktırlmış ülkelerin emperyalizme bağımlılığını artırmaktan öte, ülkesel ölçekte tek başına hiçbir işleve sahip olmayan bir ekonominin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.** Ülke içinde meta fiyatlarının uluslararası fiyatla eşleştirilmesi, bu gelişmenin diğer bir ifadesi durumundadır.

G-7 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının Eylül sonunda Washington'da gerçekleştirdikleri toplantı sonucunda G-20 grubunun kurulması kararı yukarıda ortaya koyduğumuz gelişmenin yeni bir evresini ifade etmektedir. G-20 grubu, G-7 ülkeleri ile aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Hindistan, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan, Güney Afrika ve Güney Kore'den oluşan 11 "gelişmekte olan" ülke ile Avrupa Birliği ve IMF/Dünya Bankası temsilcisinden oluşturulmaktadır. Böylece dünya çapında tekleştirilmiş ve merkezleştirilmiş bir ekonomi-politikanın geri-bıraktırlmış ülkelerde egemen kılınması sürecinde, bölgesel ölçekte önemli bir güç durumunda olan geri-bıraktırlmış ülkeler başı çekmek durumundadır. Bu olgu, bir çeşit "alt-emperyalizm" uygulamaları gibi görünse de, temelde tek bir ekonomi-politikanın tüm geri-bıraktırlmış ülkelerde egemen kılınmasına yönelik girişimlerin bir parçası durumundadır.

Tüm bu gelişmeler içersinde 17 Ağustos **Marmara depreminin**, küçük-burjuvazinin orta ve üst gelir gruplarının devletle olan iliş-

kilerinde önemli bir "güven sorunu" ortaya çıkarması, 12 Mart 1971 sonrasında oligarşiye yedeklenen ve 12 Eylül sonrasında "orta direk" söylemi ile yeniden biçimlendirilen ilişkilerde belirgin bir kopuş yaratma potansiyeline sahiptir.

Marmara depreminden birincil düzeyde etkilenen küçük-burjuvazinin orta ve üst gelir grupları, siyasal planda bu sınıfın sağ ve orta kanadını oluşturmaktadırlar. Her dönemde kesin olarak oligarşinin safında yer alan küçük-burjuvazinin sağ kanadı, depremde ortaya çıkan yıkım ve deprem sonrasında devletin ne yapacağını bilemez hale geliş karşısında belirgin bir güvensizlik içine girmişse de, daha sonraki günlerde yapılan yardımlar ve propaganda ile bu güvensizlik, yerini yardımlardan pay alma umuduna bırakmıştır.

Küçük-burjuvazinin en büyük kesimini oluşturan orta kanadı ise, 12 Mart 1971'den günümüze kadar "kontrol kulesi"ndeki konumunu tümüyle terketmemiş olmakla birlikte, hemen her zaman oligarşinin terörü karşısında sağa kaymıştır. 1977-80 döneminde "kontrol kulesi"ndeki tarafsız görünümünü sürdüren bu kesim, 1980 sonrasında, özellikle de T. Özal döneminde tüketici bir kitle olarak iyice sağa kaymıştır. Marmara depremiyle, bu kesim, maddi yıkıma maruz kalarak, tüketim gücünü önemli ölçüde yitirmiştir. Depremde devletin "çaresiz" ve "hareketsiz" kalışı karşısında, salt günü yaşamaya alışmış olan bu kesim, maddi yıkımla birlikte **gelecek endişesi** içine girmiştir. Bu, aynı zamanda, mevcut düzene karşı **güvensizlikle** birlikte ortaya çıkmıştır.

Mevcut durumdaki bu temel gelişmeler karşısında takınılacak tutum, devrimci mücadelenin taktiklerine yön vermek durumundadır. Ancak, günümüzdeki gelişmelerin **uzun dönemli** gelişimi ve etkileri gözönüne alındığında, bu dönemde izlenilecek devrimci politikalar ve taktikler stratejik öneme sahiptir. Dolayısıyla stratejik çizgiyle kesinkes örtüşmek durumundadır. Bir başka deyişle, günümüzdeki gelişmeler, gerek ülkemizde, gerekse uluslararası planda uzun dönemli sonuçlar doğuracak niteliktedir. Bu yüzden, mevcut durumda izlenecek devrimci taktiğin, stratejik çizgiyle kesin ve net bir ilişki içinde olması gerekmektedir.

Bugün mevcut durumda gelişmelerin yönünü belirleyen iki temel olgu, devrimci görevlerin temeli durumundadır. Kitlelerin içine düştükleri şaşkınlık ve belirsizlik, yarınlara ilişkin hiçbir düşünce ve beklenti içermeyen "günü yaşama" anlayışının bir sonucu olmuş-

tur. Böylece “soyut bir gelecek için somut bugünden vazgeçmeme” anlayışıyla yaşayan kitleler, “bugün” yaşadıkları karşısında, kaçınılmaz olarak “yeni bir gelecek” beklentisine yönelmek durumunda kalmaktadırlar. Yirmi yıla yakın bir zamandır süregelen “bugünü yaşama” anlayışı, “yarınlar”a ilişkin düşünme ve planlamaya ilişkin her türlü bilgi ve kavrayışı kesintiye uğrattığı için, kitleler tam bir şaşkınlık içine girmişlerdir. Bu şaşkınlık, kısa dönemde, güncel olaylara göre değişik yönelimlere yol açarak, değişken tepkiler ortaya çıkarmaktadır.

Bu durum karşısında devrimci görev, kitlelere içinde buldukları belirsizliğin ve şaşkınlığın nedenlerini açık ve somut olarak açıklamak ve “yarınlar”a yönelik düşünme ve faaliyet yürütme gereğini kavratmaktır. Bunun yolu ise, devrimci stratejinin bütün gerekleri ve içeriğiyle ortaya konulmasından geçmektedir. Kitlelerin uzun yıllar süren “bugünü yaşama” anlayışlarının mevcut durumda, her türden spekülasyon ve kurgusal bilginin “itibar” görmesi için uygun bir ortam da yarattığı göz önüne alındığında, devrimci stratejinin bütünsel olarak ortaya konulması çok daha zorunlu olmaktadır. Özellikle PKK hareketinin dağılma ve tasfiye sürecine girdiği bir evrede ortaya çıkan ve bizzat PKK tarafından yönlendirilen “yeni gelecek senaryoları”nın niteliklerinin teşhiri, devrimci strateji temelinde keskin kes gerçekleştirilmek durumundadır. Bu görev, 12 Eylül 1980’den günümüze kadar geçen sürecin kavranışıyla birlikte yerine getirilmelidir. Bu bağlamda, PKK hareketinin gelmiş olduğu yerin, kendi anlayışının neden kaçınılmaz bir sonucu olduğu da, ayrıntılarıyla ortaya konulmaz zorundadır.

Günümüz koşullarında devrimci mücadelenin geleceğini belirleyecek en temel konu, kitlelerin içinde buldukları şaşkınlık ve belirsizlik karşısında ortaya atılan hayali ve gerçeklikle hiçbir ilişkisi olmayan geleceğe ilişkin “politik açılımlar” olmaktadır. A. Öcalan’ın “politik açılımları”yla güncellenen bu hayali ve gerçeklikle ilişkisi olmayan “gelecek senaryoları” ve “öngörüler”, özellikle ideolojik perspektifin büyük ölçüde yitirildiği solda legalizmin ve teslimiyetçiliğin düşünsel temelini oluşturmak durumundadır. İlegal faaliyetin ve silahlı mücadelenin bireylere getirdiği büyük özveriler ve zorluklar karşısında, bu yeni “açılımlar”, 1980 sonrasında kitlesel ölçekte egemen olan pragmatizmin “köşe dönücü” ve “kolay yoldan işbirici” kavrayışıyla örtüşerek, solda egemen bir politik yönelim haline dönüşme eğilimindedir. Ülkede demokratik

hak ve özgürlüklerin genişleyeceği, legal mücadeleye olanaklarının daha fazla kullanılabilmesi ve silahlı mücadele “dışındaki” yöntemlerle kitlelere ulaşmanın daha kolay olabileceği söylemiyle, hayali ve gerçeklikle ilişkisi olmayan “açılımlar”, barışçıl “dönüşümlerin” olanaklı olduğu şeklinde bir **inanca** dönüş-türülmek istenmektedir. Bu inancın en önemli halkası ise, **oligarşik yönetimin her türden şiddet ve terörünün ana nedeninin devrimci şiddet olduğu** kanısını oluşturmak-tır. Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde devrimci tutsakların katledilmesi üzerine A. Öcalan’ın yaptığı açıklamada “*Sorunların barış ve diyalog anlayışı içerisinde çözümlenmesi gereği bu acı olaylarla bir kez daha ortaya çıkmış bulunmaktadır*” sözleri, bu kanıyı yaygınlaştırmanın en somut ifadesi olmaktadır.

Sözün özü, bugün ülkemiz solunda egemen kılınmak istenen devrimci mücadelenin her yönden tasfiye edilmesi ve teslimiyetçilik-tir. Bu tasfiye ve teslimiyetçiliğe karşı, ideolojik ve politik planda amansız bir mücadele yürütülmesi en temel devrimci görev durumundadır.

Bu devrimci görev, aynı zamanda, emperyalizmin geri-bıraktırlmış ülkeler bütününe uygulamaya soktuğu politikalara karşı verilecek mücadelenin de temel halkası durumundadır.

Amerikan emperyalizminin başını çektiği yeni emperyalist politikaların niteliğinin teşhiri ve bunun süreç içinde geri-bıraktırlmış ülkelerde ortaya çıkaracağı tahribat ve yeni yükümlülüklerin halk kitlelerine neler getireceğinin teşhiri, kaçınılmaz olarak, ülkemiz solunda egemen kılınmak istenen hayali ve gerçeklikle ilişkisi olmayan yeni “açılımlar”ın teşhiri ile örtüşmektedir. Uzun yıllar salt “gü-nü” yaşamaya alıştırlmış, dolayısıyla yarınlarla ilişkin hiçbir düşünce ve yönelimi olmayan bir kitlenin içinde bulunduğu şaşkınlık ve belirsizlik, doğal olarak emperyalizmin her yeni politikası karşısında “gün”e ilişkin “umutlar” yaratmaktadır. Bu “umutlar”, yabancı sermayenin ülkeye daha fazla geleceği ve bunun sonucu olarak yeni iş olanaklarının ortaya çıkacağı şeklinde **sunulan** uluslararası tahkim konusunda olduğu gibi tümüyle gerçek dışıdır.

Bu bağlamda, emperyalizmin politikalarının somut olarak teşhiri devrimci mücadelenin politik eyleminin ana eksenini oluşturmaktadır.

Bu politik eylem, emperyalizmin kendi politikalarının nedenlerini ve sonuçlarını gizlemek ve saptırmak amacıyla yürütülen her tür-

lü propagandaya karşı mücadeleyi içerdığı gibi, solda egemen kılınmak istenen tasfiyecilik ve teslimiyetçiliğe karşı verilecek ideolojik mücadeleyle birlikte yürütülmek durumundadır. Mevcut durumun öne çıkardığı hedefler doğrultusunda ideolojik, politik ve askeri planda yürütülecek olan devrimci mücadele, geçmiş dönemlerden çok daha bütünsel ve karmaşık bir niteliğe sahiptir. Bu yüzden, devrimci kadrolar, bu bütünsel ve karmaşık görevlerin yerine getirilmesi için kendilerini her yönden geliştirmek ve çok yönlü faaliyet yürütmek durumundadırlar. Bu mücadele süreci, Öncü Savaşının niteliğine uygun olarak

kadroların omuzlarında yükselecektir. Bu nedenle, mevcut durumda, öncünün politik hedeflere yönelik eylemi yanında, kadroların ideolojik ve politik olarak eğitilmeleri ve bilinçlerinin yükseltilmesi, oportünizme, tasfiyeciliğe ve teslimiyetçiliğe karşı mücadelede ustalasmaları şarttır. Devrimci kadroların göstereceği kararlılık ve tutarlılık, silahlı mücadelenin değersizleştirilmeye çalışıldığı bu evrede çok daha fazla belirleyici olacaktır. Öncü Savaşının yeni bir evresine geçişin tek güvencesi de budur.

İçeriği Boşaltılan Kavramlar:

Emperyalizm

Sosyalizm

Devlet

Demokrasi

Faşizm

Politik Mücadele

Silahlı Mücadele...

“Sosyalist sistemin çözümlüşünün ve iki kutuplu dünya gerçeğinin sona ermesinin üzerinde on yıllık bir süreç geçti. Bu süreç içerisinde ‘Yeni dünya düzeni’ ekseninde yaşanan gelişmeler, yer yer devam eden direnç noktalarına karşılık egemen olmaya doğru yol alıyor. Ortaya çıkan bu gerçeklik ezilen halklar, sınıflar ve güçlerin çıkarlarını temsil etme karakteri ağırlık kazanan mücadelelerle sonuç almayı daha geçerli hale getirmektedir. Burada çelişkilerin ortadan kalkma durumu değil, çözüm yönteminin stratejik, taktik ve eylemsel değişikliği sözkonusudur. Mücadelede çok yönlülük, diğer bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla cephe savaşı ve **silahlı mücadelenin vazgeçilmez tek yöntem olma gerçeği aşılmıştır**. Bazen silahlı mücadele yolu bir zorunluluk olarak kullanılsa da, geride bıraktığımız yüzyıl gerçeğinde olduğu gibi ağırlıklı ve süreklilik gös-teren özelliğini kaybetmiştir. Bunun yerine, süreklilik ve ağırlık kazanan **siyasal mücadele yöntemidir...**”

Dönemin en temel çalışması **siyasi örgütlenme ve mücadeledir**. Bireyin ve Kürt toplumunun özgürleştirilmesi temelinde Türkiye’de barış ve demokrasiyi kazanmak için, Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da kitlelerin siyasi örgütlenmesinin ve mücadelesinin geliştirilmesi süreci ilerletecek en temel güçtür. Genel Başkanımızın ifade ettiği demokratik tartışma, örgütlenme ve ortak mücadele içine çekmek tarihi bir çalışmadır.” (7 Ağustos 1999, PKK Merkez Komitesi, *Serxwebun*, Ağustos 1999, sayı: 212) (abç)

“Klasik bağımsızlık anlayışı bugünkü dünyaya denk düşmüyor

20. yüzyıl, yoğun devrimsel gelişmelerin olduğu, ulusların kendi kaderini tayin hakkının ayrı devlet kurmakla, yine ayrı devlet kurmak için silahlı savaşımı vermekle özdeş hale geldiği bir süreç olarak değerlendiriliyor. 20. yüzyılı böyle bir yüzyıl olarak tanımlıyor, dünyanın birçok bölgesinden örnekler de veriyor. ‘Bu, içinde bulunulan koşulların bir gereğiymi’ diyor Önderlik. Ulusların kendi kaderini tayin hakkını ayrı devletle özdeşleştiren ve onu çözmeye ulusal kurtuluş savaşını yöntem olarak alan ya da esas aldırılan koşullar, temelinde emperyalizmin koşullarıdır. Sistem olarak kapitalizmin 20. yüzyılda içine girdiği durumu, yaşadığı gelişme düzeyini, emperyalistler arasında varolan çelişki durumunu, emperyalist savaş ve tabi bunun içerisinde de Sovyet sisteminin doğmuş olmasını, dünyanın iki sisteme ayrılması olarak gösteriyor. Ayrıca ‘Bütün bunlar ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesini, **ayrı devlet kurma** ve bunun için savaş vermekle özdeş hale getirdi’ diyor.

Bu mümkündü, bu düzeyde savaş vermek imkan dahilindeydi. Çünkü ulusları egemenlik ve bağımlılık altında tutan dünyaya karşı, böyle bir savaşa destek olacak ikinci

bir dünya vardı...

Önderlik, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesini bu biçimde değerlendirmeyi ve tekleştirmeyi, dünyanın geldiği bu aşamada geri bir durum olarak değerlendiriyor. Dünya koşulları artık böyle bir şeyi kaldırmıyor, ulusal sorunun çözümünde zorlanıyor. İki bloka ayrılmış dünyanın ortaya çıkardığı gerçeklik gibi bir durum sunmuyor. Yaşanan gelişmeler içerisinde geri bir çözüm oluyor. **Ayrılmak, ayrı devlet kurmak, emperyalist sistemden gelen egemenlik yaklaşımına karşı cephe almak, bütünüyle sistem dışına çıkmak ve kendi kabuğuna çekilmek, ulusları geliştirmiyor, geliştirmede de.** Yüzyılın sonuna geldiğimiz bir süreçte, artık ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi, çözüm yöntemi olarak esas alınmaması gereken, gelişme açısından yeterlilik arzetmeyen, ulusun bütün yönleriyle gelişimine denk düşmeyen bir yöntem olarak kalıyor.

Nitekim bunu esas alan uluslar geri kaldılar. Şimdi bu devletler yıkılıyor. **Bu tür bağımsızlık anlayışı, içinde bulunduğumuz dünyaya denk düşmüyor.** (Serxwebun, Ağustos 1999, sayı: 212) (abç)

“Yüzyılın başından beri özellikle İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra silahlı mücadeleye dayanan etnik, dini, ulusal vb. çatışmalar, yerini demokratik uzlaşma ve bu temelde barış içinde çözümlenme sürecine bırakıyor. Yüzyılın savaşları kendi doğasına uygun barışını arıyor. Bu da daha çok **demokratik çözüm, ekonomik kalkınmaya dayalı istikrarlı bir barış ortamını** amaçlıyor.

En büyük askeri güce sahip devletler, ilginçtir daha çok bu yeni çözüm yöntemini kendi ülke ve rejim çıkarlarına dayalı olarak geliştiriyorlar. ABD, Avrupa Birliği başta olmak üzere insan hakları ve demokratik adımlarla kendi çıkarlarını da esas alarak dünyayı şekillendirmek istiyorlar. Bu yeni durumu kavramadan hiçbir hareket ve özellikle problem yaşayan ülkeler eski yöntemlerde ısrar ederek ancak çıkmazı derinleştiriyorlar. Sonuçta dünyanın yeni konseptiyle uyum sağlamaktan kurtulamıyorlar. Dikkat edilirse, **burada bü-yük güçlere teslim olma değil, en pratik uzlaşma yollarını bulmak** büyük önem taşıyor ve gerçekleşen bu oluyor...

Devlet ve ordunun hükümrانlık gereği sınırlardaki varlığının meşruiyeti kadar, karşısında bir silahlı gücü ya imha edeceği, ya sınırların dışına atacağı da açıktır. Bu konuda en pratik yol daha önce önerilen uygun alanlara çekilmedir.” (A. Öcalan, 1 Ağustos 1999) (abç)

15 Şubat 1999 günü A. Öcalan’ın Kenya’da tutsak alınmasıyla birlikte başlayan süreçte, PKK hareketi, kendi içinde tasfiye ve teslimiyet koşullarını geliştirerek ilerlemektedir. Bu süreç içinde gerek A. Öcalan’ın İmralı’da ortaya koyduğu yeni “politikalar” ve “açılımlar”, gerekse buna bağlı olarak PKK’nin üst yönetiminin ve yayın organlarının bu yeni “politikalar” ve “açılımlar”a ilişkin olarak ortaya koydukları, ülkemiz solunda egemen olan pragmatizm ve ideolojisizleşme koşullarında tam bir kavram keşmekeşi ortaya çıkarmıştır.

Ülkemiz solunda en uç noktalarına kadar ulaşan bu kavram keşmekeşi, tarihsel olarak ele alındığında SBKP revizyonizminin gelişimiyle birlikte gelişmiş ve 1980 sonrasında en üst boyuta ulaşmıştır.

1980 sonrasında Amerikan emperyalizminin neo-liberalizm sloganı etrafından dünya çapında başlatmış olduğu ideolojik saldırı ve propagandalar ile geri-bıraktırılmış ülkeler devrimci mücadelelerinde ortaya çıkan başa-rısızlıklar ortamında, her türden kavram ve kavrayışın çarpıtıldığı bir döneme girilmiştir. Bu dönem içinde Gorbacov’la birlikte başlatılan “perestroyka” ve “glastnost” söylemi,

dünya çapında sol hareketler üzerinde tam bir kargaşa ve çarpıklık ortaya çıkarmıştır. Bu süreç sonucunda, her türlü Marksist-Leninist belirleme ve ilke bir yana bırakıldığı gibi, Marksist-Leninist literatür tümüyle gözden düşürülmüştür. Böylece, kendisini Marksist ya da Marksist-Leninist diye tanımlayan, ancak gerek söylemiyle, gerekse kullanılan yöntemle Marksizm-Leninizmle hiçbir ilişkisi olmayan bir “düşünce üretimi” sola miras bırakılmıştır.

Küçük-burjuva aydınlarının “yeniden” kazanılması paravanası altında SBKP revizyonizmi tarafından 1985 sonrasında uygulamaya sokulan politikalar, her türden düşüncenin “özgürce” ve “demokratikçe” ortaya konulması gerekçesi altında, bu düşüncelerin Marksist-Leninist örgütler ve teoriler için “geçerli” kabul edilmesi şeklinde gelişmiştir. Bu bağlamda, Amerikan emperyalizminin neo-liberalizm söylemiyle yaygın bir biçimde propagandasını yaptığı pragmatizm dünya çapında en popüler felsefe haline gelmiştir.

Pragmatist felsefenin en temel özelliği olan “yararcılık”, her türden kavramın istenilen biçimde değiştirilmesini ve değişik tanımlar

için kullanılabilmesini haklı ve mazur göstermiştir. Bunun dünya sol hareket üzerindeki etkisi ise, o güne kadar dünyanın tahlilinde ve yorumlanmasında kullanılan her türden kavramın ve ölçütün anlamını yitirmesi ve ideolojik bir kaosun ortaya çıkması olmuş-tur.

Dünya sol hareketinde ortaya çıkan ideolojik kaos, kendi içinde SBKP revizyonizminin yeni revizyonlarıyla derinleşirken, aynı zamanda **Marksist-Leninist kavramların içeriklerinin boşaltılması** ve yerlerine **ne olduğu tanımlanmamış sözcüklerin** konulması ile daha da gelişmiştir.

Bilimsel olarak kavram, nesnel gerçekliğin insan beyninde yansıma biçimidir. Dolayısıyla, kullanılan kavramlar, aynı zamanda kişinin ya da ortaya konulan düşüncenin nesnel gerçekliği nasıl kavradığını, algıladığını ortaya koyar. Bu yüzden, her dünya görüşü ya da siyasal görüş, kendi kavrayışını belli kavramlarla, kavramlar dizgesi ile ortaya koyar. Ne anlama geldiği ve neyi ifade ettiği belirlenmiş sözcükler, böylece belli bir görüşün ifade edilmesinin temel araçları durumundadır ve bu yolla kavram haline gelirler. Tanımlanmamış ve her istenildiğinde değişik anlamlara sokulabilen kavramlar, kaçınılmaz olarak belirsizliği ortaya çıkarır ve bu tür kavramlarla ortaya konulan görüş ve düşünce her yöne çekilebilir bir nitelik kazanır. Bu da, her türden oportünizmin kendisini kolayca gizleyebilmesini olanaklı kılar.

“Felsefesal pratiğin ana görevi tek sözle özetlenebilir: Doğru kavramlarla düzmece kavramları bir çizgiyle ayırmak... Felsefe, kavgasını neden kavramlarla yapar? Bilimsel ve felsefesal akılyürütmelerde kavramlar, bilgi ileten araçlardır. Ama siyasal, ideolojik ve felsefesal savaşta kavramlar hem silah, hem de uyuşturucu bir maddedir. Kimi zaman tüm sınıf mücadelesi bir kavramın bir başka kavramla savaşı olarak dile getirilebilir. Belli kavramlar bir-birleriyle gerçek düşmanlar gibi savaşır. Daha başka kavramlar da yarının bilinmeyen savaşlarını hazırlamaktadırlar. Felsefe, çok soyut konularda bile savaşını kavramlarla sürdürür. Bu savaş, belki de küçük bir anlayış ayrılıkları üstündedir. Ama her zaman, yalan söyleyen kavramlara karşı doğruyu bildiren kavramlar için yapılır... Kavramlarla yapılan felsefesal savaş, siyasal savaşın bir parçasıdır.” (L. Althusser)

L. Althusser'in de açık biçimde belirttiği

gibi, kavramlar üzerine yürütülen mücadele, aynı zamanda siyasal mücadelenin bir parçasıdır. Dolayısıyla, proletaryanın iktidar mücadelesinde belirleyici bir yere sahiptir. Dünya solunda bugüne kadar değişik kavramlar üzerinde yürütülmüş olan tartışmalar ve polemikler, bu gerçeğin tüm açılımlarını tarihsel olarak yeterince sergilemiştir.

1980 sonrasında “marksizmin bunalımı” sloganı ile ortaya çıkan küçük-burjuva aydın kesimin ortaya çıkardığı kavram keşmekeşi, geçmiş dönemlerle kıyaslanmayacak ölçüde büyük bir kaos yaratmıştır. Amerikan emperyalizminin neo-liberalizm söylemi ve SBKP revizyonizminin “perestroyka”sı bu kaosun boyutlarını belirlemiştir.

Örneğin, Gorbaçov'un SBKP Genel Sekreteri seçilmesiyle birlikte başlayan ve 1991'de SSCB'nin dağıtılmasıyla sonuçlanan altı yıl boyunca “perestroyka” sözcüğü herşey için kullanılır hale gelmiştir. Türkçe karşılığı “yeniden yapılandırma” olan “perestroyka” sözcüğünün akla gelebilecek her alanda kullanılması, pekçok kavramın anlamsızlaşmasına ve içeriğinin boşalmasına neden olmuştur. Reformasyon (yeniden biçimlendirme) kavramında karşılığını bulan pekçok içerik, böylece “perestroyka” (yeniden yapılandırma) kavramı ile karşılaşır olmuştur. Böylece reform ile devrim birbirine karışmış ve her türden reformist hareket “perestroyka” sözcüğünün genelinde kabul gören “sol” görünümüyle kendisini kolayca gizleyebilmiştir.

Günümüzde Türkiye oligarşisinin bile kendisini “yeniden yapılandırma”dan söz ettiği düşünülecek olursa, bu kavram keşmekeşinin boyutları daha iyi anlaşılabilir. Ve yine, ülkemiz somutunda görüldüğü gibi, sosyal güvenlik yasasında yapılan değişikliklerle emekçilerin haklarında yapılan kısıtlamalar kolayca “sosyal güvenlik reformu” gibi sunulabilmekte ve SSK'nın “yeniden yapılandırılması”ndan sözedilebilmektedir.

1980 sonrasında dünya solunda egemen olan yeni kavram keşmekeşinin ülkemiz solundaki yansıması, Amerikan emperyalizminin “demokrasi projesi”yle desteklenen yayın faaliyetleriyle birlikte çok daha yıkıcı noktalara ulaşmıştır. Marksist-Leninist ideolojik ve teorik belirlemelerin bir kalemde silindiği ve bir yana atıldığı, her şeyin “pratikte kaç gerillan var”la ölçülür olduğu bir dönemde bu kavram keşmekeşi, pekçok samimi unsurun sağa sola savrulmasını getirdiği gibi, oportünizme ve pragmatizme karşı verilen ideolojik mücadeleyi de etkisizleştirmiştir.

Örneğin, daha dün “Filistin'de eğitilmiş ge-

rillalara” sahip olduğunu söyleyen ve bunlarla M-19 gerilla örgütü kurduğunu ilan eden bir MLKP, hiçbir şey olmamışcasına kolaylık-la sovyetik ayaklanma savunucusu görünümünde legal bir hareket haline gelebilmiştir. Halk Savaşı stratejisinin amansız bir karşıtı ko-nuna giren aynı çevre, sovyetik ayaklanma savunucusu olarak PKK'nin silahlı mücadeleyi terketmesi üzerine şunları söyleyebil-mektedir:

“Bugün açısından eğer A. Öcalan ve PKK Başkanlık Konseyi, gerilla sa-vaşı kendi limitini zorlamaya başlamış-tır. Biz mücadelenin silahlı biçiminden, sömürgeciliğe karşı kitle mücadelesini örgütlenme biçimine geçiyoruz. Türkiye ve Kürdistan şehirlerinde yaygın örgüt-lenme yoluyla **kitle eylemi dalgasını büyüterek, silahlı ayaklanma hazırlığı** yolunda yürüyeceğiz gibi fikirler üzerinde **silahlı mücadeleyi geri plana çekme** (silahları bırakma değil) çağrısı yapılsaydı bu aynı bir tartışma ve değ-erlendirme konusuydu. Ne var ki, orta-da olan temel bir **strateji deği-şikliği** ve irade kırılmasıdır.” (*) (abç)

Ülkemiz solunun tarihini az çok bilen her-kesin kolayca anlayabileceği gibi, bu söylem, kendi yaptıklarının PKK'ye “önerilmesi”nden başka birşey değildir. Onlar, bir dönemin Halk Savaşı savunucusu, Mao Zedung düşüncesi taraftan, Filistin kamplarında gerilla eğiten ve M-19 gerilla örgütü kuranlar olarak, kolayca bütün bunları bir yana bırakıp silahlı ayaklan-ma stratejisi savunucusu görünümüne girer-ken izledikleri yolu böylesine açık ve net ifade edebilmektedirler. Onlar, M-19 gerilla hikaye-sine son vermeyi “silahlı mücadeleyi geri pla-na çekme” ile gerekçelendirip, bunun da “si-lahları bırakma” anlamına gelmediğini söyle-yerek başardıklarını söylerken, aynı zamanda kavram keşmekeşinden nasıl yararlandıklarını da ortaya koymaktadırlar.

Bu oportünistlere göre, Halk Savaşı çizgi-sini terkederek ya da kendi deyişleriyle “silahlı mücadeleyi geri plana çek”erek, “kitle eylem-lerini büyüterek silahlı ayaklanma hazırlığı” yapma yoluna girmeleri, PKK'nin içine girdiği gibi bir “strateji değişikliği ve irade kırılması” anlamına gelmemektedir. Diğer taraftan, yine bu oportünistler için, “kitle eylemlerini büyüt-mek” silahlı ayaklanma “hazırlığı” anlamına gelmektedir.

İşte içinden çıkılması oldukça güç görünen bir kavram keşmekeşi!

Bir kere, silahlı mücadele ile silahlı müca-delenin biçimleri birbirinden farklı kavramlar-dır. **Silahlı mücadele**, genel olarak, politik mücadelenin başka araçlarla (şiddet araçlarıyla) sürdürülmesinden başka birşey değildir. Bu bağlamda, silahlı mücadele, politik müca-delenin en üst ve en etkili biçimi durumunda-dır. Bu yüzden, silahlı mücadelenin “geri pla-na çekilmesi”, hiçbir biçimde politik müca-delenin öne geçirilmesi anlamına gelmez. Söz konusu olan, politik mücadelenin **biçimlerin-de** meydana gelen değişimdir. Bu da, politik mücadelenin iki temel biçimi arasında, yani **silahlı aksiyon yöntemleri ile barışçıl** (uz-laşıcı olmayan) **mücadele yöntemleri** arasın-da meydana gelen bir değişimdir.

Bugün PKK'nin içine girdiği silahlı müca-deleyi tasfiye süreci, politik mücadelenin bu iki biçimi arasındaki yer değiştirmedi çok, barışçıl mücadele yöntemlerinin tek mücadele biçimi haline getirilmesi ve bunun da uzla-şıcı tarzda yürütülmesi olmaktadır. Bu da PKK'nin silahlı mücadeleye bakışı ile çakışmaktadır. PKK'ye göre, “**silahlı mücadelenin vazgeçil-mez tek yöntem olma gerçeği**” sözkonusu-dur. Dolayısıyla bu tek yön-tem terkedilince, geriye sadece barışçıl-uzlaşıcı mücadele yön-temi kalmaktadır.

Ancak MLKP için durum böyle görünme-mektedir. Onların silahlı mücadelenin “geri plana” çekilmesinden kastettikleri, Halk Sa-vaşı temelinde yürütülen gerilla savaşıdan silahlı ayaklanma stratejisi çerçevesinde silahlı ayaklanmaya “hazırlanma”ya geçiştir. Böyle olunca, MLKP için, “silahları bırakma değil”, biçimini değiştirme sözkonusudur. Bu ise, si-lahlı mücadelenin bir biçimi olan gerilla sava-şından, bir başka biçimi olan silahlı ayak-lanmaya geçiştir. Ancak gerilla savaşı, Marks-ist-Leninist literatürde stratejik bir mücadele-nin bir parçası durumundayken, silahlı ayak-lanma kendi içinde bir strateji durumundadır. Bir başka ifadeyle, gerilla savaşı Halk Sa-vaşı stratejisinin bir parçası olarak yürütülen silahlı mücadelenin bir biçimidir ve silahlı ayaklan-ma (Marksist-Leninist literatürde sov-yetik ayaklanma olarak tanımlanır) bütünsel olarak bir strateji oluşturur. Bu yüzden, gerilla savaşının terkedilerek yerine silahlı ayaklan-manın geçirilmesi, tersine ne söylenirse söy-lensin, **strateji değişikliğidir**.

Diğer yandan, “kitle eylemlerini büyütme” ile “silahlı ayaklanmaya hazırlık” birbirinden farklı kavramlardır. Aynı şekilde, “kitle eylemi” kavramı nitelik belirleyici bir kavram de-ğildir. Herhangi bir sendikanın gerçekleştirdiği bir grev de, bir demokratik kitle örgütünün yaptı-

ği bir protesto eylemi de kitle eylemidir. Bu bağlamda, “kitle eylemini büyütme”, son sosyal sigortalar yasasına karşı yürütülen protesto eylemlerinde olduğu gibi de olanaklıdır ve bu da hiçbir biçimde “silahlı ayaklanma hazırlığı”nı ifade etmemektedir. Kitlelerin ekonomik-demokratik hak ve istemler etrafında örgütlenerek eyleme sokulması ile politik amaçlar için eyleme sokulması birbirinden farklı eylem, örgütlenme ve bilinç düzeylerini ifade eder.

“Silahlı ayaklanmaya hazırlık” kavramı ise, kitlelerin belirli bir bilinç ve örgütlenme düzeyine bağlı olarak ortaya çıkan bir geçiş evresine ilişkin bir kavramdır. Bu yüzden, silahlı ayaklanma stratejisi, bir yandan kitlelerin politik olarak bilinçlenmesi ve örgütlenmesi yönünde faaliyet sürdürülürken, **milli krizin** ortaya çıkışına bağlı olarak oluşan **devrim durumunda** silahlı ayaklanma ile iktidarın ele geçirilmesini ifade eder. Ve Lenin’in çok açık biçimde belirttiği gibi, silahlı ayaklanma, milli krizin olgunlaştığı bir evrede başvurulacak bir silahtır. Bu nedenden dolayı, silahlı ayaklanma stratejisi, milli krizin sürekli olmadığı, dolayısıyla evrim ve devrim aşamalarının birbirinden kesin çizgilerle ayrıldığı ülkeler için geçerli bir stratejidir.

Tüm bu kavram keşmekeşi içerisinde içeriği boşaltılmış temel bir kavram da **politik mücadele** kavramıdır. PKK’nin silahlı mücadeleyi tasfiye süreciyle birlikte yeniden sıkça kullanılan politik (siyasal) mücadele kavramı, **devlet iktidarını ele geçirme mücadelesini** ifade eder. Yani, siyasal (politik) mücadele, siyasal iktidarın ele geçirilmesi mücadelesidir. Bu nedenle, siyasal iktidar, siyasal mücadelenin temel hedefidir. **Siyasal iktidarı** hedeflemeyen hiçbir hareket siyasal bir hareket olamaz. Siyasal iktidar kavramı ise, **devlet işlerine, yönetimine ve devlet faaliyetlerinin biçimi, görev ve içeriğini belirlemesine olanak veren gücü tanımlar**. Her siyasal parti, ister düzen partisi olsun, ister devrimci parti olsun, her zaman ve her yerde devlete ilişkin faaliyetleri kendi görüşleri çerçevesinde yürütmek amacıyla kurulur ve bu amaç için mücadele eder. Devrimci mücadele, bu bağlamda, siyasal iktidarın, sömürücü sınıflardan alınarak sömürülen sınıflara geçirilmesi mücadelesi olarak siyasal iktidar mücadelesidir. Bu yüzden, mevcut egemen sınıfların devlet aygıtının parçalanarak ele geçirilmesi devrimci mücadelenin temel hedefi durumundadır.

Siyasal iktidar, devlet iktidarıdır. Siyasal iktidar ile hükümet bir ve aynı şey değildir. Ül-

kemizde değişik dönemlerde açık biçimde görüldüğü gibi, düzen partileri, hükümet olmalarına karşın iktidar olamamaktadırlar. İktidar devlete ilişkindir, hükümet bu devletin biçimine uygun olarak oluşturulan **bir** yönetim organıdır.

PKK’nin A. Öcalan’ın “açılımları” ile sergilediği tutum, siyasal iktidara karşı mücadelesinin terkedilmesi ve bunun yerine hükümet olabilmek için düzen sınırları içerisinde politik faaliyet yürütülmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun açık ifadesi ise, “ayrı bir Kürt devleti” kurulmasının “hayal” olarak ilan edilmesidir.

Görüldüğü gibi, kavram keşmekeşi ortadan kaldırıldığında, pekçok gelişme ve olgu yerli yerine oturmuştur. PKK’nin yeni “açılımı”nda ifade edilen “siyasal mücadele”, kavramlar yerli yerine oturtulduğunda salt hükümet olmak için yürütülen bir mücadele anlamına gelmektedir. Devlet aygıtının olduğu gibi kaldığı koşullarda hükümet olmak, mevcut düzen partilerinin hükümet olmasından çok farklı bir durum içermeyeceği de ortadadır. Böylece PKK, mevcut düzen partileri gibi, mevcut düzenin yasal çerçevesi içerisinde politik faaliyet yürüteceğini ilan etmiş olmaktadır. Bunun açık anlamı, PKK’nin devlet iktidarı diye bir sorunu kalmadığıdır. Ve dünya ve ülkemizin tarihinin açık biçimde gösterdiği gibi, bu koşullar altında bir siyasal parti hükümet olabilirse de, hiçbir biçimde iktidar olamayacaktır.

Devrimci mücadele ise, politik iktidarın ele geçirilmesi mücadelesidir. Bu mücadele, bürokrasi ve militarizmi ile bir bütün olarak egemen sınıfların bir baskı aygıtı olan devletin **parçalanarak** ele geçirilmesi mücadelesidir. Böyle bir mücadele, kaçınılmaz olarak, egemen sınıfların baskı aygıtına karşı yürütülen bir mücadele olacağı için, bu baskı aygıtının zor güçlerine karşı mücadele demektir. En-gels’in deyişiyle, zor, siyasal zor, ordu ve donanma demektir. Egemen sınıfların baskı aygıtı olarak devlet, ordusuyla, diğer silahlı güçleriyle, mahkemeleriyle, cezaevleriyle bu mücadelenin karşısında yer aldığından, devrim mücadelesi, şu ya da bu biçimde devrimci zor uygulamasına sahne olacaktır.

12 Eylül askeri darbesi sonrasında birden bire güncelleştirilen Gramscilikle birlikte, devlet ve zor kavramları çarpıtılmaya ve içerikleri boşaltılmaya başlanmıştır.

Marksist-Leninist devlet tanımı, Gramsci’nin “hegemonya” kavramı ile birlikte “geçersiz” ya da en azından “eksik” ilan edilmesi, devletin salt siyasal zor uygulayıcısı olmadığı be-

lirlmesine kendisini dayandırmıştır. Gramsci'nin Hegel felsefesinden aldığı kavramlarla kurduğu yeni devlet ve toplum modeli, politik toplum-sivil toplum ayrımına oturtulmuştur. Gramscici terminolojide, politik toplum olarak devlet, "doğrudan doğruya baskı" aygıtı olarak işlev görürken; sivil toplum, aydınlar aracılığıyla egemen sınıfların kiteler üzerindeki "hegemonya"sının oluştuğu alandır. Böylece egemen sınıfların tüm toplum üzerindeki egemenlikleri, politik toplumun, yani devletin zor uygulamaları ile sivil toplumdaki hegemonyası aracılığıyla gerçekleştiği ileri sürülmektedir. Gramscici teoriye göre, egemen sınıflar **her zaman ve durmaksızın zor kullanılarak** egemenliklerini sürdürmeyip, bunun yanında ve ağırlıklı olarak sivil toplum üzerinde elde ettikleri **entellektüel ve moral yönetimle** egemenliklerini sürdürmektedirler.

Böylece ülkemiz solunda Gramsci, Marksizm-Leninizmin en bilinen devlet tanımını değersizleştirmek için kullanılması gündeme getirilmiştir. Marksizm-Leninizmin, öz olarak, devletin, egemen sınıfların **baskı aygıtı** olarak tanımlaması çarpıtılarak, egemen sınıfların **salt** baskı ile ayakta kaldıkları ileri sürülüyor şeklinde algılatılmaya çalışılmıştır.

Devlet kavramını çarpıtmaya yönelik bu girişimler kendilerine çıkış noktası olarak devrimci silahlı mücadelenin 1980 öncesindeki yaygınlığı ve gelişkinliğini almışlardır. Onlara göre, devlet salt siyasal zor ile ayakta duruyorsa, silahlı mücadele kaçınılmaz olarak tek yol durumundadır. 1980 öncesinde DY tarafından üstü örtük olarak savunulan ve yaygınlaştırılan bu sapma, doğrudan Öncü Savaşını geçersiz ilan etmek için bulunmuş bir oportünist tahrifattan başka bir şey değildir.

Bilineceği gibi, 1980 öncesinde bugün kendisini ÖD Partisi içinde örgütleyen DY oportünizmi, THKP-C'nin stratejik çizgisini savunuyor görünürken, bu stratejik çizgiyle hiçbir ilişkisi olmayan bir pratik içinde bulunmuştur. Bu durum karşısında DY oportünizmine yöneltilecek temel eleştiri, madem THKP-C'nin stratejik çizgisini (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni) savunuyorsunuz, neden Öncü Savaşına başlamıyorsunuz şeklinde olmuştur. İşte bu eleştiri karşısında DY oportünizmi, Öncü Savaşının daha farklı koşullarda yürütülecek bir "taktik evre" olduğunu ileri sürerek, bu eleştirileri etkisizleştirmeye çalışmıştır. (Ve bunda büyük ölçüde de başarılı olmuştur.) Onlara göre, 12 Mart 1971'de olduğu gibi, devlet **salt** siyasal zor ile mevcut düzeni korumaya yöneldiğinde Öncü Savaşı gündeme gelecektir. Bunun THKP-C'nin terminolojisi

içerisindeki karşılığı ise, açık faşizm koşullarında Öncü Savaşının yürütülebileceği olmaktadır. DY oportünisleri için, daha henüz "tüm legal olanaklar tüketilmemişken" Öncü Savaşına başlamak yenilgiden başka bir sonuç vermeyecektir!

Böylece 1980 sonrasındaki Gramscici terminoloji, 1980 öncesinin DY oportünistlerinin çarpıtma ve tahrifatlarının üzerinde işlev sahibi olmuştur.

Devletin egemen sınıfların baskı aygıtı olarak işlev görmesi, onun her zaman, her yerde ve her kesime karşı sürgit zor uygulaması anlamına gelmediği ise, en bilinen gerçeklerdendir. Marks-Engels'in tanımladığı gibi, devlet, "*kendi istek ve buyruklarını yerine getiren, kendi gelişmesini sağlayan insanlardan hiç kimseyi dışlamaz. Kendi yetkinliği içinde, gerçek muhalefetlerin siyasal hiçbir yönleri olmayan ve canını sıkmayan muhalefetler olduklarını bildirecek, hatta gözlerini kapayacak kadar ileri gider.*" (*) Dolayısıyla devletin egemen sınıfların baskı aygıtı olması ile baskının, zor uygulaması olarak her an ve her yerde görünür olması birbirinden farklıdır.

THKP-C'nin ideolojik-politik belirlemelerinde temel bir yere sahip olan **sunî denge** kavramı, devletin bu ikili yönünün en açık biçimde değerlendirildiği kavram durumundadır.

Mahir Çayan yoldaşın *Kesintisiz Devrim II-III*'de ortaya koyduğu gibi, yeni-sömürgecilik yöntemlerinin uygulanması sonucu ortaya çıkan iç pazar genişlemesi ve buna paralel olarak ortaya çıkan toplumsal üretim ve nispi refah sonucunda bizim gibi ülkelerde çelişkiler görünüşte yumuşamış ve halk kitlelerinin düzene karşı tepkileri ile oligarşi arasında sunî bir denge kurulmuştur. Bu sunî denge, uzun dönemde egemen sınıfların siyasal zoru ile sürdürülmektedir.

THKP-C'nin sunî denge belirlemesinde açık biçimde görüldüğü gibi, egemen sınıfların ekonomik ve sosyal güçleri ile siyasal zor gücü (devlet) bir bütün olarak ele alınmak durumundadır.

Bütün sorun, stratejik düzeyde egemen sınıfların egemenliklerini sürdürme ve koruma yönündeki faaliyetlerinin temel gücünün ne olduğunu belirleme sorunudur. Egemen sınıfların, siyasal zor ile ekonomik ve sosyal güçlerini bir bütün olarak kullanması ile bunlardan hangisinin hangi dönemlerde ve stratejik planda önde olduğunu belirleme birbirinden ayrıdır. Birincisi, toplumsal düzenin

(*) Marks-Engels: *Kutsal Aile*, s: 149

bütün olarak tahlilini ifade ederken; ikincisi, bu toplumsal düzenin somut koşullarda nasıl yürüdüğünün tahlil edilmesi demektir. İşte emperyalizmin ve ülkenin somut durumlarının somut tahlili sonucunda ortaya çıkan temel belirleme, emperyalizmin ve oligarşinin kendi düzenlerine karşı yürütülen mücadelelere karşı **siyasal zorun temel olduğu**dur. Bu siyasal zor, kimi durumlarda askeri biçimde maddeleşerek (yönetimin askerleştirilmesi) sürdürülürken, kimi durumlarda devletin olağan zor güçleri (polis) kullanılarak sürdürülür. Binlerce yıllık insanlık tarihi, egemen sınıfların kendi egemenliklerine yönelik her hareketi siyasal zor ile engellemeye çalıştıkları ve bu siyasal zor ile yoketmeye yöneldiklerini binlerce kez tanıtlamıştır. Bu nedenlerle, egemen sınıfların egemenliklerini sona erdirmeye yönelik her hareket, kaçınılmaz olarak, er ya da geç zor uygulamasıyla karşı karşıya kalmak durumundadır. Bu durum karşısında, bu hareketin başarıya ulaşabilmesi için, **egemen sınıfların zorunu bertaraf etmeleri zorunludur**. Ve eşyanın doğası gereği, bir maddi güç bir başka maddi güç ile bertaraf edilebilir. Bu ise, egemen sınıfların zoruna karşı durabilecek ve bunu etkisizleştirebilecek bir zor gücünün ortaya çıkartılması demektir. Devrimci mücadelenin karşı karşıya olduğu temel sorun da budur.

Devrim mücadelesi, sömürücü sınıfların egemenliklerine son vermeye yönelik bir hareket olarak, aynı zamanda bu sömürücü sınıfların siyasal zoruna karşı yürütülen bir mücadeledir. Sömürücü sınıfların siyasal zorunun hangi koşullarda maddeleşeceğinin saptanması, aynı zamanda bu zora karşı nasıl örgütlenileceği ve mücadele edileceği sorununu çözümler.

Kapitalizmin iç dinamiklerle gelişmediği, emperyalizme bağımlı olarak yukardan aşağıya geliştiği bizim gibi ülkelerde, toplum alt yapısından üst-yapısına kadar tam bir bunalım (milli kriz) içindedir. Bu bunalım tam anlamıyla olgun olmasa da her dönemde mevcuttur. Dolayısıyla emperyalizm ve oligarşinin siyasal zoru, bu bunalımın sürekli varlığı koşullarında sürekli gündemdedir. Bu yüzden, devrimci mücadele, emperyalizmin ve oligarşinin siyasal zorunun bu varlığını esas alarak, baştan itibaren bu zora karşı örgütlenmek ve mücadele etmek durumundadır. Emperyalizmin ve oligarşinin siyasal zoru, ordu, polis ve sivil faşist güçlerin oluşturduğu silahlı bir güç aracılığıyla yürütülür. Bu silahlı güce karşı devrimci bir silahlı güç çıkartılmadığı ve bu devrimci silahlı gücün başlangıçta kaçınılmaz olarak

aleyhlerine olan güçler dengesini kendi lehlerine çeviren bir stratejik çizgi izlemedikleri sürece, zafere ulaşmak olanaksızdır. Devrimci silahlı mücadele, işte bu temel üzerinde yükselir ve buna uygun olarak belirlenmiş bir strateji etrafından yürütülür.

Mevcut düzenin yıkılması ve yerine yeni bir toplumsal düzenin geçirilmesi eylemi olarak devrimci mücadele, her durumda, mevcut egemen sınıfların egemenliklerine son vermeyi amaçlar. Egemen sınıfların kendi egemenliklerinden kendiliğinden ve istemsiz olarak vazgeçeceklerini iddia etmek ise, tümüyle bir aldatmacadan başka birşey değildir. Bunun bir aldatmaca olduğunu göstermek için ise fazlaca uğraşmak bile gereksizdir. Tüm dünya tarihi bunun bir aldatmaca olduğuna ilişkin binlerce olaya tanıklık etmiştir.

Günümüz koşullarında içeriği boşaltılan ve çarpıtılan silahlı mücadele kavramının diğer bir yanı da, mevcut düzenin zor uygulamalarının nedeninin **sömürülen ve ezilen sınıfların uyguladığı "şiddet"** olduğu saptırmasıdır.

A. Öcalan'ın yeni "açılımlar"ında sıkça işlenen bu saptırmaya göre, bugün ülkemizde süregiden şiddet ortamının nedeni mevcut düzene karşı yürütülen mücadelelerde kullanılan şiddet ve **bu şiddete karşı** "devlet" in şiddet uygulamasıdır. Bir başka deyişle, A. Öcalan'a göre, devrimciler silahlı mücadele yolunu seçtikleri için "devlet" şiddete başvurmaktadır! Eğer devrimci mücadele silahlı mücadele yolunu terkederse, "devlet" de şiddet uygulamasından vazgeçecektir. Bu saptırmaya göre, eğer şiddet uygulaması sona erecek olursa, sorunlar "demokratik uzlaşma ve bu temelde barış içinde çözümlenme sürecine" girecektir.

Görüldüğü gibi, bu saptırma, devrim mücadelesinin silahlı mücadele temelinde yürütülmesi gerçeğini esas almakta, ancak bunun neden ortaya çıktığını ve neden zorunlu olduğunu bir yana bırakmaktadır. Buradaki ideolojik saptırma bir yana bırakılacak olursa, tümüyle **"yaramaz çocuklar"**-**"iyi baba"** kavrayışına dayanıldığı hemen görülecektir. Eğer "çocuklar" "yaramazlıktan" vazgeçerse, "baba" da, hemen olmasa da bir süre sonra "iyi" davranmaya başlayacak ve aile içinde "huzur ve barış" ortamı doğacaktır. Böyle bir ortamda, ister istemez ortaya çıkacak sorunlar "diyalog" yöntemiyle çözümleneceği için, ailenin birliği her zaman varlığını sürdürecektir.

Bizler devrimciler olarak, bu türden her türlü saptırmayı ve gerekçelendirmeyi redde-

diyoruz. Bunu reddettiğimiz için, sekterlikle, çağı anlamamakla, keskin olmakla, çağdışı kalmakla, “huzur ve barış ortamını dinamitlemekle” vb. suçlanmayı peşinen kabul ediyoruz. Toplumsal mücadeleler, hiçbir biçimde sınıma-yanılma yoluyla deneyler yapılacak bir alan değildir. Bu mücadele, her zaman insanlar tarafından yürütülen mücadeledir ve burada ortaya çıkan kayıplar insan kayıplardır. Dolayısıyla, “bir de bunu deneyelim” denile-

bilecek bir laboratuvar olarak kullanılamaz. Tarihin materyalist kavranışı, bu türden “iyini-yetli”, “hümanist”, “pasifist” ve teslimiyetçi anlayışların toplumlara nelere mal olduğunu yeterince göstermiştir. Faşizme karşı yürütülen mücadeleler içinde bu türden anlayışlar ve saptırmalar en geniş ölçekte görülmüş ve sonunda faşizmin “kurbanları” listesinin daha da kabarmasını getirmiştir.

THKP/HDÖ Sosyalist Devrim Programı’nda bu gerçekler şöyle ortaya konulmuştur:

“III. bunalım döneminde emperyalizmin yeni-sömürgecilik metodları ve ekonominin askerleştirilmesi, dünyanın her yerinde “barışçıl mücadele biçimleri”nin yürütülmesini ve bu yolla burjuva iktidarlarının yıkılmasını olanaksız kılmıştır.

Emperyalizmin muazzam askeri gücü karşısında, sosyalist devrimlerin ‘barışçıl’ yolunun kazanılması olanaksızdır. Bu, proletaryanın barışın, barışçıl mücadelelerin mutlak karşıtı olmasının bir ürünü değildir. Proletarya, her zaman böyle bir yolun olmasını ister ve buna karşı direnecek son kişiler, proleterler ve komünistler olmuştur.

Ancak sınıf mücadelelerinin tarihi göstermiştir ki, toplumun ve insanlığın yenisinden inşası, gerçek ve kalıcı kurtuluşu tek bir sınıf tarafından, proletarya tarafından gerçekleştirilebilir. Proletarya, insanlığın gerçek ve kalıcı kurtuluşunun nasıl gerçekleşeceği ortaya konulduğu andan itibaren, her zaman ve her yerde burjuvazi tarafından bir devrime zorlanmıştır.

Zor araçları tekeline elinde bulunduran burjuvazi, bu araçlarla, yani şiddet yoluyla varlığını korumak ve proletaryanın insanlığın gerçek kurtuluşuna yönelik tarihsel hareketini engellemek için çaba göstermiştir. Bu koşullar altında proletaryanın, burjuvazinin dayatmaları karşısında geri çekilmesi, insanlığın gerçek ve kalıcı kurtuluşu amacından vazgeçmesi olanaksızdır.

Eğer burjuvazi, kendi silah tekeline dayanarak ortaya koyduğu dayatmalardan, kendi kendine uzaklaşabilecekse, bundan proletarya sadece memnunluk duyar ve bunun kalıcılığı koşullarında zora başvurmaktan kaçınabilir. Ama sadece bu koşulla.

Böyle bir gelişmenin, kapitalizmin ve emperyalizmin nesnel gerçekliği ile çatışacağı da açıktır. Bu nedenle, burjuvazinin böyle bir tutum içine girmesini istemek, ütopyadan başka bir şey değildir.

Burjuvazinin zora başvurusunun, savaşların ortadan kaldırılmasının tek yolu, bu ülkelerde iktidarın proletaryanın eline geçmesidir. Yoksa proletaryanın tek yönlü olarak, kendisine bağlı ve kendisinden istenen bir “barışçıl”lığı savunması olanaksızdır. Tersine bir tutum, silah tekeline sahip burjuvazi karşısında proletaryanın silahsızlandırılmasından başka bir anlama gelmez.

Toplumsal devrimlerin ve insanlığın gerçek kurtuluşunun barışçıl yollardan olup olmayacağı nesnel bir sorundur ve özne olarak sadece burjuvaziye bağlıdır ve burjuvazinin sorunudur. Proletarya, tarihsel olarak, burjuvazinin kendisine karşı ilan etmiş olduğu savaşı kabul etmekten başka bir şey yapmamıştır ve yapmayacaktır da.”

Ülkemiz solunda ortaya çıkan kavram keşmekeşi ve bunun yaratmış olduğu kaos, görüldüğü gibi, en bilinebilir kavramlardan saptamalara kadar pek çok şeyin anlamsızlaş-tırılmasına yol açmaktadır. PKK’nin içine girdiği dağılma ve tasfiye süreci karşısında bu keşmekeşin yarattığı toz-duman içinde, pek çok kesim ne yapacağını bilememenin getirdiği belirsizlik içinde, keşmekeşi daha da artırıcı tutumlar ve

görüşler ortaya koymaya devam etmektedirler. Örneğin, Atılım gazetesi, PKK’ nin içine girdiği süreci, “giderek **düşma-nın** temel bazı ön koşullarını esas alan” bir “**anayasal evrimci yol stratejisi**” olarak tanımlamaktadır. (Bkz. *Atılım*, 25 Eylül 1999, Başyazı)

Sarıyoruz, bu “anayasal evrimci yol stratejisi”, bugün kendisini ÖD Partisi olarak örgütleyen “devrimci” yol “stratejisi”nden farklı görünmemektedir. Ancak burada sözkonusu

olan devrim mücadelesi olunca, strateji kavramı, kaçınılmaz olarak politik iktidarın fethe edilmesi yolu olarak ele alınmak durumundadır. Ve herkesin bilebileceği gibi, böyle bir strateji dünyada ilk kez ülkemizde ortaya çıkmış bulunmaktadır. “Anayasal evrimci yol stratejisi” diye bir devrim stratejisinden söz etmek, kavram keşmekeşinin yaratmış olduğu düzensizlik ve kaos içinde elbette olanaklıdır. Ve yine olanaklıdır ki, bir politik görüş, böyle bir tanımlamayla özetlenebilir. Ama bunun devrimle, devrim mücadelesiyle bir ilişkisi olmadığı ve olamayacağı açık biçimde ortaya konulmadığı sürece, kullanılan “strateji” kavramı, kaçınılmaz olarak bir dizi sapkınlık ortaya çıkaracaktır. Siz ister beğenin ister beğenmeyin, ister doğru bulun ister bulmayın, ortada bir “strateji” mevcut ise, her zaman bunu “ciddiye” alacak birileri de mevcut olacaktır.

Oysa ki, bugün mevcut düzen içinde faaliyet yürüten hemen hemen tüm partilerin izledikleri yol “anayasal evrimci yol” durumundadır. Örneğin, şeriatçılığı esas almakla birlikte, buna ulaşılması için izlenecek yol konusunda farklılaşan kesimler içinde Fazilet Partisi, “anayasal evrimci yol”u izlerken, bir başka şeriatçı kesim, bunun pasifizm ve teslimiyetçilik olduğunu ileri sürebilmektedir. Keza, “bizim ne kadar solda olacağımıza halkımız karar verir” diyen ve CIA kayıtlarına “ılımlı sosyalist” olarak geçen Ecevit için de, “anayasal evrimci yol”cusu demek olanaklıdır. Gerek CHP, gerekse DSP içinde kendilerini “demokratik sosyalist” olarak tanımlayanlar da aynı “anayasal evrimci yol” izleyicileri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemiz somutunda söz konusu olan, bir sol örgütlenmenin revizyonist ve reformist bir çizgiye sahip olması değildir. **Ülkemiz somutundaki gerçeklik, Kürt ulusal hareketinin kendisini tasfiye etmesi ve bu tasfiye içinde ezen ulusun burjuvazisiyle gizli anlaşmalar yapma peşinde koşmasıdır.** Bu gerçekliğe “anayasal evrimci yol” gibi tanımlar getirmek, bir yandan Marksist-Leninist terminolojide kullanılan “barışçıl geçiş” tezlerinin revizyonist ve pasifist niteliğinin gözden kaçırılmasına neden olacak, diğer yandan Kürt ulusal hareketinin ezen ulus burjuvazisiyle gizli anlaşmalar peşinde koşmasını haklı ve mazur gösterecek niteliktedir.

Serxwebun’un Ağustos 1999 tarihli sayısında açıkça ortaya konulduğu gibi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı tümüyle çarpıtılmakta ve bu çarpıtılmaya paralel olarak reddedilmektedir.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, pro-

letaryanın kayıtsız-şartsız desteklediği bir hak olarak, ezilen ulusların ayrılma ve ayrı devlet kurma **hakkı** durumundadır. Ancak PKK hareketi, bunu **baştan itibaren** sürekli olarak **ayrılma ve ayrı devlet kurma** olarak tanımlamış ve böyle sunmuştur. Böylece, yıllar boyu, devrimci örgütleri Kürtlerin ayrılma ve ayrı devlet kurmasını kabul ediyor musunuz etmiyor musunuz şeklinde bir ikileme içine sokmaya çalışarak, ayrılma ve ayrı devlet kurmayı mutlaklaştırmıştır. Ve bugün diyorlar ki:

“Önderlik, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesini bu biçimde (ayrı devlet kurma-K.C) değerlendirmeyi ve tekleştirmeyi, dünyanın geldiği bu aşamada geri bir durum olarak değerlendiriyor.” (*)

Yıllar önce Lenin, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını şöyle tanımlamıştır:

“Marksistlerin programındaki ‘ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri’ ilkesi, tarihsel ve iktisadi bakımdan, siyasi kaderlerini tayin etme, siyasi bağımsızlık, ulusal bir devlet kurulmasından başka bir anlama gelemmez demektir.” (**)

Lenin’in ifade ettiği gibi, ulusların kaderlerini tayin etmeleri, ulusların siyasi bağımsızlık ve ulusal bir devlet kurmaları anlamına gelir ve ulusların kendi kaderlerini tayin **hakkı** da bu siyasi bağımsızlık ve ulusal bir devlet kurma **hakkı** olarak belirginleşir.

“Kendi kaderini tayin etme özgürlüğü, yani bağımsızlık, yani ezen uluslardan ayrılma özgürlüğü istiyoruz. Bunu, ülkeyi ekonomik bakımdan bölmeyi, yada küçük devletler idealini düşlediğimiz için değil, tam tersine, yalnızca gerçekten demokratik, gerçekten enternasyonalist bir temel üzerinde, geniş büyük devletin ve ulusların yakın birliği, hatta kaynaşmasından ya-na olduğumuz için istiyoruz. Ancak ayrılma özgürlüğü olmaksızın böyle bir temel düşünülemez.” (***)

Marksist-Leninistler, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını böylesine açık bir biçimde ortaya koyarken, bunun mutlak bir ayrılma olarak ortaya çıkıp çıkmamasını birbirine kaşıtırmazlar.

“Ulusların özgürce ayrılma hakları,

(*) Serxwebun, Ağustos 1999, sayı: 212

(**) Lenin: *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, s: 59

(***) Lenin: *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s: 237

belli bir ulusa belli bir zamanda ayrılmasının öğütlenir olup olmayışıyla kanştırılmamalıdır. Proletaryanın partisi bu ikinci sorunu, her olayda ayrı ayrı düşünüp kararlaştırmalı, bunu yaparken toplumsal gelişmenin bir bütün olarak gereklerini ve proletaryanın sos-yalizm için verdiği sınıf mücadelesinin çıkarlarını dikkate almalıdır.” (*)

Bu çerçevede RSDİP programında ifadesini bulan çözüm şöyle ortaya konulmuştur:

“Devleti oluşturan tüm ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasını güvence altına alan demokratik bir anayasaya dayalı bir cumhuriyet.”

İşte A. Öcalan’ın “açılımlar”yla çarpıtılan ve içeriği boşaltılan “demokratik cumhuriyet” proletarya partisi açısından böylesi bir temele sahiptir ve proletaryanın iktidar koşullarını tanımlar.

Marksist-Leninistler somut durumun somut tahlilini yaparak, nesnel gerçekliği doğru biçimde saptamak durumundadırlar. Bu bağlamda, ulusal sorun karşısında emperyalizmin tutumunu değerlendiren Lenin şöyle yazmaktadır:

“... küçük ulusların *her birine* diledikleri kadar demokratik özgürlük vermek, siyasal bağımsızlığa izin vermek, böylece ‘kendi’ askeri girişimlerini zarar görme tehlikesine atmamak, mali-sermaye açısından yalnızca ‘gerçekleştirilebilir’ birşey olmakla kalmaz, ama *bazen* tröstler için, onların emperyalist siyaseti için, *onların* emperyalist savaşı için daha *kârlıdır*. Siyasal ve stratejik ilişkilerin kendine özgü niteliğini görmezlikten gelmek ve ezberlenmiş bir ‘emperyalizm’ sözcüğünü aynı gözetmeksizin yinelemek, Marksizmden başka bir şeydir.” (**)

1920 yılında Komintern tarafından onaylanan Lenin’in ulusal sorunlar karşısında proletaryanın tutumuna ilişkin olarak yaptığı şu saptamalar gerçeği açıkça ortaya koymaktadır:

“Geri ülkelerdeki burjuva-demokratik hareket sorununu özellikle vurgulamak istiyorum. Bu sorun bazı görüş ayrılıklarına yol açmıştır. Komünist Enternasyonal’in ve komünist partilerin, geri

ülkelerdeki burjuva-demokratik hareketi desteklemeleri gerektiğini ifade etmenin, **ilke ve teori açısından** doğru mu, yanlış mı olduğunu tartıştık. Görüşmemizin sonunda, ‘burjuva demokratik hareketten’ çok, ulusal devrimci hareketten söz etmeye oybirliğiyle karar verdik ... Burjuva-demokratik hareketten söz edersek, **reformcu ve devrimci** hareketler arasındaki bütün farklılıkları ortadan kaldırmış olacağımız itirazı öne sürülmüştür. Oysa **emperyalist burjuvazi, boyunduruk altındaki ülkelerde de reformcu bir hareket aşlamak için elinden gelen her şeyi yaptığı** için, geri ve sömürge ülkelerde bu farklılık son zamanlarda çok açıkça gözler önüne serilmiştir. **Sömüren ülkelerin burjuvazisiyle, sömürge ülkelerin burjuvazisi arasında belli bir rapprochement (uzlaşma) görülmektedir.** Öyle ki, **ezilen ülkelerin burjuvazisi**, sık sık -belki hemen her durumda- **bir yandan ulusal hareketi desteklerken, bir yandan da emperyalist burjuvaziyle tam bir uyum içindedir, yani bütün devrimci hareketlere ve devrimci sınıflara karşı emperyalist burjuvaziyle gücünü yapmaktadır.** Bu durum, komisyonda reddedilemeyecek biçimde kanıtlandı ve biz, tek doğru davranışın, söz konusu farklılığı dikkate alarak, hemen her durumda ‘burjuva-demokratik’ terimi yerine, ‘ulusal-devrimci’ terimini koymak olduğuna karar verdik. Bu değişikliğin önemi şuradadır: Komünistler olarak biz, sömürgelerdeki burjuva-kurtuluş hareketlerini, bu hareketler ancak **gerçekten devrimci olduğu** ve bizim, sömürülen yığınlarla köylüleri devrimci bir ruhla örgütleyip eğitime çalışmalarımızı **engellemediği** ölçüde **desteklemeliyiz ve destekleyeceğiz.**” (***)

(abc)

İşte proletaryanın ulusal sorun karşısındaki ve ulusal sorunların kendi içsel nitelikleri konusundaki tutumları böylesine açıktır ve yıllar öncesinde belirginleştirilmiştir.

Günümüz koşullarında, bu belirlemeleri bir yana bırakarak, bu belirlemelerin içinden bazı sözcükleri ve kavramları alıp kullanarak, yeni “açılımlar” sergilemek, hiçbir biçimde “çağın

(*) Lenin: *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s: 316

(**) Lenin: *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s: 60

(***) Lenin: *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s: 404-405

gereği" olmadığı gibi, "günümüz koşul-larının" getirdiği bir yenilik de değildir. Bunları bir yana bırakıp, "demokratik çözüm, eko- nomik kal- kınmaya dayalı istikrarlı bir banş ortamı"ndan söz etmek, ezilen ulus burjuvazisinin tarihsel nitelikleri ile özdeştir. Bu da, A. Öcalan'ın ağ- zından, Kürt ulusal hareketinin **öncülüğünün kesinkes Kürt burjuvazisinin eline geçtiğinin** itirafı durumundadır. (Emperyaliz- min III. bunalım döneminde milli burjuvazi- nin niteliğindeki değişim ve yeni-sömürgecilik koşullarında ortaya çıkan "milli" burjuvazinin nitelikleri başka bir yazının ko- nusu duru- mundadır.)

Bütün bu görülebilir gerçeklere karşın, PKK hareketinde bugün savunulan, ancak 1980 sonrasında ülkemiz solunda küçük-burjuva aydınları tarafından en geniş ölçekte sa- vunulmuş bazı "tezler" bir yana bırakılmaz. Bu "tezler" in en önemlilerinden birisi de, gü- nümüz koşullarında "**klâsik bağımsızlık an- layışının bugünkü dünyaya denk düşme- diği**" "tez"idir.

Bu tez, bilindiği gibi, ülkemizde T. Özal döneminde geniş ölçüde propagandası yapılmış olan "**interdependence**", yani "**karşılıklı bağımlılık**" demagojisinin PKK tarafından yıl- lar sonra keşfedilmesinden başka birşey de- ğildir. (Bu aynı zamanda, PKK hareketinin yıllar- ca dışı kapalı bir örgütlenme sürdürmesinin ve her türden teoriyle ilişkisini kesmesinin bir ifadesidir.)

"Karşılıklı bağımlılık" tezini ileri sürenler, emperyalizm ile geri-bıraktırlmış ülkeler ara- sındaki ilişkinin eski tarzda olmadığı, yani em- peryalizmin salt geri-bıraktırlmış ülkeleri sö- mürerek onları kendisine bağımlı kılan bir ol- gu olmaktan çıkıp, karşılıklı yatırım ve üretim ilişkileri ile kendisini de geri-bıraktırlmış ülke- lere bağımlı hale getirdiğini, dolayısıyla eski tarzda "bağımsızlık" ve "bağımlılık" kavra- mının "**anlamını yitirdiğini**", bunun yerini "karşılıklı bağımlılık" ilişkisinin aldığı söyle- mektedirler.

Bu tez savunucuları, emperyalizm-geri-bi- raktırlmış ülkeler ilişkisindeki bu "değişim" yanında, "eski tarz bağımsızlık" anlayışının "ulusların tecrit olmasına", "dışa kapanma- na" neden olduğunu ve böylece "**ithal ika- meci sanayileşme**" modelini izlemek zorunda bıraktığını ileri sürerek, günümüz koşullarında bu ithal ikameci sanayileşmenin bilimsel ve teknolojik devrimden uzak kalınmasına yol açarak hantal ve maliyeti yüksek bir ekono- mik yapı ortaya çıkardığını ileri sürmektedir- ler. Onlara göre, "günümüz"de "dışa açık", "**ihracata yönelik sanayileşme**" esas alınmalı

ve bu yolla yeni teknolojiler transfer edilerek maliyetler düşürülmeli ve bu yolla halkın re- fah düzeyi artırılmalıdır. Aksi halde, ulusal dev- letler, hantal ve yüksek maliyetle üretim ya- pan bir ekonomik yapıya sahip olacaklar ve kendilerinin üretilmediği mallar için gerekli döviz bulamayacaklardır. Bu da halk kitlele- rinin durumunun daha da kötüleşmesini geti- rerek, siyasal yönetimi zora sokacaktır. Aksi halde, Arnavutluk örneğinde olduğu gibi, "gü- nümüz gerçeklerine" uymayan "klâsik ba- ğımsızlık", ulusların gelişmesini olanaksız kıla- caktır!

Görüldüğü gibi, "klasik bağımsızlık anlayı- şının bugünkü dünyaya denk düşmediği" tezi, bir yandan **emperyalizm** ve **emperyalist sö- mürüyü** haklı göstermeye dayanırken, diğer yandan emperyalist sistemin kendi içindeki ve sistem dışındaki ülkeler üzerinde yaratmış ol- duğu tahribatı gizlemeye dayanmaktadır.

1980 dünya ekonomik buhranı ile birlikte ortaya çıkan temel ekonomik olgu, emperya- lizmin yeni-sömürgecilik yöntemlerinin buna- lıma girmesidir. Kapitalist ekonominin kendi irsi hastalığı olan ekonomik buhranlar, kulla- nılan tüm yöntemlere karşın, kapitalist ekono- mi üzerindeki etkileri 1980 dünya ekono- mik buhranı ile birlikte son yirmi yılın en şid- detli buhranını ortaya çıkarmıştı.

Burjuva ekonomik terminolojisinde "ithal ikameci sanayileşme" olarak tanımlanan yeni- sömürgecilik yöntemi, emperyalizmin sosya- list sistem ve ulusal kurtuluş savaşları sonu- cunda daralan dünya pazarlarını genişletmeyi hedeflemiştir. Bu amaçla, içte ekonomisini askerileştiren emperyalizm, dışta eski-sömür- gecilik yöntemlerine ek olarak yeni-sömürge- cilik yöntemlerini devreye sokmuştur. Bu yeni- sömürgecilik yönteminin esası, geri-bı- raktırlmış ülkelerde kapalı üretim birimlerini yıkarak **iç pazarı genişletmek** ve bu yolla **emperyalist sermaye ve metalar için yeni pazarlar** sağlamaktır. Bu amaçla, emperyalist ülkeler, geri-bıraktırlmış ülkelere yönelik ser- maye ihracının bileşiminde değişiklik yap- mışlar ve nakit sermaye ihracı dışındaki sermaye unsurları (patent hakkı, know-how, management vb.) öne geçmiştir. Bunun so- nucu olarak, geri-bıraktırlmış ülkelerin düne kadar dışardan ithal ettiği metalar, ülke için- de üretilmeye başlanmıştır.

Ancak 1980'lere gelindiğinde, geri-bırak- tırlmış ülkelerde yeni-sömürgecilik yöntemle- riyle oluşturulan hafif ve orta sanayi (montaj sanayi), emperyalist metropollerdeki küçük ve orta ölçekli sanayinin aşırı-üretim buhranından şiddetle etkilenmesine yol açmıştır. Hemen

hemen aynı metallerin daha düşük bir maliyetle geri-bıraktırlmış ülkelerde üretilmesi ve bu üretimin çokuluslu tekellerin denetiminde bulunması, emperyalist metropollerdeki küçük ve orta ölçekli sanayinin metallerini satamaz hale getirmesi, metropollerde önemli ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunlar yaratmaya başlamıştır.

İşte bu ortam içinde Amerikan emperyalizmi “yüksek teknoloji yatırımları”nı metropollerdeki küçük ve orta ölçekli sanayi alanlarına yönelmiştir. Her sermaye yatırımı gibi, bu yatırımların da üretken hale gelmesi için geçecek sürede metropollerdeki üretim eksikliği geri-bıraktırlmış ülkelerin “ihracata yönelik sanayileşme” politikalarıyla giderilmeye çalışılmıştır. Geri-bıraktırlmış ülkelerde oluşturulmuş olan hafif ve orta sanayi, emperyalist metropollerdeki tüketici kitlesinin talebine uygun olarak gerekli ambalajlama ve kalite kontrol uygulamaları ile, hızla emperyalist metropollerde ortaya çıkan üretim eksikliğini tamamlamaya yöneltilmiştir. (Bu aynı zamanda geri-bıraktırlmış ülkelerin büyük dış borçlarının tahsilatı için zorunlu bir uygulama durumundadır.)

“Karşılıklı bağımlılık” tezleri işte bu gelişme ortamında ortaya atılmıştır.

Görüldüğü gibi, emperyalist ekonominin 1980 ekonomik buhran döneminde, buhrana karşı aldığı önlemler, bir dönem için emperyalist metropollerdeki tüketim mallarının geri-bıraktırlmış ülkelere karşılanmasını zorunlu kılmıştır. Teorik olarak, eğer geri-bıraktırlmış ülkeler bu dönemde emperyalist ülkelere tüketim malları satmamış olsalardı, emperyalist ülkelerdeki kitlelerin yaşam düzeyleri büyük ölçüde düşecekti. Ve görüldüğü gibi, demektir “karşılıklı bağımlılık” savunucuları, emperyalist ülkeler geri-bıraktırlmış ülkelere “bağımlı” durumdadırlar!

Ve her zaman olduğu gibi, süreç işlemeye devam etmiş ve 1980’lerin sonlarına doğru emperyalist ülkeler 1980 dünya ekonomik buhranının etkisini büyük oranda atlattırlardır.

1980 sonlarına gelindiğinde, ekonomik buhranın şiddetinin azalmasına paralel olarak, emperyalist metropollerde küçük ve orta ölçekli sanayinin “yeniden yapılanması” tamamlanmış ve “yüksek teknoloji”yle yeniden üretime geçen bu sanayiler, geçmiş dönemden çok daha düşük maliyet ve miktarda meta üretmeye başlamışlardır. Bunun ilk yansıması, geri-bıraktırlmış ülkelerin “ihracata yönelik sanayileşme” politikalarının sonuna gelmesi olmuştur. Artık gündemdeki konu, em-

peryalist ülkelerdeki küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının artan üretimleri için yeni pazarların bulunması olmuştur. (Ve hemen ekleyelim ki, bu dönemde küçük ve orta ölçekli sanayi büyük oranda tekelci sermayenin eline geçmiş ve tekelci sermaye atıl kalan sermayesini bu alana yatırmıştır. (Filyaller) Dolayısıyla, ortaya çıkan üretim fazlası, küçük ve orta sermaye kesimlerine ilişkin değil, tekelere ilişkindir.)

Ve yeniden emperyalist sömürü ilişkisi, 1980 ekonomik buhranıyla ortaya çıkan kesinti sonrasında eski işleyişine geri dönmüştür. Bir başka deyişle, “klasik” anlamda “bağımlılık” ilişkisi yeniden görünür hale gelmiştir. Bunun somutluğu ise, geri-bıraktırlmış ülkelerin “gümrük mevzuatlarının liberalizasyonu” olmuş ve böylece emperyalist ülke metallerin geri-bıraktırlmış ülkelere “liberal ekonomi” çerçevesinde geçmiş dönemle kıyaslanmayacak ölçüde girmeye başlamıştır. Bugün ülkemiz somutunda herkesin gördüğü gibi, emperyalist ülke metallerin ülke içinde (üstelik uluslararası fiyatlarla) satılır hale gelmiştir. Ancak kitlesel ölçekte propagandası yapılan ve büyük ölçüde kitlelere benimsetilen “karşılıklı bağımlılık” kavrayışı, küçük-burjuvazinin emperyalist metallerin talebiyle birleşerek, kitlelerin olayları kavramasını ve buna karşı tepki göstermesini engellemiştir. (Konumuz emperyalist sömürü mekanizması olmadığı için, bu sürecin günümüzdeki gelişimleri ve dünya ekonomik buhranı koşullarında biçimlenişini burada ele almıyoruz.)

Sözün özü, emperyalist sömürüyü gizlemeye hizmet eden “karşılıklı bağımlılık” tezi, tümüyle konjonktürel bir gelişmeye dayandırılmış ideolojik bir saptırmadan başka birşey değildir.

“Klasik bağımsızlık” anlayışının, ülkeleri “dış dünyadan tecrit ederek gelişimlerini engellediği” tezi ise, bu ideolojik saptırma çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Asıl olarak emperyalist sistem dışına çıkmış olan ülkelere ilişkin olarak ortaya atılan bu tez, bu ülkelerin **emperyalist abluka ve ambargo** altına alınmış olmasını ve bu ülkelerin kendi içlerinde bölünmüşlüklerini ve eşitsizliklerini görmezlikten gelmeye dayanır. Bu konuda en sık kullanılan örnekler, Arnavutluk ve Baas iktidarları olmaktadır. Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığından önceki dönemde de varlığını sürdüren pek çok olgu, emperyalist sistem dışına çıkmış olan ülkelerin istenilen ekonomik gelişmeyi sağlayamamaları temelinde ele alınmaktadır. Bu olguların, bir kısmının doğrudan emperyalizmin sosyalist sistem karşısındaki tutumun-

dan ve bir kısmının da revizyonist anlayışlardan kaynaklandığı gözden kaçınılmaktadır.

Sovyetler Birliğinin dağıtılmışlığı koşullarında emperyalist sistem çok daha fazla güçlenmiş ve saldırganlığını olağanüstü artırmış durumdadır. Böyle bir ortamda, emperyalist sistem dışında kalmak ya da emperyalist sistemden kopuşa yönelmek, geçmiş 70 yıla kıyaslandığında, halk kitlelerinden çok daha fazla özveri isteyecektir. Karşı karşıya kalınacak emperyalist baskı, geçmişle kıyaslanmayacak kadar büyüktür. Bu koşullar altında, “ulusal bağımsızlık herşeyden üstündür” diyebilmek, büyük bir cesaret istemektedir.

PKK söyleminde de ifadesini bulduğu gibi, geçmiş dönemlerde “ulusları egemenlik ve bağımlılık altında tutan dünyaya karşı, böyle bir savaşa destek olacak ikinci bir dünya vardı” ve bugün bu mevcut değildir.

Ancak 1917 Ekim devrimi öncesi ve hatta II. emperyalist yeniden paylaşım savaşı öncesi düşünülecek olursa, böyle bir “ikinci dünya” kurulmadan önce hiçbirşey mevcut değildi. Dünyanın ilk sosyalist ülkesi olarak Sovyetler Birliği'nin uzun yıllar karşı karşıya kaldığı ekonomik sorunlar, bugün herhangi bir ülkenin karşılaşılabileceği sorunlarla kıyaslanamayacak kadar büyük olmuştur. Sadece 1930'larda ortaya çıkan büyük kıtlık döneminde milyonlarca Sovyet yurttaşı açlık ve hastalıktan yaşamını yitirmiştir. Ki aynı dönemde Amerikan emperyalizmi sanayi ve tarımsal aşın-üretim nedeniyle tarihinin en ağır ekonomik buhranı ile yüzyüze gelmiştir.

Herkes bilmek zorundadır ki, yeni bir dünya, bugün egemen olan pragmatizmin yaygınlaştırdığı gibi, kolay yoldan kurulamaz. Hiç kimse, devrim diyerek yola çıkıp, mevcut düzenin olanakları ile iktidar olmayı hesaplayamaz. Devrimci mücadelenin iktidarı ele geçirdiği koşullarda ülkenin alt-yapısından üst-yapısına kadar nasıl bir yıkım içinde olacağını önceden kestirmek bile olanaksızdır. Bu yıkımın daha az olup olmayacağı, devrimci mücadelenin sürdürülüş tarzından daha çok, emperyalist ülkelerin saldırganlıklarını ne düzeye

çıkarıp çıkaramayacaklarına bağlıdır. Ama bu emperyalizme, kapitalizme, sömürüye, baskıya, kısacası tüm tarihin insanlığa getirmiş olduğu olumsuzluklar ve kötülöklere karşı yürütülen bir mücadele olmak durumundadır. Dünyanın ilk sosyalist ülkesinin dağıtıldığı koşullarda, yeni bir sosyalist ülke için mücadele etmek ve sosyalizmi bu koşullarda inşa etmek, her dönemdekinden çok daha zorlu ve özverili olacaktır. Ve sadece bunun bilincinde olan bir proletarya ve emekçiler bu mücadeleyi yürütebilir ve zafere ulaştırabilir. Küçük-burjuva kavrayışla böyle bir tarihsel mücadelenin yürütülmesi ise olanaksızdır. Bu mücadelenin bireylere getireceği büyük özveriler ve acılardan korkanlar, şüphesiz bu mücadeleden uzak duracaklardır. Ama devrimciler, bunların devrim mücadelesine yönelik saptırmalarına karşı mücadele sürdürürken, aynı zamanda **bunlarla aralarındaki sınırları çizgilerini net ve kesin olarak çizmek zorundadırlar.**

Bu dünyada, emperyalizm, emperyalist sömürü, baskı, eşitsizlik, adaletsizlik, işkence vb. varolduğu sürece, bunlara karşı mücadele de varolacaktır. Bu tarihin diyalektiğidir. Yaratılan her türlü kavram keşmekeşi, kavramların içeriklerinin boşaltılması, bu tarihsel diyalektiği ortadan kaldıramayacaktır. Bugün için kazanılmış görünen zaferler, sömürücü sınıfların iktidarlarını ne denli rahatlatıcı görür-nürse görünsün, onların hergün kendi baskı aygıtlarını güçlendirmeye yönelik çabaları, aynı zamanda onların kendi zaferlerinin geçiciliğinin bilincinde olduklarını göstermektedir. Hiç kimse, kavramların içeriğini boşaltarak, kavramları çarpıtarak nesnel gerçekliği deş-tiremez. Ve er ya da geç, nesnel gerçeklik, insan bilincinde kavranır olacaktır. Salt bir Küba'nın bugüne kadar ayakta kalabilmiş olmasının bile insanlık için bir umut olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Devrimler, hiçbir dönem kolay ve özverisiz gerçekleşmemiştir. Tüm sorun, doğru bir devrimci çizgide mücadeleyi yürütebilmektedir. Tarih bir kez daha, emperyalizmin kağıtan kaplan olduğunu kanıtlayacaktır.

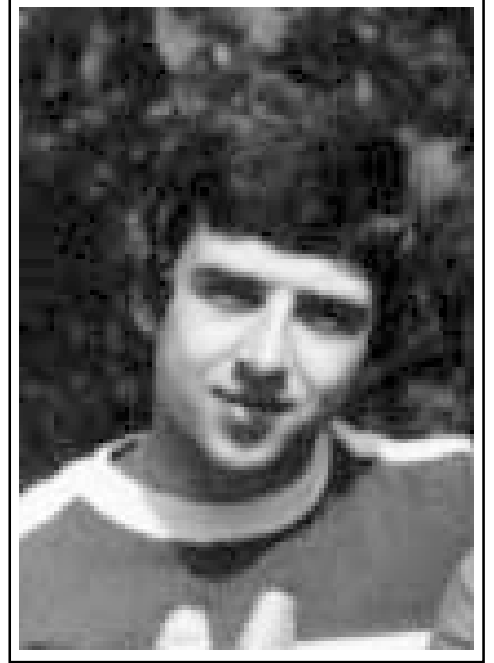
LEVENT ERTÜMER

1959/BERGAMA
14 EYLÜL 1977/BERGAMA

LEVENT ERTÜMER ve FARUK AÇIL yoldaşlar, 1977 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyette bulundular. 14 Eylül 1977 günü faşist milislere yönelik silahlı eylem hazırlığı sırasında yanlarında bulunan bombaların patlaması üzerine şehit düştüler.

FARUK AÇIL

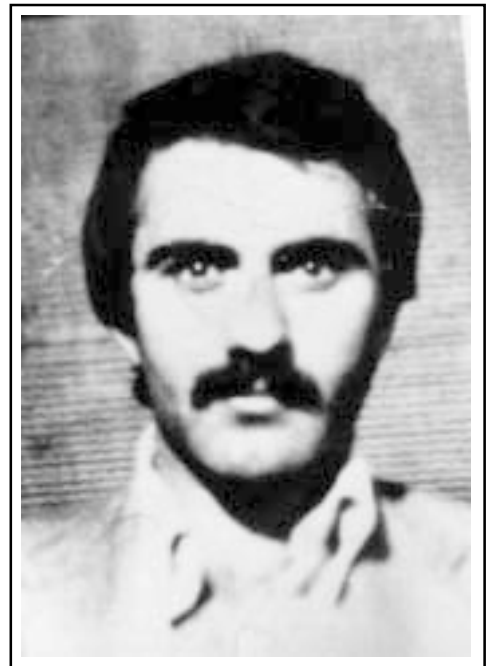
1959/BERGAMA
14 EYLÜL 1977/BERGAMA

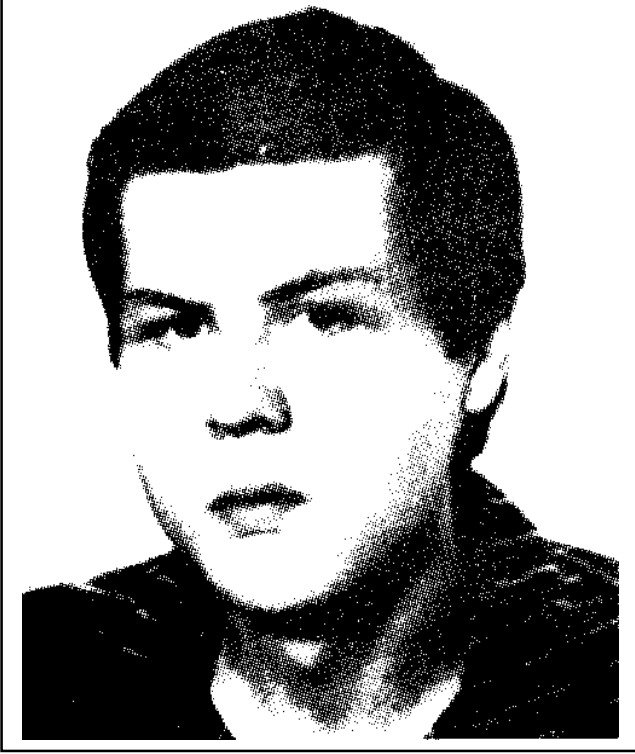

ZİYA ERDÖNMEZ

1954 SİVAS/KANGAL
17 EKİM 1980 İSTANBUL/KADIKÖY

1954 Sivas/Kangal doğumlu Ziya yoldaş, 1973 yılında İstanbul İktisat Fakültesi'ne girişiyle devrimci mücadeleye aktif olarak katılmıştır. 1973-76 arasında öğrenci hareketi içinde çalışmış ve 1974 yılında AÖS'ne yönelik faşist saldırılarda yaralanmıştır. 1975-76 döneminde İYÖKD Yönetim Kurulu üyesi olarak çalışmış ve 1977'de THKP-C/HDÖ'nün Öncü Savaşına başlamasıyla birlikte profesyonel kadro olarak devrimci savaşa katılmıştır. 1979 sonlarında THKP-C/HDÖ-İstanbul İl Komitesi üyeliğine getirilmiş ve 1980'de Genel Komite üyesi olmuştur. 17 Ekim 1980 günü Kadıköy Nüfus Dairesi'nin basılması eylemi sırasında oligarşinin resmi zor güçleriyle girdiği çatışmada şehit düşmüştür.

SERDAR SOYERGIN

1960/ADANA
26 EKİM 1980/ADANA

1960 yılında Adana'da doğdu. Faşist milis saldırıların yoğunlaştığı bir dönemde, lisede devrimci mücadeleye katılmaya başladı. Liseden sonra Adana Eğitim Enstitüsü'ne girmiş ve burada THKP-C/HDÖ'nin örgütsel faaliyetleriyle tanışmıştır. 1979 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak okul ve mahalle ilişkilerinde çalışmış ve 1979 ortalarında Adana Çukobirlik Yağ Fabrikası'na işçi olarak girerek, sendikal çalışmaların örgütlenmesine katılmıştır. Bu çalışmalarındaki etkinliği, sarı sendikacılar tarafından etkisizleştirilmek amacıyla polise ihbar edilmiş ve bir süre polis tarafından gözaltına alınmıştır. 1980 başından itibaren polis tarafından aranması üzerine, illegal örgütsel faaliyette bulunmakla görevlendirilmiştir.

14 Eylül 1980 günü Süleyman AYDEMİR yoldaşla birlikte gerçekleştirdikleri cezalandırma eylemi sonrasında oligarşinin resmi zor güçleriyle silahlı çatışmaya girmişler ve çatışmada bir tank yüzbaşısını öldürmüşlerdir. Serdar yoldaş, çatışma sırasında aldığı iki kurşun yarası sonucu oligarşinin eline tutsak düşmüştür.

Olayda bir yüzbaşının öldürülmesi üzerine 12 Eylül faşist askeri yönetimi çılgına dönmüş, halka ve devrimcilere duydukları bütün kinlerini Serdar yoldaşın yargılanmasında göstermişlerdir.

40 gün süren tüm yargı-yargıtay ve onay işlemleri, hiçbir hukuk kuralına uyulmaksızın gerçekleştirilmiş ve idam cezası 25-26 Ekim 1980 gecesi infaz edilmiştir.

Serdar yoldaşın son isteği, zaffer günü yoldaşlarıyla birlikte içmeyi tasarladığı kahveyi, cellatların gözlerinin içine bakarak içmek olmuştur.

Saygılı Annesiğim
Eğer ben aklımda olsayım, sen bir kızlar. Çünkü baba arkadaşlarda benim
eflender. var onların benim inkılabını abasının ismi ve günün Devrim yolları. Çünkü gi-
fiştili, kılavuzlu, işlemlerle etkisizle, ama bu yeni kızların yeni abla takti-
discal onlar, bir topuklarda, sağ yavaş yavaşlardı. A.B. D'ın kelas olan faşist
asteleri cunta bir andın aldığı emirleri yerine getirdi. Ama cunta kendi mezarını kend in-
zuluysa. Cunta aklanın gözlerini hesabı. Cuntadan sorulmaya mı? Sorulabilir elbet.
Çünkü devrim her tarafında asteleri cuntalar felanidir. Fakat eminde sorulara gelmiş
kardir. Çünkü cuntanın amacı devrimi, mücadeleyi, sendikaları ve cunta yönetimini. A.B.D.
nin seçtiği siyasi yönetime devretmek. Ama cunta sonra baktıklarına sahip olma olan
teşviki etmişlerdir. Çünkü devrimci mücadelede bütün her ay yavaş yavaş bir değişikliğin.
ki bu yola basan insanlar ya emirlerdir ya cezalarına atılmışlardır. Fakat gelmişler ve
soruların onlar geride bırakmışlardır. Çünkü yavaş yavaş bir devrimciydi.
Mülkleri bir şeyler yapmışlar ve ya yavaş yavaş çalışmışlardır. Çünkü anıları yittiler. Yitir-
lerde devrimlere gelirdi. Çünkü bu aygıt devrimlere, süslemesi için. Çünkü cunta polunda
dışarı tüm yavaş yavaş salın olursa. Ama cuntadan, biterde unutulmadı. Nisan 1971 için
inkılabı alındı. unutulmadı, 1980'de unutulmadı. Çünkü devrimci mücadelede ölümle
sözmez. Biz bir ölürüz, bir değersiz. Çünkü faşist asteleri cunta bizim tabii. Lefterimiz iste-
yebilir. Biz ölürüz, bir baktırı deli görürüz, hic bir kışırta baktırı vermeziz ve devrimci
ölmüşümüz. Ölmüş.

SERDAR SOYERGIN

YASASIZ THKP-C/

HDÖ

Ordu, daima gerici sınıfların elinde bir araçtır

Ernesto Che Guevara

Kentsel yoğunlaşmanın fazla görüldüğü, hafif ve orta sanayisi daha iyi gelişmiş, yine de tam anlamıyla sanayileşmenin sözkonusu olmadığı ülkelerde gerilla grupları oluşturmak güçtür. Kentlerin ideolojik etkisi, banşçı yollardan örgütlenmiş kitle mücadelesi umutları yaratarak gerilla savaşını frenler. Koşulların halk için pek ağır olmadığı, az çok “normal” dönemlerde, bir çeşit “kurumculuk” eğilimi ortaya çıkar.

Parlamento temsilcileri arasında devrimcilerin sayıca artmasının niteliksel değişimler getirebileceği umutları artar. Bizim kanımızca, hiçbir Latin-Amerika ülkesi için böyle bir olasılık sözkonusu değildir.

Temel değişimin seçim süreciyle başlama olanağını dışlamadan, tüm Latin-Amerika ülkelerinde bu olasılığın henüz pek uzak olduğunu belirtmeliyiz.

Devrimciler, tüm kurtuluş mücadelesinde ortaya çıkabilecek taktik değişimleri önceden göremezler. Bir devrimcinin gerçek yeteneği durum değiştikçe, yeni durumlara uygun devrimci taktikleri bulmada gösterdiği başarıyla ölçülür. Devrimci bir programın, belirli bir seçim sürecinden kazanabileceklerini küçümsemek affedilmez bir yanlıştır. Ama yalnızca seçimi düşünmek, iktidara geçmek için tüm diğer mücadele biçimlerini, bu arada devrimci programı uygulamanın ve geliştirmenin vazgeçilmez aracı olan silahlı mücadeleyi de gözardı etmek yine affedilmez bir hatadır.

Bize seçim süreci aracılığıyla iktidara geçmekten sözlediğinde, hep aynı soruyu sorunuz: Halktan çok sayıda oy alıp iktidarı ele geçiren bir halk hareketi, programını oluşturan büyük toplumsal dönüşümleri gerçekleştirmeye karar verdiğinde, ülkedeki gerici sınıflarla çatışma içine düşmez mi? Ordu, daima bu gerici sınıfların elinde bir araç değil midir? Bu böyle olduğuna göre, ordunun kendi sınıfının yanında yer alacağını, yeni hükümete karşı savaşa gireceğini düşünmek mantıklı olmaz mı? Az ya da çok kanlı bir darbeye yeni hükümet devrilecek, eski oyun sonsuza dek tekrarlanmak üzere yeniden başlayacaktır. Baskı güçlerinin ordusu, yeni hükümeti savunan bir silahlı halk hareketi tarafından yenilgiye uğratabilir. Bize olanaksız görünen, silahlı kuvvetlerin köklü toplumsal reformları kabul etmesi, toplum tabakası olarak yokedilmeye sessizce razı olmasıdır.

Savaşın gidişinde, asker tabakasının yardımına güveniliyorsa, iki sorun incelenmelidir: Önce, ordu gerçekten halk güçleriyle birleşiyor ve özerk karar alma yetkisi taşıyan bir örgütlü çekirdek olduğu varsayılıyorsa; bu durumda, askeri tabaka yapısının belki de dokunulmamış olarak bırakmak üzere, ordunun bir kısmını, diğer kısma “darbe yapması” sözkonusudur. İkinci durumda, ordunun halk güçleriyle kendiliğinden ve hızla birleşmesi, bizim kanımızca, ordunun güçlü ve kararlı bir düşman tarafından yenilmesi ve bozguna uğratılmasıyla mümkün olur, yani bu hal, ancak yeni kurulan iktidar için felaket anlamına gelen koşullarda gerçekleşir. Ordu yenildiğinde, morali çöktüğünde bu olay görülebilir, fakat daha önce bir savaş geçirmesi zorunludur, böyle bir savaşın sonunun da ne olacağını kendi kendimize sormalıyız. Sorunun cevabı bizi şu sonuca götürür: Kırsal bölgelerde, elverişli arazide, kentlerdeki çarpışmaların desteğinde daima işçi kitlelerinin olanakları elverdiğince geniş ölçüde harekete katılması sağlanmalı ve işçi sınıfının ideolojisi rehber alınmalıdır.

Sosyalizm ve Din

V. İ. LENİN

Bugünkü toplum, tamamen geniş emekçi kitlelerin nüfusunun ufak bir azınlığı; yani toprak sahipleri ve kapitalistler sınıfı tarafından sömürülmesi esası üzerine kurulmuştur. Bütün yaşamları boyunca kapitalistler hesabına çalışan “özgür” işçilere sadece kazanç sağlayan kölelerin yaşamını sürdürmeye, kapitalist köleliğinin güvenini ve sürekliliğini sağlamaya yetecek oranda geçim olanağı “tanındığından”, bu toplum bir köle toplumdur.

İşçilerin ekonomik baskı altında olmaları, kaçınılmaz biçimde her türlü siyasal baskıya, toplumsal aşağılanmaya, kitlelerin ruhsal ve moral çöküntüsünün artmasına yol açar. İşçiler ekonomik kurtuluşları adına az ya da çok ölçüde siyasal özgürlük elde etmek için savaşabilirler. Ne var ki, kapital gücü yönetimden yok edilmedikçe ne oranda olursa olsun elde edilecek siyasal özgürlük, işçileri yoksulluktan, işsizlikten ve baskıdan kurtaramayacaktır.

Başkaları hesabına çalışmaktan, yerine getirilmeyen isteklerden ve yalnız bırakılmışlıktan yılmış halk kitleleri üzerine her yerde büyük ağırlıkla yüklenen ruhsal baskı biçimlerinden biri dindir. Doğaya yenik düşen ilk insanların tanılara, şeytanlara, mucizelere ve benzeri şeylere inanmasına yol açışı gibi, sömürülen sınıfların sömürülenlere karşı mücadeledeki yetersizliği de kaçınılmaz olarak ölümden sonra daha iyi bir yaşamın varlığına inanmalarına yol açar. Din, bütün yaşamı boyunca çalışan ve yokluk çekenlere, bu dünyada azla yetinmeyi, kismete boyun eğmeyi, sabırlı olmayı ve öteki dünyada bir cennet umudunu sürdürmeyi öğretir. Oysa yine din, başkalarının emeğinin sırtından geçinenlere bu dünyada hayırseverlik yapmayı öğreterek, sömürücü varlıklarının ceremesini pek ucuza ödemek kolaylığını gösterir ve cenette de rahat yaşamaları için ehven fiyatlı bilet satmaya bakar. Böylelikle **din, halkı uyutmak için afyon niteliğindedir**. Din, sermaye kölelerinin insancıl düşlerini, insana daha yaraşan bir yaşam isteklerini içinde boğdukları bir çeşit ruhsal içkidir.

Ne var ki, köleliğinin bilincine varmış ve kurtuluşu için mücadeleye başlamış köle, kölelikten yarı yarıya çıkmış demektir. Fabrika endüstrisinin yetiştirdiği ve kent yaşamının aydınlattığı modern, sınıf bilinçli işçi, dinsel önyargıları bir yana atar, cenneti papazlara ve burjuva bağınazlarına bırakır ve bu dünyada kendisi için daha iyi bir yaşam elde etmeye çalışır. Bugünün proletaryası, din bulutuna karşı savaşta bilimden yararlanan ve işçileri bu dünyada daha iyi bir yaşam adına kavga vermek için birleştirerek öteki dünya inancından kurtaran sosyalizmin yanında yer alır.

Din, kişinin özel sorunu olarak kabul edilmelidir. Sosyalistler, din konusundaki tavırlarını genellikle bu sözlerle belirtirler. Oysa herhangi bir yanlış anlamaya yol açmamak için bu sözlerin anlamı kesinlikle açıklanmalıdır. Devlet açısından ele alındığı sürece, dinin kişisel bir sorun olarak kalmasını isteriz. Ancak, Partimiz açısından dini kişisel bir sorun olarak gö-

remeyiz. Dinin devletle ilişkisi olmaması, dinsel kurumların hükümete değin yetkileri bulunmaması gerekir.

Herkes istediği dini izlemek ya da dinsiz, yani kural olarak bütün sosyalistler gibi ateist olmakta tamamen özgür olmalıdır. Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayırım yapılmasına kesinlikle göz yumulamaz. Resmi belgelerde bir vatandaşın dininden söz edilmesine de son verilmelidir. Kiliseye ve dinsel kurumlara hiçbir devlet yardımı yapılmamalı, hiçbir ödenek verilmemelidir. Bunlar, devletten tamamen bağımsız, aynı düşüncedeki kişilerin oluşturduğu kurumlar niteliğinde olmalıdır. Ancak bu isteklerin kesinlikle yerine gelmesi halinde, kilisenin devlete Rus vatandaşların ise kiliseye feodal bağımlılıklarının sürdüğü, (bugüne kadar ceza yasalarımızda ve hukuk kitaplarımızda yer alan) engizisyon yasalarının var olduğu ve uygulandığı, insanları inançları ya da inançsızlıkları nedeniyle cezalandırdığı, insanların vicdan özgürlüğünü baltaladığı ve kilisenin şu ya da bu afyonlamasıyla hükümetten gelir ya da mevki sağladığı utanç verici geçmişe son verilebilir. Sosyalist proletaryanın modern devlet ve modern kiliseden istediği, kilise ile devletin birbirlerinden kesinlikle ayrılmasıdır.

Rus devrimi, bu istediği siyasal özgürlüğün bir gereği olarak gerçekleştirilmiştir. Polis yönetimli feodal otokrasiye bağlı memurların başkaldırısı, kilise evresinde bile huzursuzluk, tedirginlik ve öfke yarattığı için din ve devleti ayırma isteğini gerçekleştirmek konusunda Rus devrimi özellikle elverişli bir ortamdır. Rus Ortodoks din adamları her ne kadar cahilseler de, onlar bile Rusya'daki eski, ortaçağa uygun düzenin yıkılmasıyla patlayan gümbürtüden uyandılar. Onlar bile özgürlük isteğinde birleşiyor, onlar bile bürokratik uygulamalara ve memur zihniyetine, "Tanının hizmetkârları" nı zorla polise casusluk ettirmek isteyenlere karşı çıkıyorlar. Biz sosyalistler, bu hareketi desteklemeli, kilisenin dü-rüst ve içten üyelerine doğru sonuca ulaşmaları konusunda yardımcı olmalı, onların özgürlük isteklerini sürdürmelerini sağlamalı ve kilise ile polis arasındaki ilişkiyi koparmalarını onlardan istemeliyiz. Ya içtenlikli ve dürüstsünüzdür, ki o zaman kilise ile devletin ve kilise ile okulun kesinlikle birbirlerinden ayrılmasından, dinin tamamen kişisel bir sorun olarak kabul edilmesinden yana olursunuz. Ya da özgürlük konusunda bu tutarlı istekleri benimsemezsiniz, ki o zaman da engizisyon geleneklerinin hâlâ tutsağı demeksinizdir; rahat memuriyetlerinize ve hükümet kaynaklı gelirlerinize bağılsınız demektir; silahınızın ruhsal gücüne inanmıyorsunuz ve devletten rüşvet almayı sürdürüyorsunuz demektir. O takdirde de bütün Rusya'daki sınıf bilinçli işçiler size amansız bir savaş açacaklardır.

Sosyalist proletaryanın partisi açısından, din kişisel bir konu değildir. Partimiz, işçi sınıfının kurtuluşu adına bir araya gelmiş sınıf bilinçli, ileri savaşçıların toplandıkları bir yerdir. Böylesi bir birlik dinsel inanç biçiminde ortaya sürülen sınıf bilinci yoksunluğuna, bilgisizliğe ve geri kafalılığa kayıtsız kalamaz ve kalmamalıdır. Din diye tanımlanan ve halkın üzerine indirilen koyu sisle, sözlerimizi ve yazılarımızı kullanarak tamamen ideolojik silahlarla savaşabilmek için kilisenin kaldırılmasını istiyoruz. Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisini, işçilerin her türlü dinsel uyutmacadan kurtulması adına mücadele etmek için kurduk. Bizim için ideolojik mücadele kişisel bir sorun değil, bütün Partinin, bütün proletaryanın sorunudur.

Madem ki durum böyledir, o halde Programımızda ateist olduğumuzu neden açıklamıyoruz? Hristiyanların ve öteki dinlere inananların partimize girmesini neden yasaklamıyoruz?

Bu soruya verilecek cevap, din sorununun burjuva demokratları tarafından ortaya konuluşu ile Sosyal Demokratlar tarafından ortaya konuluşu arasındaki ayrımı belirleyecektir.

Bizim Programımız tamamen bilimsel, dahası materyalist dünya görüşü temeli üzerindedir. Bu nedenle Programımızın açıklanması demek, din sisinin gerçek tarihsel ve ekonomik kökenlerinin açıklanmasını da zorunlu kılacak demektir. Propagandamız kaçınılmaz olarak ateizm propagandasını, gerekli bilimsel yayımların yapılmasını, otokrat feodal hükümetin bugüne kadar yasakladığı

ğı ve kovuşturduğu yazıların Parti çalışmalarımızın bir dalı haline getirilmesini de içermektedir. Bir zamanlar Engels'in Alman sosyalistlerine verdiği öğüdü şimdi bizim izlememiz gerekebilir: Onsekizinci yüzyıl Fransız Aydınlanma dönemi düşünür ve ateistlerinin yazıları çevirilmeli ve geniş ölçüde yayılmalıdır.

Ancak, hiçbir koşulda din sorununu burjuva radikal demokratların sık sık yaptığı gibi, soyut, ülkücü bir biçimde, sınıf mücadelesinden kopuk "entellektüel" bir sorun olarak ortaya koymak yanlısına düşmememiz gerekir. Aşırı baskı temeline oturan ve işçilerin eğitilmediği bir toplumda, dinsel önyargıların sadece propaganda yöntemleriyle yok edilebileceğini sanmak budalalık olur. İnsanlığın üzerindeki din boyunduruğunun, toplumdaki ekonomik boyunduruğun bir sonucu ve yansıması olduğunu akıldan çıkarmak burjuva dar görüşlülüğünden başka birşey değildir. Proletarya kapitalizmin karanlık güçlerine karşı kendi mücadelesiyle aydınlanmadıkça, ne kadar bildiri dağıtılsa dağıtılsın, ne kadar söz söyleneirse söylene sin proletaryayı aydınlatmak olanaksızdır. Bizim açımızdan ezilen sınıfın bu dünyada bir cennet yaratmak adına gerçek devrimci mücadelede birleşmesi, öteki dünya cenneti konusunda proletaryanın görüş birliğine gelmesinden daha önemlidir.

İşte bu nedenle Programımızda ateist olduğumuzu belirtmiyoruz ve böyle davranmak zorundayız. İşte bu nedenle, eski önyargılarını henüz sürdüren proleterlerin Partimize katılmalarını engellemiyoruz ve engellemek zorundayız. Biz her zaman bilimsel dünya görüşünü öğütleyeceğiz ve çeşitli "Hıristiyanlar"ın tutarsızlıklarıyla savaşa cağız. **Fakat bu hiçbir zaman, yeri olmadığı halde din sorununun birinci plana alınması demek değildir.** Yine bu hiçbir zaman, gerçekten devrimci ekonomik ve siyasal mücadele güçlerinin üçüncü sınıf görüşler ya da anlamsız fikirler nedeniyle birbirlerinden kopmasına, siyasal önemlerini kaybetmesine, ekonomik gelişim karşısında bir yana itilivermesine göz yummamız da demek değildir.

Her yerde ve şimdilerde de Rusya'da reaksiyoner burjuvazi, gerçekten önemli, temel ekonomik ve siyasal sorunlardan, yani Rus proletaryasının devrimci mücadelede birleşmesiyle bugünlerde çözümlenmeye başlanmış olan sorunlardan kitlelerin dikkatini uzaklaştırmak amacıyla din adına mücadeleyi kendine uğraş edinmiştir. Bugün kendini Kara Yüzler kıyımlarında gösteren ve devrimci mücadeleyi bölmeyi amaçlayan bu reaksiyoner tutum, yarı çok başka ve çok ustalıklı biçimler alabilir. Biz, durum ne olursa olsun, bu reaksiyoner tutum karşısında serinkanlı, dirençli olacağız ve temelde olmayan ayımların etkilemeyeceği bir öğretiyi, bilimsel dünya görüşünü ve proleter dayanışmasını öğreteceğiz.

Dinin devletten ayrılması açısından, devrimci proletarya dini gerçekten kişisel bir sorun durumuna getirmeyi başaracaktır. Ve ortaçağ kalıntısı küflenmiş görüşlerden arınmış, bu siyasal düzende, proletarya, din aldatmacasının gerçek kaynağı olan ekonomik köleliğin kalkması için açık ve yaygın mücadele verecektir.

V. İ. Lenin

Novaya Zihn, Sayı: 28, 3

Aralık 1905

K.C.)

(Altını biz çizdik-

Yargıtay Başkanı Sami Selçuk ve Laiklik, Laikçilik, Burjuva Demokratik Devrim

Yargıtay Birinci Başkanı Doç. Dr. Sami Selçuk'un yeni adli yıl açış konuşması ülkemizde gelişen olaylar içinde belli oranda ilgi görmüştür. Gereğinden çok edebi sözler ve uyaklı dizelerle laiklik, demokrasi, devlet, hukuk vb. konularda görüşler ortaya koyan Sami Selçuk, ilk anda "tüm dinleyenler" in katıldıklarını beyan ettiği bir genel doğrular konuşması yapmıştır. Özellikle Fazilet Partisi'nin Sami Selçuk'un konuşmasının altına "imzamızı atınız" beyanında bulunması, ister istemez konuşmaya olan ilgiyi daha da artırmıştır.

Yargıtay başkanının bir adli yıl açış konuşmasında hukuk konusunda birşeyler söylemesi çok alışılan bir tutum olmakla birlikte, Sami Selçuk'un ülkemizdeki devlet, demokrasi, cumhuriyet ve laiklik konusunu kapsayan değerlendirmeye ve eleştirileri "beklenen" bir tutum, "temayüle uygun" bir tutum olmadığı için, içeriğinden daha çok ilgi konusu olmuştur. Kimileri "devletin en üst yöneticilerinden" birisinin mevcut düzene karşı böylesine açık eleştiriler yönelmesini, devletin "yeniden yapılandırılması"nın bir parçası olarak değerlendirenken, kimileri Sami Selçuk'un popülist olduğunu, "Fettullahçı"lara göz kırptığını ileri sürmüşlerdir.

Yargıtay başkanı Sami Selçuk, konuşmasının en ilgi toplayan bölümünde şöyle demektedir:

"Laiklikte din ve devlet karşılıklı olarak bağımsızdırlar. Bağımsızlık esasından yola çıkan laiklikte din kuralları devleti, devlet de din kurallarını belirleyemez ve yönlendiremez. Devlet bütün inançlara, dinlere karşı ilgisiz ve eşit uzaklıktadır..."

Laik devlette, devlet dinlere eşit uzaklıkta olduğundan hiçbir dini, inan-

cı dışlayamaz ya da kayıramaz; akçalı v.b. biçimlerde destekleyemez. Din okulları açamaz. Ancak, toplulukların din okulları açmasını da önleyemez. Din derslerine engel olamaz; bunların önünü açar. Ne var ki, bu dersler, beyin yıkayıcı olmayacak, çoğulcu, agnostik, kuşkucu esaslara göre olacak, birey dinler arasında seçimini özgürce yapacaktır. Din dersleri zorunlu olmayacak, ancak her an ilgilinin buyruğuna hazır bulunacaktır. Devlet; bu okulları; kamu düzeni, kamu güvenliği, kamu ahlakı, kamu sağlığı açısından denetleyecek, uyuşmazlık çıkarsa sorunu bağımsız yargı çözecektir...

Türkiye Cumhuriyetinde, iktidar halkın seçimine dayanmaktadır. Bu bakımdan Türkiye Cumhuriyeti laiktir. Bu bir.

Türkiye Cumhuriyetinde Halifelik kaldırılmıştır. Şer'iyeye ve Evkaf Vekâleti ise görünüşte kaldırılmış, aslında Diyanet İşleri Başkanlığı adıyla bir bakana bağlanarak devlet örgütü içine alınmıştır. Örgütün dini İslam, mezhebi Sünnidir. Devlet, bu din ve mezhebin (resmi) okullarını açmıştır. Örgüt ve okulların finansmanı devlete aittir. Resmi okullarda din dersi okutulması zorunludur.

Bu koşullarda konuyu değerlendirelim.

Ontolojik olarak yaklaştığımızda, bir din ve mezhebin örgütünü devlet birimi içine alarak anayasal düzeyde güvenceye bağlayan (md. 136) ve laikliğin gerçekleştirilmesini güçleştiren (2820 sayılı S. Partiler Yasası, md. 89),

din ve mezhebin okullarını açan, finansmanını sağlayan bir devletin dini ve mezhebi vardır; bir dini ve mezhebi kayırmış, örtülü olarak benimsemiştir. Böyle bir devlet teokratiktir. Bu iki.

Konuya teleolojik (amaçsal) olarak baktığımızda ise durum çok farklıdır. Devlet, böylelikle dinlerini bildirmeyenlere ya da uluslararası hukukta benimsenen dinlerden birine inanan her insana nüfus cüzdanı vermemekte, devlet birimleri içine aldığı Diyanet İşleri Başkanlığı ve açtığı din okulları aracılığıyla dini denetlemekte ve yönlendirmektedir. Bunun adı ise laikçiliktir...

Tanı (teşhis) açıktır: Türkiye Cumhuriyeti, egemenliğin kaynağı açısından laik; devlet örgütlenmesi açısından teokratik; dini yönlendirme açısından laikçi bir devlettir..."

Yargıtay başkanının bu belirlemeleri, kullanılan sözcüklerin kimi durumlarda dar ya da geniş anlamda alınmasıyla değişebilir sonuçlar ortaya çıkarmakla birlikte, dar anlamda proletaryanın din konusundaki şu belirlemeleriyle belli bir yaklaşıklık içersinde bulunmaktadır:

"Din, kişinin özel sorunu olarak kabul edilmelidir. Sosyalistler, din konusundaki tavırlarını genellikle bu sözlerle belirtirler. Oysa herhangi bir yanlış anlamaya yol açmamak için bu sözlerin anlamı kesinlikle açıklanmalıdır. Devlet açısından ele alındığı sürece, dinin kişisel bir sorun olarak kalmasını isteriz. Ancak, Partimiz açısından dini kişisel bir sorun olarak göremeyiz. Dinin devletle ilişkisi olmaması, dinsel kurumların hükümete değin yetkileri bulunmaması gerekir.

Herkes istediği dini izlemek ya da dinsiz, yani kural olarak bütün sosyalistler gibi ateist olmakta tamamen özgür olmalıdır. Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayırım yapılmasına kesinlikle göz yumulmaz. Resmi belgelerde bir vatandaşın dininden söz edilmesine de son verilmelidir. Kiliseye ve dinsel kurumlara hiçbir devlet yardımı yapılmamalı, hiçbir ödenek verilmemelidir. Bunlar, devletten tamamen bağımsız, aynı düşüncedeki kişilerin oluşturduğu kurumlar niteliğinde olmalıdır. Ancak bu isteklerin kesinlikle yerine gelmesi halinde, kilisenin

devlete Rus vatandaşların ise kili- seye feodal bağımlılıklarının sür- düğü, (bugüne kadar ceza yasalarımızda ve hukuk kitapla- rımızda yer alan) engizisyon yasa- rının var olduğu ve uygulandığı, insanları inançları ya da inançsızlı- kları nedeniyle cezalandırdığı, insan- ların vicdan özgürlüğünü baltaladığı ve kilisenin şu ya da bu afyonla- masıyla hükümetten gelir ya da mev- ki sağladığı utanç verici geç-mişe son verilebilir. Sosyalist proletarya- nın modern devlet ve modern kili- seden istediği, kilise ile devletin birbirlerinden kesinlikle ayrılması- dır." (*)

Marksist-Leninistlerin din-devlet ilişkisinde benimsedikleri laikliğin bu belirlenimi Yar- gıtay başkanı Sami Selçuk'un görüşleriyle önem- li benzerlikler içermekle birlikte (dini inançlara göre ayırım yapılmaması, resmi bel- gelerde vatandaşın dinine yer verilmemesi, dinsel kurumlara hiçbir devlet yardımının ya- pılmaması -Sami Selçuk'un sözleriyle "akçalı olarak desteklenmemesi"- gibi), Yargıtay baş- kanının Türkiye'de egemen olan anlayışın "laiklik" değil, "laikçilik" olduğunu söylerken yaptığı gerekçelendirme tümüyle yanlış bir te- mele oturtulmuştur:

"Fransa'yı örnek alan Türkiye, din- devlet ilişkisi açısından, Fransa'nın ya- şadığı hastalıklardan bir türlü kurtula- mamasının sıkıntısını çekmekte, laiklik Türkiye Cumhuriyeti devletinin yumu- şak karnı olmayı sürdürmektedir.

Devletin dinler karşısında alacağı tu- tumlar bellidir.

Birincisinde, dinsel ve siyasal otorite- ler, sınırları belirsiz biçimde iç içedir- ler. Eski ve ortaçağ devletlerinde du- rum böyledir.

İkincisinde, bütün özel ve kamusal yaşamı din belirler. Devlet, din merkez- lidir (théocentrique), değişmez ve ilişki- lemez dogmalarla yönetilir. Devletin tek dini vardır, öbürleri dışlanmıştır. Bu re- jimin adı teokrasidir ve her yerde eşitsizliklerin, ayrıcalıkların, çatışmalar- ın nedeni olmuştur.

Üçüncüsünde, devlet ve din ayırımı ilkesinden yola çıkılır. Ancak ayırımın kapsam ve derecesini devlet belir- lediğinden, devlet, dini çoğu kez top-lum- dan dışlar ya da onu güdümler. Di-ni

(*) Lenin: *Sosyalizm ve Din*

devletleştiren bu sistemin adı, laiklik (laïcité) değil, laikçiliktir (laïcisme, laisizm). Şovinizm nasıl ulusçuluğun yozlaşmış, hastalıklı biçimiye, laikçilik de bir bakıma laikliğin yozlaşmış, hastalıklı biçimidir. Dinleri aşındırmaya yönelik laikçiliğin anayurdu **Devrim Fransa'sıdır**.

Gerçekten **Jakobenlerin Fransa'sında** laiklik; ruhban sınıfına karşı, ruhban sınıfının yaşamdaki izlerini kazımak için yapılan kinci, tepkici bir devrimin ürünüdür. Din merkezci bir anlayış gitmiş, salt akılmerkezci militan bir anlayış gelmiştir. Bu ise laiklik (laïcité) değil, laikçiliktir (laïcisme). Katı bir ideolojidir. Descartes'ın akılçılığıyla A. Comte'un bilimsel bir kilisenin temellerini atan pozitivizmi birleşmiş, laikçilik ideolojisine ulaşılmıştır. Laikçilik Fransız okullarında konuşlanarak, 'tanrı din' yerine 'tanrısız beşeriyet dini' kurmayı amaçlamış, dini toplum dışına itmiştir. Dine saygısızdır, saldırgandır. Toplum mühendisliğine özenen misyoner Fransız laikçileri, 1790 Anayasasında dini sivil otoriteye teslim etmiş, akılcı insan yetiştirmek kaygısıyla Katolik Fransa'da **1794'e değin dinsel etkinlikleri yasaklamışlardır**. Bu ve Napoléon döneminde çıkarılan bütün yasalarda Kilise hukukuna tepkinin izleri vardır, bunların bir bölümü bugün de sürmektedir. Jules Ferry Yasasıyla din ve devlet ayırımına gelinmiş, Ferry'nin deyişiyle 'tanrısız ve kralsız' bir dünya kurulmak istenmiştir. Bugün Fransa'da gittikçe yumuşayan bir laikçilik; yani din ve devlet ilişkisinde katı ve düşmanca bir ayırım (séparation hostile) değil, ılımlı ve dostça bir ayırım (séparation bienveillante) söz konusudur..."

(abc)

Görüldüğü gibi, Sami Selçuk, laiklik konusunda bazı genel doğruların ortaya koyarken, aynı zamanda bunun "farklı" uygulamaların olduğunu söyleyerek, bu "farklılığın" en olumsuzunun "**Jakoben Fransa'sında** olduğunu ileri sürmektedir. Sami Selçuk, Türkiye' de "Anglo-Sakson demokrasilerine göre değil, ufuk daraltarak Fransız Cumhuriyetine göre" değerlendirmeler yapıldığını söyleyerek, alınacak modelin "Anglo-Sakson" model olmadığını istemektedir.

1980 sonrasında küçük-burjuva aydın kesimin başını çektiği neo-liberal söylemin ayrılmaz bir parçası olan "anti-Jakobenizm",

böylece Yargıtay başkanının laiklik konuşmasıyla birkez daha gündeme getirilmiş ve burjuvazinin Jakobenlere karşı duyduğu kin ve korku bir kez daha dile getirilmiş bulunmaktadır.

Marks, "Anglo-sakson demokrasileri"nin kuruluşunu ifade eden **1648 İngiliz Devrimi** ile Fransız cumhuriyetinin kuruluşunu ifade eden **1789 Fransız Devrimi**'ni değerlendirirken şöyle söylemektedir:

"1648'de, burjuvazi, monarşiye karşı, feodal soyluluğa karşı, ve resmi kiliseye karşı **modern soylulukla** bağdaşıklık kurmuştu.

1789'da, burjuvazi, monarşiye, soyluluğa ve resmi kiliseye karşı **halk ile** bağdaşıklık kurmuştu.

1789 Devrimi, model olarak (hiç değilse Avrupa'da), yalnızca 1648 Devrimine ve 1648 Devrimi de yalnızca Felemenklerin İspanya'ya karşı ayaklanmasına sahipti. Her iki devrim de, yalnızca zaman olarak değil, içerik olarak da, modellerinin yüz yıl ötesindeydiler.

Her iki devrimde de, hareketin *gerçek* öncüsünü oluşturan sınıf burjuvaziydi. *Proletarya ve kentlilerin burjuvaziye dahil olan katmanları* ya henüz burjuvazinininkinden ayrı çıkarlara sahip değillerdi, ya da henüz bağımsız olarak gelişmiş sınıflar ya da sınıfların alt-bölümlerini oluşturmuyorlardı. Bundan ötürü, örneğin Fransa'da, 1793'ten 1794'e kadar olduğu gibi, burjuvaziye karşı karşıya geldiklerinde, burjuvaziye *özgü bir biçimde* olmasa bile, yalnızca burjuvazinin çıkarlarının gerçekleşmesi için savaşım verdiler. *Tüm Fransız terörizmi, burjuvazinin düşmanlarıyla*, mutlakiyet ile, feodalizm ile ve darkafalılık ile *avamca* hesaplaşmaktan başka birşey değildi." (*) (abc)

İşte Yargıtay başkanının "Jakoben Fransa" olarak tanımladığı 1789 Fransız Devrimi ile "Anglo-Sakson" 1648 Devrimi arasındaki fark, burjuva demokratik devrimin farklı ittifaklar ve yöntemlerle gerçekleştirilmesidir.

1789 Fransız Devrimi'nde Jakobenler, oluşturulan cumhuriyet meclisinin sol kanadı olarak, burjuva devriminin sonuna kadar götürülmesini savunurlarken; jirodenler, mecliste tutucu burjuvazinin temsilcileri olarak yer almışlar ve devrimin biran önce sona erdirilmesi için çalışmışlardır. 1789 Fransız Devrimi'nin

(*) Marks: *Burjuvazi ve Karşı-Devrim*, Seçme Yapıtlar, cilt: I, s: 170-171

ünlü terör dönemi, Robespierre yönetiminde feodal sınıfların giyotinle idam edildikleri bir dönem olarak, feodalizmin kesin yıkımını getirmiştir. Fransız halkının burjuvazinin feodalizmle mücadelesinde gittiği bu nokta, günümüze kadar burjuvazinin halk kitleleri karşısındaki korkusunun kaynağı durumundadır. Gazi mahallesi olaylarından sonra bazı işbirlikçi burjuvalar tarafından söylenen “birgün gelecek yataklarımızda boğazlarımızı kesecekler” sözünün tarihsel temeli de burada yatmaktadır.

Yargıtay başkanı Sami Selçuk, Fransız Devrimi ve Jakobenler karşısındaki konumuyla, laiklik konusunda ortaya koyduğu pek çok doğrulara karşın, sınıfsal olarak yerini burjuvazinin yanı sıra olarak belirlemektedir. Sami Selçuk da, tüm burjuva ve küçük-burjuvalar gibi, devrimden ve devrimin teröründen açıkça korkmaktadır. Bu korku, aynı zamanda, laiklik konusunda uyaklı sözler söylerken, içine düştüğü çelişkilerin de nedeni olmaktadır.

“Benim için zaten iki Fransa var. Biri giyotinli, anayasasını insan derisiyle kaplamış, Baudelaire’i cezalandırmış, yargı öncesi insanları giyotine gönderen Savcı Foulquié’yi çıkarmış Jakoben Fransa. Ben bu Fransa’ya karşıyım.”

İşte Sami Selçuk, böylesine açık bir biçimde, feodalizme karşı burjuva demokratik devrimini “avamca” sonuna kadar götüren Jakobenlere karşıdır ve bu karşıtlığıyla feodalizme karşı mücadelede “ılımlı” ve “uzlaşıcı” bir kimliğe bürünmektedir.

Bu öylesine açıktır ki, Sami Selçuk, laiklik konusunda “Jakoben Fransa”sına ilişkin değerlendirmelerinin arasına yerleştirdiği Jules Ferry yasalarına atıf yapabilmektedir. Oysa ki, Jules Ferry, 1871 Paris Komünü öncesinde 4 Eylül 1870’de ilan edilen yeni Fransız cumhuriyetinin Thiers ve general Trochu ile birlikte mevki peşinde koşan bir entrikacı avukatlar topluluğunun içinde yer alan bir kişidir. Bu kişi, Marks’ın, “4 Eylül’den önce meteliksiz bir avukat olan Jules Ferry, kuşatma sırasında Paris belediye başkanı olarak dolandırıcılık yolu ile kılıktan bir servet çıkarmayı başardı. Kötü yönetiminin hesabını vereceği gün, aynı zamanda mahkum edildiği gün de olacaktır” (*) dediği kişidir.

Öte yandan, 4 Eylül 1870’de kurulan yeni cumhuriyet, Louis Bonaparte’nin bir darbeyle iktidara geldiği ve kendisini imparator ilan ettiği bir dönemin sonu olup, aynı zamanda

Paris Komünü’nün kuruluşunun arifesidir. Louis Bonaparte döneminde 15 Mart 1850 yılında çıkartılan ve “Falloux Yasası” olarak bilinen yasayla, tüm eğitim ve öğretimdeki laik okullar kapatılmış ve eğitim işleri tümüyle din adamlarına verilmiştir. Sami Selçuk’un “aşırın” bulduğu “Ferry yasası” işte bu “Falloux yasası”nın kaldırılmasına ilişkin bir yasa durumundadır. Tüm eğitim ve öğretim işlerini din adamlarına ve kiliseye veren bir yasanın varlığından söz etmeksizin, bu yasanın kaldırılmasına ilişkin yasanın “aşırın”lığından söz etmek, Sami Selçuk’un tüm akademik ünvanıyla bağdaşmamaktadır. Ancak bunun nedeni, yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, kendisinin burjuva demokratik devrimden bile korkmasıdır. Bu korkusu, onu zorunlu olarak feodalizmin ana unsurlarından olan dinsel kurumlar ve din adamları (ruhban sınıfı) karşısında “ılımlı” ve “uzlaşıcı” bir konuma itmektir.

Sami Selçuk, “Ben bu Fransa’ya karşıyım” dediği Jakoben Fransa’sındaki laikliği tanımlarken, “ruhban sınıfına karşı, ruhban sınıfının yaşamdaki izlerini kazımak için yapılan kinci, tepkici bir devrimin ürünü” diyerek söz etmesi, aynı “ruhban sınıfın”, yüzyıllar boyunca feodalizmin orta-çağ karanlığı içinde iktidarda bulunduğunu ve devleti yönettiğini bir yana bırakmıştır. Fransız Devrimi öncesinde başlayan ve Fransız Devrimi ile gelişen “aydınlanma dönemi”nin, bu ruhban sınıfının orta-çağdaki egemenliğine karşı olduğunu bir yana bırakan Sami Selçuk, aynı zamanda, “Descartes’in, Montesquieu’nün, Voltaire’in, Balzac’ın, Sartre’in, Camus’nün, Foucault’nun, Lyotard’ın, Lacan’ın, Morin’in, Baudrillard’ın Fransa’sı. Benim sevdiğim bu ikinci Fransa’dır, 1968 olaylarını yaşadığım, kültüründen yararlandığım Fransa’dır” diyebilmiştir. Oysa ki, bu iki Fransa, yani ruhban sınıfların yüz-yıllarca egemen olduğu ve tüm toplumu orta-çağın karanlığına gömen **feodal Fransa** ile **aydınlanma çağının ve Devrimin Fransa’sı** birbirine karşıttır. Sami Selçuk’un iddia ettiği gibi, karşı karşıya olan “iki Fransa”, “aydınlanma dönemi”nin Fransa’sı ile bu dönemin bir sonucu olan Fransız Devrimi’nin ve “Jakoben Fransa”sı değildir.

Yargıtay başkanı sıfatıyla Sami Selçuk, adli yıl açış konuşmasında ortaya koyduğu genel doğrularla birlikte, sergilediği bu sınıfsal tercih ve feodalizme ve feodal ideolojilere karşı “uzlaşıcı” yaklaşımıyla, ülkemiz somutunda demokratik devrimin tamamlanmamışlığı gözönüne alındığında, karşı-devrimci bir temele oturmaktadır. Tarihsel gerçekler, Sami Sel-

(*) Marks: *Fransa’da İç Savaş*, Seçme Yapıtlar, cilt: II, s: 245

çuk'un kolayca genel doğrular için eklektizme yönelmesini getirmiştir.

Sami Selçuk'un konuşmasında bir yana bıraktığı tarihsel süreç ise şöyle bir gelişme izlemiştir:

Feodal dönemde kilisenin kendi ekonomik kaynakları ve kendi eğitim kurumlarıyla devlet içinde devlet olma özelliği ve de dinin kendi içinde "dünyevi ilişkilerin düzenlenmesine" yönelen ana özelliği, burjuvaziye iki yönlü bir eyleme itmiştir. Bir yandan kilisenin elindeki ekonomik değerleri (toprak) alarak onun gücünü sınırlandırmak, öte yandan dinsel dogmaları kendi iktidara uygun hale getirmek.

Bunlardan ilki, burjuvazinin "toprağın millileştirilmesi" istemi ile çakışırken; ikincisi "dini reform" hareketiyle çakışır. Ancak dinin reforme edilmediği durumlarda, kilisenin devlet iktidarı üzerindeki etkisinin doğrudan kırılması gerekmiştir. Her iki durumda da, kilisenin devlet iktidarına müdahalesinin önlenmesi esas olmaktadır. İşte kilisenin siyasal iktidardan uzaklaştırılması ve iktidarı bir parçası olmaktan çıkartılmasının ideolojik ifadesi laiklik olmuştur.

Feodal bir iktidar gücü haline gelmiş olan dini kurumların, burjuvazinin iktidarının önünde engel teşkil etmesiyle ortaya çıkan laiklik fikri, burjuvaziyle birlikte ortaya çıkmış ve demokratik cumhuriyetin ayrılmaz bir unsuru olmuştur. Ancak, tıpkı "güçler ayrımı doktrini" (yasama, yürütme ve yargının birbirinden ayrılması) gibi, laiklik de burjuvazinin feodalizme karşı mücadelesinin bir ifadesidir ve sonal olarak "laikçilik" olarak bir uzlaşmayı içerir.

Fransa'da tüm yönleriyle uzlaşmaz bir biçimde ortaya çıkmış olan laiklik mücadelesi sonucu, kilisenin elindeki mülklerin bir bölümü devlet mülkü haline getirilmiş, ancak kilise kendisi için gerekli egemenlik alanları bırakılmıştır. Bunun sonucu olarak, kiliseler kendilerine ait mülklerle kendi faaliyetlerini sürdürmek durumunda olmuşlardır. Bu faaliyetin en önemli iki unsuru ise, eğitim ve yardım faaliyetleridir. Birincisi kilise eğitimi olarak ortaya çıkarken, ikincisi Kızılhaç faaliyetleri olarak ortaya çıkmıştır.

Bu gelişme sonucunda laiklik sorunu, hemen her zaman **eğitim sorunu** olarak varlığını sürdürülmüştür. Fransa örneğinde olduğu gibi "laik eğitim" ile "dini eğitim" birbiriyile sürekli çatışma durumunda olmuştur. Ancak politik iktidar tartışmasız bir biçimde burjuvazinin eline geçtiği için, **kilise daha önceki yüzyıllarda kanlı savaşlarla getirildiği**

için, kilisenin yeniden politik iktidara yönelmesi hemen hemen olanaksız hale getirilmiştir-tir. Bu nedenle burjuvazinin kendi devrimini tamamladığı ülkelerde, laik eğitim üzerine ortaya çıkan kimi çatışmalar dışında, burjuvazinin iktidarı için laiklik özel bir sorun değil-dir. Bu andan itibaren burjuvazi, her konuda olduğu gibi bu konuda da, kitleleri aldatmıştır. 19. yüzyıla kadar kesin bir kilise karşıtı tutum içinde bulunan burjuvazi, **iktidarını pekiştirir pekiştirmez**, dini, kitlelerin uyutulması için bir araç olarak kullanmaya başlamıştır. Avru-pa'da görülen "Hıristiyan Demokrat" partiler burjuvazinin bu iki yüzlü tutumunun görüngüleridir. Ancak burjuvazinin iktidarının kurulduğu bu ülkelerde en temel olgu, **kilisenin siyasal iktidar mücadelesi yapmaktan uzaklaştırılmış olmasıdır.** Bu ülkelerdeki toplumsal denge bu temelde kurulmuş ve sürdürülmüştür. Bu açıdan herhangi bir "Hıristiyan Demokrat" partisinin iktidara gelmesi, kilisenin iktidarı olmak durumunda değildir. Bu partilerin temel özelliği burjuvazinin sınıf partisi olmasıdır. Onların dini kurumlarla ve dinle ilişkileri kitlelerin uyutulması bağlamında-dır. Engels'in belirttiği gibi, din, *"egemen sınıfların alttaki sınıfların dizginlerini elde tutmak için kullandığı basit bir yönetim aracıdır"* ve *"değişik (egemen) sınıfların her biri kendine uygun gelen dini kullanır"*.

Görüldüğü gibi, feodalizme karşı devrimci burjuvazi dinle mücadele etmeyi kendi iktidarı için yürüttüğü mücadelenin bir parçası haline getirmiş ve burjuva demokrasisinin bir parçası yapmıştır. Bu bağlamda, bu mücadelenin ifadesi olan laiklik, burjuva demokrasisinin temel unsurlarından birisidir. Bu durum, burjuvazinin kendi iktidarını kurar kurmaz dini kendi iktidarının sürdürülmesinin bir aracı haline getirmesiyle birlikte olmuştur. Reformdan geçmiş bir Hıristiyanlık, bu nedenle burjuvazinin yeni aracı durumundadır.

"Din konusundaki konuşmayı tartışırken Duma'daki grubumuz tarafından açıklığa kavuşturulmamış olan bir başka durum da, oportünist saptırmalara ek olarak, Avrupa Sosyal Demokratlarının din konusundaki bugünkü aşırı kayıtsızlıklarına yol açan özel tarihsel koşulların da varlığıdır. Bu koşullar iki yönlüdür. Birincisi, dinle savaşmak görevi, tarihsel açıdan devrimci burjuvazinin görevidir ve Batı'da burjuva demokrasisi, feodalizme ve orta çağ düzenine karşı giriştiği kendi devrimleri döneminde bu görevi büyük ölçü-

de yerine getirmiş (ya da engellemiştir). Gerek Fransa' da, gerek Almanya'da burjuvazinin dinle savaşıma geleneği vardır ve bu sosyalizmden (Ansiklopedistlerden ve Feuerbach'tan) çok önce başlamıştır. Rusya'da ise, burjuva demokratik devrimimizin kendine özgü koşulları nedeniyle, bu görev de hemen hemen tümüyle işçi sınıfının omuzlarına yüklenmiştir." (*)

Burjuvazinin devrimci niteliğini yitirdiği emperyalist aşamada, demokratik devrimin tamamlanmadığı ülkelerde dinle mücadele görevinin proletaryanın omuzlarına kalması, aynı zamanda proletaryanın bu ülkelerde demokratik devrimi tamamlama göreviyle çıkarılır. Ama proletaryanın, dinle olan mücadelesi salt bununla bağlantılı değildir. O, aynı zamanda, demokratik cumhuriyet kurulması yönündeki tarihsel eylemi ile dinin "kişisel bir sorun" olarak kalması gereği açısından da bu mücadeleyi yürütmek zorundadır.

Laikliğin Avrupa'daki burjuva devrimleri döneminde ortaya çıkmış olması ve buradaki dine, yani Hıristiyanlığın feodal dogmalarına karşı bir mücadelenin ürünü olması, Lenin'in de belirttiği gibi mücadelenin bittiği anlamına gelmemektedir. Özellikle İslamiyet gibi kendisini tarihsel gelişmeye uydurmamış, burjuvazi tarafından reformize edilmemiş bir din karşısında proletarya ve partisinin görevleri çok daha fazla özelliklere sahip olacaktır.

Bugün Avrupa'daki pekçok ilerici ve demokrat kesimlerde "fundamentalizm" olarak "radikal islamcılık" şeklinde ele alınan sorun, bizzat İslamiyetin bir bütün olarak kapitalist toplumsal gelişme evresine ulaşmamışlığını dışlar. İslamiyet, bir yandan kendisinde bulunan ortaçağ dogmalarından ayrılmamıştır. Diğer yandan, Hıristiyanlık gibi, toplumsal, siyasal ve ekonomik düzeni düzenleme özellikleriyle bunlara dayalı siyasal iktidara yönelik eylemleri **kesin bir yenilgiye uğratılmamıştır**. İslamiyetin egemen olduğu ülkelerin emperyalist sömürgeler haline getirilmesi, bu ülkelerin kendi iktisadi evrimlerini yaşamalarını engellemiştir. Dolayısıyla tüm bunlar bu ülkelerdeki demokratik devrim sorununun parçası haline gelmiştir. Bu ülkelerde, proletarya ve partisinin görevi, ne Avrupa'daki gibidir, ne de Çarlık Rusyasındaki gibidir. Burjuvazinin din karşısındaki en basit karşı duruşu bile proletaryanın omuzlarına kalmıştır.

Bu görev, aynı zamanda, burjuvazinin dini

kendi çıkarları için, devrimci mücadeleye karşı kullanma yönündeki faaliyetleriyle de yüz yüzedir. Bundan öte, kitlelerin dikkatini devrim mücadelesinden uzaklaştırmak amacıyla yapacağı ve yaptığı dine karşı kasıtlı "savaş ilanları"yla da yüz yüzedir.

İşte böylesine zorlu koşullar altında Türkiye'de yürütülen demokratik halk devrimi mücadelesi din karşısında çok duyarlı olmak durumundadır. Ama her koşulda, bu mücadele, halk demokrasisi ve sosyalizm mücadelesinin gerekleri olarak ele alınmak durumundadır ve her durumda halk iktidarının ve sosyalist devletin laik bir cumhuriyet olacağı açıkça ilan edilmek durumundadır.

Ancak bizim gibi demokratik devrimin tamamlanmadığı ve üstelik dini reformdan geçmemiş bir İslamiyetin egemen olduğu bir ülkede laiklik ve din bu belirlemelerle sınırlanabilir. Konu çok açık biçimlerde ortaya konulmalıdır. Hele ki, şeriatçılığın artan güçlenmesi ve oligarşinin dini anti-komünist propagandanın odağına yerleştirilmesi, konunun önemini daha da artırmaktadır. Bundan öte, oligarşinin dini bir araç olarak kullanması karşısında, aynı aracı oligarşiye karşı kullanma tutumları, Alevilik üzerinde oynanan oyunlar düşünülecek olursa, konunun ne denli geniş kapsamlı olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Tüm Marksist-Leninistler için, **"Din, devlet karşısında özel bir sorundan başka bir şey değildir; ancak kendileri açısından, Marksizm açısından ve proletarya partisi açısından sorun, kişisel bir sorun, özel bir sorun değildir."**

Bu öylesine bir ilkedir ki, Paris Komünü'nün ilk aldığı kararlardan birisi, **"kilise ile devletin ayrılması ve din işleri bütçesinin kaldırılması, bütün kilise mallarının ulusal mülkiyete dönüştürülmesi"** şeklinde olmuştur. Ancak Komün bununla da yetinmemiş, 8 Nisan 1871 günü aldığı kararla **"bütün dinsel simge, imge, dua ve dogmaların, kısacası 'herkesin bireysel vicdanı ile ilgili herşeyin' okullardan uzaklaştırılması"**nı sağlamaya yönelmiştir.

Görüldüğü gibi, proletarya ve partisi, din ile devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını ve dinin kişisel bir sorun olarak kalmasını isterler. Ama aynı zamanda, dinsel dogmalara ve dine karşı mücadele ederler. Bu mücadele, dinle nasıl savaşılacağını bilmekle olanaklıdır. Bu da, dinsel inançların ve dinin kökenlerinin materyalist bir biçimde kitlelere anlatılması demektir. Marksist-Leninistler bunu yaparken, din sorununun birincil bir sorun haline getirilmesine izin vermemek durumundadırlar. Bu tutum, aynı zamanda, din sorununu birincil hale

getirmek, kitleleri dinsel inançlarına göre bölmek isteyenlere karşı mücadele demektir.

İşte bu tarihsel belirlemeler ışığında, Yargıtay başkanı Sami Selçuk'un laiklik ve laikçilik üzerine görüşleri değerlendirilmelidir. Onun "Jakoben Fransa"sı karşısında duyduğu tepki ve korku, ülkemizdeki toplumsal ve siyasal sorunların yaratmış olduğu çatışma ortamı içinde şekillenmiştir. Ortaya koyduğu genel doğrular yanında, yöneldiği popülizm, eklektizm ve uzlaşmacılık, sorunun feodalizme karşı mücadele sorunu olduğu gerçeğinin üstünü örtmektedir. Demokratik devrimin tamamlanmadığı bizim gibi ülkelerde, toplumsal ve siyasal sorunların kesin bir çatışma ve hesaplaşmaya yönelmesi, şüphesiz küçük-burjuvaziyi her zaman korku ve kaygıya düşürmektedir. Ancak "korkunun ecele faydası yoktur". Yukarıda da ortaya koyduğumuz gibi, islam dininin var olduğu ülkelerin hiçbirisinde burjuva anlamda demokratik devrim tamamlanmamış ve dolayısıyla feodal bir ideoloji durumundaki dinle kesin ve nihai hesaplaşma gerçekleşmemiştir. Hıristiyanlığın, katolik kilisesine karşı yürütülen protestan hareketiyle kendisini kapitalizme uyumlandırması süreci, müslüman ülkelerde gerçekleşmediği gibi, bu uyumlandırma süreci, demokratik devrimsiz gerçekleşmeyecektir.

Bunlar bir yana bırakılarak, birkaç "islami aydın"ın (Hatemi kardeşler gibi) "ileri görüşlü" olmalarına dayanarak, feodalizmle kesin bir hesaplaşmadan çok, feodalizmin gelişen çarpık kapitalizm içinde evrimleşen kesimleriyle ittifak kurarak laiklik sorununu çözmeyi düşünmek, "saf" demokrasi kavrayışı gibi, yalın bir safdillik durumundadır.

Ülkemizde emperyalizme bağımlı olarak geliştirilen kapitalizmin, üst-yapısal olarak feodal ideolojileri koruyucu niteliği, aynı zamanda laikliğin "laikçilik" olarak sürdürülmesinin de maddi temelidir. Emperyalist aşamada ve geri-bıraktırılmış ülkelerde burjuvazinin gerek milli, gerekse devrimci niteliğini yitirmesi, feodalizmin tasfiye sürecini uzatmaktadır. Ortaya

çıkan her türden gerici ve dinsel örgütlenmeler, ülkemizdeki toplumsal yapının çarpık niteliğinin ürünleri durumundadır. Bu yüzden, feodalizmin tümüyle tasfiye edilmesinin tek yolu demokratik devrimin tamamlanmasıdır. Demokratik devrim ise, proletaryanın öncülüğünde gerçekleştirilmek zorundadır. Dolayısıyla, burjuva nitelikteki demokratik devrim, öncünün niteliğine bağlı olarak daha geniş bir kapsama sahip olacaktır. Bu da, demokratik halk devrimi demektir.

Sami Selçuk'un ülkemizdeki çelişkilerin keskinliğini gözetenek ortaya koyduğu görüşler, olası bir toplumsal çatışma ortamında, olayların hızla bir devrim durumuna dönüşeceği korkusunu da taşımaktadır. Sami Selçuk'un bu korkusu, "radikal islamcılar"dan daha çok "jakoben küçük-burjuva radikalleri"ne yöneliktir. Ve tarihsel olarak gerçek olan ise, ülkemizde küçük-burjuva radikalleri (devrimci-milliyetçiler) uzun yıllar önce devlet aygıtından tasfiye edilmiş ve tekil bireyler olarak örgütsüzleştirilmiştir. Başkentteki küçük bir asker-sivil aydın kesim arasında ortaya çıkan "radikal" konuşmalar, bu gerçeği değiştirmektedir. Bu yönüyle de, Sami Selçuk'un konuşması, küçük-burjuva radikalleri ile "islami aydınlar" ve "II. cumhuriyetçiler" arasındaki sözlü çatışma zeminine oturmaktadır. Ancak hangi temelden ele alınırsa alınsın, Yargıtay başkanının konuşmasında ortaya çıkan tek gerçek, onun radikal değişikliklere karşı olduğudur. Bu karşıtlık, kimi durumda demokratik devrime, kimi durumda küçük-burjuva radikalizmine karşıtlık olarak belirginleşmektedir. Bu açıdan Sami Selçuk, küçük-burjuvazinin "kontrol kulesi"nde oturan orta kesiminin sözcüsü olmuştur.

Yargıtay başkanının konuşmasının bu yönlerini dikkate almayarak, laiklik ve bunun ülkemizdeki çarpık uygulanması konusunda söylediği genel doğrulara bakarak yapılacak değerlendirmeler yanlış olacaktır.

Uluslararası Tahkim ve Emperyalizmin “Yapısal Uyum” Reçetesi

13 Ağustos 1999 günü TBMM’de yapılan anayasa değişikliği ile birlikte bir süredir kamuoyunda da tartışılan “uluslararası tahkim” konusu sonuçlandı ve “uluslararası tahkim” anayasal bir kural ve kurum olarak resmen onaylanmış oldu. Ancak “uluslararası tahkim” e ilişkin anayasa değişikliği kabul edilmiş olmasına karşın, bunun ne olduğu kamuoyunca fazlaca anlaşılmadı. “Uluslararası tahkim” in gerçek niteliğini gizlemeye yönelik yoğun bir propaganda sonucunda, “tahkim”, ülkedeki yabancı sermaye yatırımlarının artması ve bunun sonucu olarak yeni iş olanaklarının ortaya çıkması şeklinde kamuoyuna benimsendi. Böylece, ülkemizin emperyalist tekelere **bağımlılığı** daha fazla artırılırken, aynı zamanda emperyalist tekelere **kendi hukuksal ölçütlerinin** kabulü sağlanmış oldu.

En yalın haliyle tahkim, bir anlaşmanın hakemlik kurumuyla güçlendirilmesi anlamına gelmektedir. Taraflar aralarında anlaşmazlık olması halinde kimi hakem tayin edeceklerini belirlerler. Hakemler ya şirketlerden birinin ulusal hukuk kuralları, ya hakemlerin bulunduğu ülkenin hukuk kuralları, ya da **uluslararası ticaret kuralları** çerçevesinde karar alırlar. Bu kararın mahkeme kararlarından farkı temyizi olmamasıdır. Uluslararası hakem kararlarının uygulanabilmesi için araya ulusal mahkemeler girer. Ancak ulusal mahkemelerin buradaki işlevi, uluslararası tahkim kararının salt bir onaylanması ve ulusal yasaların yatırım gücüne sahip kılınmasıyla sınırlı bir işleve sahiptir, yani herhangi bir ulusal yasal yatırıma sahip olmayan tahkim kararının yasallaştırılması işlevini yerine getirmektedir.

Uluslararası tahkim, ticari ve sanayi yatırım ve faaliyetlerde taraflar arasında (ki bu taraflar asıl olarak yabancı şirketler ile ulusal dev-

let olmaktadır) anlaşmazlık çıktığında, bunun çözümü için, merkezi Washington’da bulunan ve 1966 yılında kurulan Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkların Konusundaki Uyuşmazlıkların Çözümü Merkezi ICSID (*International Center for Settlement of Investment Disputes*) gibi uluslararası hakemlik kuruluşlarından birinin yetkili tayin edilmesi şeklinde uygulanmaktadır.

İlk bakışta, ticarete ve yatırımlarda yabancı ülke şirketlerinin faaliyette buldukları ülkenin hukuk düzeninden kaynaklanabilecek zararlar karşısında duydukları tereddütlerin giderilmesi şeklinde sunulan “uluslararası tahkim”, ülkemizde yapılan anayasa değişikliği ile kabul edilmesine paralel, yabancı sermaye yatırımlarının artacağı sanısını yaygınlaştırmıştır. Pekçok “değerli” hukukçunun yazılı ve görüntülü basın-yayın organlarında “uluslararası tahkim” in “kapitülasyon” anlamına geldiğini, ülkemiz hukukunda yıllar önce (1958 New-York sözleşmesi ve 1961 tarihinde Milletlerarası Ticaret Odası Tahkim Divanı Anlaşması ile Devletler ve Diğer Devletin Vatanadaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi hakkındaki sözleşmeyle) tanındığını ileri sürerek, yapılacak ve yapılan anayasa değişikliğinin ülkemiz için yararlı olacağı yönünde verdikleri “fetvaler” ve Fazilet Partisi’nin Erbakan’ın siyasal yaşayışının kaldırılması karşısında verdiği destekle, bu sanı kamuoyunu tümüyle tepkisiz bırakmıştır.

“Uluslararası tahkim” in özellikle enerji yatırımları için zorunlu olduğunu açıklayan devlet yetkilileri ise, bu yatırımlar yapılmadığı takdirde ülkenin kısa bir sürede “karanlığa gömüleceği” ni söyleyerek, kitlelerin olası tepkilerini etkisizleştirmeye çalışmışlardır.

Genel görünüm içinde “uluslararası tah-

kim”in, yukarıda ifade ettiğimiz gibi, yabancı sermayenin kimi hukuki tereddütlerini gidermeye yönelik “basit” bir anayasa değişikliği olduğu, bugün geniş kitleler açısından kabul görmüş durumdadır. Bunun ötesinde, “uluslararası tahkim”e karşı çıkan herkes, “çağdışı kalmış” ve “Boğaz Köprüsü’ne karşı çıkan” “geri kafalılar” ile “teröristler” olmaktadır.

Ve yapılan anayasa değişikliğiyle, özellikle küçük-burjuvazi ülkeye akacak yabancı sermayeden pay kapmanın beklentisi içine girmiştir. (Tam bu sırada Marmara depremi, bu kesimler üzerinde tam bir balyoz etkisi yapmıştır.)

Gerçeklikte ise, “uluslararası tahkim”, emperyalizmin bütün geri-bıraktınlmış ülkelerde uygulamaya soktuğu yeni ekonomi-politikanın bir parçası durumundadır. Değişik biçimlerde ortaya koyduğumuz gibi, bu yeni ekonomipolitika, geri-bıraktınlmış ülke ekonomilerinin tek bir modele bağlanmasını ve bu yolla merkezi olarak yönetilebilir hale getirilmesini içermektedir. Bu bağlamda, “uluslararası tahkim”, tekil ülkeler düzeyinde IMF ve Dünya Bankası aracılığıyla yürütülen “yapısal uyum” sürecinin **tamamlanmadığı** koşullarda, emperyalizmin karşı karşıya kaldığı ekonomik sorunların çözülmesi için gündeme ayrı ayrı getirilen “yapısal uyum reformları”ndan birisinin öne alınmasından başka bir şey değildir.

Emperyalizmin “yapısal uyum” programlarının temelinde emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemlerinin yaratmış olduğu geri-bıraktınlmış ülkelerin emperyalist ülkelere olan ödenmesi olanaksız dış borçlarının düzenli bir biçimde tahsili ve buna bağlı olarak yeni borçlanmanın düzenli olarak sürdürülmesi yatmaktadır. Bu çerçevede “uluslararası tahkim”, gerek yatırım yapan sermayenin kâr transferlerinde, gerekse verilen özel kredilerin ödenmesinde karşılaşılan hukuki ve yönetsel sorunların çözülmesini amaçlamaktadır.

“Uluslararası tahkim”in bu genel niteliği, somut koşullarda emperyalist tekellerin yatırımlarının uzun dönemli olarak emperyalist ülkelerin hukuk düzenleri tarafından korunması olarak ortaya çıkmaktadır. “Uluslararası tahkim”in kabul edilmesiyle birlikte, herhangi bir emperyalist şirket, karşılaşılabilecek her türlü bürokratik ve hukuki engel karşısında, kendi ülke hukukunun uygulanmasını ve bunun getirdiği güvencelerle faaliyet yürütme olanağını kazanmış olmaktadır.

Böylece, geri-bıraktınlmış ülkeye ihraç edilen emperyalist sermaye, buradaki yatırımını kendi hukukuna göre yürütebilecek ve üretim

sürecinde yine kendi ülke hukukuna göre kararlar alabilecektir.

Konunun somutlaşması açısından enerji sektörüne yatırım yapan bir emperyalist şirketin “uluslararası tahkim”le neler yapabileceğini örnekleyebiliriz.

Elektrik santralini “yap-işlet-devret” ya da “yap-işlet-kullanım hakkını devret” yahut “yap-işlet” formülleriyle inşa edecek olan bir emperyalist şirket, bu santralin yapımı sırasında kullanacağı malzemeden, uygulayacağı standartlara kadar kendisine en düşük maliyet sağlayacağını tercih edecektir. Böyle bir durumda, yatırım yapılan ülkenin denetim mekanizmaları bu düşük maliyete dayanan malzeme ve standartları uygun görmeyerek, yatırımcı şirketten ülke standartlarına uymasını istediği durumda, taraflar arasında bir anlaşmazlık ortaya çıktığından “uluslararası tahkim” devreye girecektir. Emperyalist ülkelerin şirketlerinin böyle durumlarda kendi ülkelerinin hukukuna dayalı karar veren bir “tahkim”e gitmesi kaçınılmaz olacaktır ve böyle bir “tahkim”in alacağı karar ise baştan bellidir.

Aynı enerji yatırımının tamamlandığını ve üretime geçtiği bir evrede ise, “işletmeci” şirket, üretim maliyetlerindeki artışı gerekçe göstererek ürün fiyatlarını artırmaya yönelecektir. (Kârların artırılması) Böyle bir fiyat artışının ülkenin içinde tüm üretim girdilerini artırarak fiyatların bütün alanlarda artmasına neden olacağı ise açıktır. Dönemin hükümeti, ister popülist politikalar nedeniyle, ister halk kitlelerinin tepkilerini engellemek amacıyla böyle bir fiyat artışına karşı çıkabilecek ve belki de fiyatları donduracaktır. Ancak “uluslararası tahkim”in anayasal olarak kabul edildiği ülkelerde, hükümetlerin böyle bir uygulamaya girmesi tümüyle engellenmiş olmaktadır. Çünkü yabancı şirket, böyle bir durumda ortaya çıkan “anlaşmazlığı” “uluslararası tahkim”e götürme hakkına sahiptir. “Uluslararası tahkim”in alacağı kararın kesin nitelikte olması ve **bu karara uymanın anayasal bir zorunluluk haline getirilmesi** koşullarında, herhangi bir hükümetin anayasayı ortadan kaldırmaksızın alınan kararlara karşı çıkabilmesi olanaksızdır.

Eğer bir siyasal iktidar, ortaya çıkacak anlaşmazlık karşısında “uluslararası tahkim” kararlarını kabul etmez ve uygulamaz ise, emperyalist ülkelerin askeri güçleri bunları uygulamak için devreye girecektir. Çünkü, uluslararası hukuk, böyle bir güç kullanımını “meşru” kabul etmektedir. Eğer söz konusu olan “tahkim” kararının esas alındığı hukuk ABD hukuku ise, ABD anayasasının bu konu-

daki devlet başkanına verdiği “emredici görev”, hukuka aykırı uygulamalara karşı tüm ekonomik, sosyal, politik ve askeri önlemlerin alınması olduğundan, emperyalist müdahale hukuki bir temele oturtulabilecektir. Böylece emperyalizm, kendi çıkarlarına aykırı düşen hükümetleri devirebilmek amacıyla müdahale edebilmenin tüm “meşruiyetini” kazanmış olmaktadır. (*)

Kısaca özetlersek, **“uluslararası tahkim”, emperyalist tekellerin geri-bıraktırılmış ülkelerde hiçbir denetime bağlı olmaksızın yatırım ve üretim yapmalarına olanak sağladığı gibi, emperyalizmin bu ülkelere askeri müdahalede bulunabilmesi için ülke anayasasından doğan bir meşruiyet kazanmaktadır.**

İşte ülkemizde kamuoyuna yeni iş olanakları sağlayacak birşey olarak sunulan “uluslararası tahkim”, bu nitelikleri ile, ülkelerin

(*) “Uluslararası tahkim” yanlısı Prof.Dr.Haluk Günüşür şöyle bir örnek vermektedir:

“Türkiye’ye gelip bir yatırım yapacak olan firma hangi alan olursa olsun, bu kamu alanı da olabiliyor, imtiyaz sözleşmeleri de var. Bunlardan doğan hukuki sorunlar varsa, ortaya çıkarsa Türkiye uluslararası tahkimle çözülmesini kabul etmiş vaziyette. Bundan 10 yıl önce bu oldu. Bunun için şimdi bir anayasa değişikliğine gidiliyor. Ama ondan evvel de Türkiye dört hakem atadı. Bunlardan biri benim. Üç tane de arabucuyu da ICSID’e bildirdi. Bu bildirim yapıldı Türkiye bundan böyle yabancı sermaye yatırımlarından doğacak hukuki sorunlar varsa ben tahkim yoluyla çözmeyi kabul ediyorum, ve de hakemlerimi sana bildiriyorum. İşte bu çerçevede tahkim sistemi işliyor. Şöyle ki Türkiye’de x firması mesela Bosch firması Türkiye’de yatırım yapıyor. Bu firmayla Türk devleti arasında bir sorun ortaya çıkıyor. Sözgelimi vergi uyuşmazlığı ortaya çıkıyor. Bu durumda Türkiye bu dört hakemden birini ya da dışardan bir hakemi atıyor. Bosch firması da listesinden kendi hakemini atıyor. Uluslararası tahkim kurulunda deklare edilmiş 300-500 tane hakem var. Bu iki hakem biraraya geliyorlar ve soruna tahkim kurulu oluşturmak için üçüncü bir hakemi atıyorlar. İşte bu üç hakem tahkim kurulu oluşturuyor.

Üçüncü hakem yalnız tarafsız hakem oluyor. Ve kendisine uygulayacağı hukuk normları ve uygulayacağı hukuk normlarının hepsi compromi adı verilen bir tahkimnameyle hakem kurulunun önüne gidiyor. Tahkimnameyi kim yapıyor? Tahkimnameyi TC devleti ile Bosch firması yapıyor. İki taraf diyor ki biz bu sorunu çözmek için tahkimname yapıyoruz, aşağıdaki koşullar geçerlidir. Ne tür yollardan geçilecek hepsini sıralıyorlar. Sözgelimi orada uygulanacak husus sistemi hangisi onu tahkimnameye koyuyorlar, sorun Türk hukukuna göre çözülecek onu tahkimnameye yazıyorlar, sorun türk hukukuna göre değil de uluslararası hukuka göre çözülecek, onu yazıyorlar.”

Ve Prof.Dr.Haluk Günüşür, “Her uluslararası anlaşma egemenlik yetkilerinin bir kısmını alıp götürür.” diye-bilmektedir.

emperyalizme bağımlılığını kendi ülke anayasasına geçirmesi ve bu bağımlılığa aykırı davranışlar karşısında emperyalizm tarafından yaptırma tabi tutulmayı kendi anayasası ile kabul etmesi demektir.

Emperyalizmin ve oligarşinin yıllardır **hükümetlerle değişmeyecek** bir ekonomi-politikanın devlete egemen kılınması yönündeki faaliyetleri, “uluslararası tahkim”e ilişkin anayasal değişikliklerle birlikte önemli bir evreye girmiştir. Kapitalizmin dış dinamiklerle geliştiği ve bu yüzden dengesini metropollerde bulan bir ekonomik yapıya sahip olan bizim gibi ülkeler açısından, “uluslararası tahkim”, ekonomik dengelerin emperyalist finans kurumları tarafından planlanması ve yürütülmesinin önemli bir adımı durumundadır. Bu sayede emperyalizm, kendi çıkarlarına uygun olarak geri-bıraktırılmış ülkelerdeki yatırım ve üretim süreçlerini denetleyebilecek ve yönlendirebilecektir. Bunun anlamı ise, emperyalist tekellerin çıkarlarına uygun olarak üretim yapılması ve fiyatların düzenlenmesidir. Bundan etkilenecek halk kitleleri ise, bu düzenlemelere karşı tepki gösterdiklerinde “anayasal suç” işlemiş olacaklardır. Bu bağlamda, emperyalist tekellerin herhangi bir uygulamasına karşı yapılacak bir protesto eyleminde atılacak sloganlar, kolaylıkla TCK’nın 146. maddesi kapsamına girebilecektir. (Tarihin ironisi)

Bu gelişmeler karşısında, bizim gibi ülkelerde ne demokrasiden, ne de hukuk devletinden söz etmek olanaksız olmaktadır. Mevcut anti-demokratik yasalar değiştirilebilirse bile, “uluslararası tahkim” varlığını sürdürdüğü sürece, ülkenin **demokratik bir hukuk devleti** olabilmesi olanaksızlaşmıştır.

Ve kendi yasalarını yapamayan ve uygulayamayan bir ulus, hiçbir biçimde kendi siyasal yönetimine sahip olamaz. Bu da, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanındığı koşullarda, ulusal bağımsızlığın ortadan kaldırılması demektir.

“Klasik bağımsızlık” anlayışının çağdışı kaldığının ilan edilebildiği ve mevcut düzen sınırları içinde “siyasal mücadele” yürüterek hükümet olmanın “açılımı”nın yapıldığı bir dönemde çıkartılan “uluslararası tahkim” yasası, tüm bu tezlerin boş bir hayal anlamına geldiğini bir kez daha göstermektedir.

Marmara Depremi ve Küçük-Burjuvazinin Devlete “Küsmesi”

17 Ağustos 1999 gecesi meydana gelen ve büyük bir yıkım ve insan kaybına yol açan Marmara bölgesindeki deprem, aynı zamanda ülkemizdeki sınıfların oligarşik yönetimle olan ilişkilerinde önemli bir sarsıntıya neden oldu. En genel ifadeyle, deprem sonrasında gerekli kurtarma, yardım ve enkaz kaldırma işlerinin yürütülmesinde “devlet”in sergilediği “çaresizlik”, deprem bölgesi dışında tüm ülke çapında büyük bir tepki ortaya çıkarmıştır. Depremden sonra geçen ilk dört gün boyunca, depremin şiddetinden, meydana getirdiği yıkım ve insan kaybına kadar her konuda tam bir şaşkınlık, belirsizlik ve tutarsızlık insanların “devlet”e karşı duydukları “güveni” sarsarken, aynı zamanda “devlet”e karşı öfke duymalarına neden olmuştur.

Marmara depremi ile birlikte ortaya çıkan “öfke”, öylesine belirgin bir hal almıştır ki, “devlet büyükleri”, her doğal felaket sonrasında alışlagelmiş olan “bölge gezileri”ni yapamamış ya da ortalıkta fazlaca görünmeden gerçekleştirmişlerdir. Faşist MHP’nin Sağlık Bakanının dış yardımlar konusunda sergilediği ırkçı yaklaşımlar ve üst gelir grubuna mensup ailelerin (burjuva) çocuklarının dağcılık hobilerinin bir ürünü olan AKUT’a karşı tutumu, “öfke”yi artırmış ve kısmen politize etmeye yönelmiştir.

Marmara depremi, düzenin kendi sözleriyle “asrın felaketi” olarak onbinlerce insanın yaşamını yitirmesine yol açmasıyla, insanların mevcut yaşam sürecinde önemli bir değişim noktası oluşturduğu kesindir. Meydana gelen yıkımlar, yitirilen canlarla birleşerek, pek çok kişi için eskiye dönülemez sonuçlar ortaya çıkarmıştır. İzmit bölgesinde olduğu gibi, yıllarca işçi ve memur olarak çalışmış ve eline geçen emeklilik ikramiyesi ile kendisine bir ev

almış insanlar, depremde canlarını yitirmediyse, tüm yaşamlarının sonuçlarını kaybetmişlerdir. Ve bunlar, yeniden bu duruma gelebilmek için, ne zamana, ne de madde kaynağına sahiptirler.

İstanbul küçük-burjuvazisinin orta ve üst gelir grubundan olanların “yazlığı” durumunda bulunan Yalova, Çınarcık gibi tatil yerlerinde meydana gelen yıkımlar ise, bu kesimlerin “günü yaşama” anlayışlarını önemli sarsıntıya uğratmıştır.

Ancak Marmara depreminin en büyük etkisi, deprem bölgesi dışında yaşayan insanlar üzerinde olmuştur. Televizyonlarından deprem görüntülerinin içler acısı durumunu izleyen ve insanların çaresizliğini gören diğer bölge insanları, “devlet”e depremzedelerden daha çok tepki duymuşlardır.

Bu gelişmeler, kaçınılmaz olarak, kitlesel ölçekte önemli bir açmazla girmiş olan legalleşmiş ve legalleşmeye yönelmiş sol örgütlenmeler için yeni bir “umut” ışığı olarak görülmüş ve Marmara depremi, ülkemizde pek çok şeyin “değişiminin” habercisi olarak değerlendirilmiştir. “Öfkeyi” örgütlemenin gereğini düşünen sol örgütlenmeler, depremin ilk belirsizliklerinin ortadan kalkmasından ve kitlesel ölçekte ortaya çıkan korkunun azalmasından sonra, deprem bölgesine yönelmeye başlamışlardır. Ne işe yarayacağı bilinmeyen bir-kaç yardım malzemesi ve “devleti suçlayan” binlerce bildiriyle deprem bölgesine hareket eden sol örgütlenmeler, “öfke”nin örgütleyicileri olarak çalışmaya başlamışlardır.

ÖD Partisi, HADEP ve EMEP’in küçük-burjuva aydın ilişkileri içinde buldukları belde-lerde “yoğunlaşarak” kurdukları “çadır kentler” ve “insani yardımlar”, solun “insancıl” ve “yardımsever” yüzünü sergilerken, aynı za-

manda yeni propaganda olanakları sağladığı düşünülmüştür.

Böylesi bir ortamda, gerek Marmara depreminin ortaya çıkardığı büyük yıkım ve insan kaybının nedenleri, gerekse deprem sonrasında “devlet”in çaresiz ve hiçbir şey yapamaz hali, mevcut düzenin sorgulanması için yeni bir olanak ortaya çıkarmıştır. Ama bu “yeni olanak”, ülkemizde sınıf ilişkilerinin tümüyle “unutturulduğu” ve sınıfsal tahlillerin bir yana bırakıldığı koşullarda, yalın bir “hümanizm” çerçevesinde ele alınmıştır. Gerek legalleşmiş sol örgütlenmelerin kurduğu ve büyük övgülere “mazhar olan” “çadır kentler”, gerekse küçük-burjuva aydın kesimin ilaç, doktor, psikolog olarak verdikleri “insani” yardımlar, hep bu “hümanist” çerçeve içinde ele alınmış ve sürdürülmüştür. Bunun sonucu, çok fazla çalışıp, az “politik propaganda” yapan; çok yardım yapıp, az “reklam” yapan, en fazla “hümanist” olacağı ve böylece kitlelerin gözünde büyük bir “değer”e sahip olacağı sanısı yaratılmıştır. Oligarşik yönetimin özenle işlediği bu “değer”, legalleşmiş solun çabalarıyla ve genelkurmayın katkılarıyla genelleşmiştir.

Herkesin gördüğü, ancak sınıf perspektiflerinin bir yana bırakılmasıyla bilincinde olmadıkları en temel gerçek ise, Yalova gibi küçük-burjuvazinin orta ve üst kesimlerinin tatil alanlarının büyük bir yıkıma sahne olduğudur. Herkesin üzerinde birleştiği kitlesel “öfke”, işte bu küçük-burjuva kesimlerinin “devlet”e karşı gösterdikleri tepkinin bir sonucudur.

Bu küçük-burjuva kesimler kimlerden oluşmaktadır? Bunların diğer küçük-burjuva kesimlerden farklılıkları nedir?

İşte kavranılması gereken ana halka bu soralarda yatmaktadır.

Yalova gibi tatil alanlarında yazı geçiren ve depremin ilk gününde buldukları ilk feribotlarla İstanbul’a akin eden ve enkaz altında kalan insanlara yardım etmeyi akıllarından bile geçirmeyen, kurtuluşu İstanbul’a kaçmakta bulan küçük-burjuvalar, deprem sonrasındaki “öfke”nin kitlesi durumundadırlar. Bu öylesine bir kitledir ki, “öfke”sini kolayca “devlet büyüklerine” karşı dile getirebilmekte ve “ağzına geleni” söyleyebilmektedir.

Bu küçük-burjuva kesim, İzmit-Adapazarı bölgesinde yoğunlaşmış olan işçi sınıfından da, tüm deprem bölgesinin “yerli halkı”ndan da farklı özelliklere sahip olduğu için (ki en büyük yıkım ve can kaybına uğrayanlar bu kesimlerdir), hem sesini yükseltebilmiş, hem de gelişmeleri etkileyebilmiştir. Faşist MHP’nin Sağlık Bakanının AKUT’a ilişkin sözlerine

en ağır yanıt bu kesimlerden gelmiştir.

İstanbul’un küçük ve orta sermaye kesimleri ile bunların “çalışanları”ndan oluşan bu küçük-burjuva kesim, 12 Eylül sonrasında ülkemizde uygulanan “ihracata yönelik sanayileşme” modelinin destekçisi ve sonucu palazlanmış. Ağırlıklı olarak tekstil alanında faaliyet yürüten ya da tekstil alanının yan kollarda çalışan, bu bağlamda konfeksiyon sanayi ile bunun pazarlamacısı konumunda (reklamcılık da dahil) bulunan bu küçük-burjuva kesim, T. Özal’ın “orta direği” olarak ülkemizin son yirmi yılında **depolitizasyonun** ve **ideolojizasyonun** temel dayanağı olmuştur.

“Amerikan yaşam tarzı”nın en büyük savunucusu, “markalı yaşam”ın üreticisi ve sürdürücüsü, “kredi kartları”nın “en hızlı çekicisi”, “Amerikan aksanıyla” Türkçe konuşmanın yaratıcısı, “günü yaşama” felsefesinin ateşli savunucusu, “soyut bir gelecek için somut bugünden vazgeçmeme”nin tutkulu bir hayranı, “tatil yapma”nın kendisi için bir hak olduğuna inanan bu küçük-burjuva kesimin depremin “şok”unu en fazla yaşayan kesim olmasında şaşacak birşey yoktur.

Bu kesimin bir bölümü ise, başkent Ankara’da “ikamet” eden bir kısım bürokrat ve aydın kesimdir. Çoğu zaman, “tatil” ile “kültürü” “kaynaştırın” bu kesimler, İstanbul’daki “eşitleriyle” birlikte “sol” belediyelerin “kültürel etkinliklerinde” boy gösterirler. Onlar için, önemli olan “tatil” ile “kültür”ün kaynaşması olduğundan, bunun yeri fazlaca önemli değildir. Bir dönem Dikili’de boy gösterebilecekleri gibi, bir başka dönem Değirmendere’de boy gösterebilirler. Onlar, bu yerlerin sürekli olarak neden değiştiğini fazlaca önemsemezler. Yapılan tüm “sanat ve kültür” etkinliklerine rağmen, bu “tatil-kültür” beldelerinin belediye seçimlerinin kaybedilmesinin nedenlerini de anlamış değillerdir. Onların düşüncesine göre, “bu halk adam olmaz”, çünkü kendilerinin gönüllü katılımlarıyla gerçekleşen onca “etkinlik”e rağmen, gidip başkalarını seçmişlerdir. Ama yine de, onlar, “hümanist” insanlardır; deprem felaketi karşısında “adam olmaz” halka “yardıma” koşmuşlardır, hem de “devlet”ten daha “hızlı” ve daha “çok”!

Marmara depreminin görülmesine olanak verdiği diğer bir olgu ise, geçmiş dönemlerin “mütevazı” donanma karargahı Gölçük’ün değişmiş niteliğidir. Deprem sonrasında Amerikan ve İsrail yardım ekiplerinin ağırlıklı olarak buldukları Gölçük, donanma karargahında meydana gelen büyük yıkımla yeni konumunun simgesi olmuştur.

Ülkemizin 12 Eylül sonrasındaki gelişmelerini izleyenlerin bildiği gibi, Gölcük Donanma Karargâhı, 12 Eylül askeri darbesinin en önemli plan ve yürütme merkezi olmuştur. Daha sonraki yıllarda üst düzey askeri “yetkililer”in gizli toplantılar yaptıkları bir merkez durumunda bulunan Gölcük Donanma Karargâhı, alınmış güvenlik önlemleriyle dış dünyadan yalıtılmış bir durumdadır. Deprem sonrasında günlerce Donanma Karargâhı’na ilişkin bilgilerin alınmaması, bu güvenliğin en zorlu koşullarda bile sürdürülebilecek boyutta olduğunu göstermiştir.

Ancak Gölcük Donanma Karargâhı’nın depremle birlikte ortaya çıkardığı diğer bir gerçek de, ordunun inşaat sektörüyle, müteahhitlerle kurdukları ilişkiler ve bu ilişkilerle sağlanan kişisel çıkarlar olmuştur. Donanma üssünde son dönemde yapılan binaların, ki içinde Orduevi de bulunmaktadır, kolayca yıkılmış olması, aynı zamanda bunların inşa-atlarında yapılmış olan yolsuzlukların açık bir kanıtı olarak ortaya çıkmıştır. Müteahhitlere hafriyat dökebilmek için askeri garnizonların boş alanlarını rüşvetle veren generallerin buradan kazandıkları, depremin yarattığı yıkımın ortaya çıkardığı yeni hafriyatlar olmuştur.

Görüldüğü gibi, Marmara depreminden maddi ve insan kaybı olarak en fazla etkilenen işçi sınıfı ve küçük-burjuvazinin alt kesimleri olmakla birlikte, en fazla tepki gösteren ve “devlet”e “küsen” küçük-burjuvazinin orta ve üst gelir grubu ile aydın kesimi olmuş-tur. Televizyon yayınlarında açık biçimde görüldüğü gibi, bu kesimler, başka ülkelerde olan depremler sonrasında o ülkelerin “devlet”lerinin nasıl etkili olduklarını ve olayları nasıl denetime aldıklarını sürekli överek, “devlet”e olan “küskünlüklerini” sergilemeye devam etmektedirler. Onlar için, deprem felaketi “devlet”i “enkaz altında” bırakmış ve AKUT’u “in” yapmıştır. Bir başka deyişle, Marmara depremi, bu kesimlerin tipik temsilcisi durumunda olan AKUT’la özdeşleştirilmiştir.

Böylece, Marmara depremi, küçük-burjuvazinin bu kesimleri için yeni bir “hobi” alanı ve “tatil” olanağı yaratmıştır: AKUT’çuluk. Artık “ray-ban” gözlükleriyle, “levis” kotlarıyla, Lacos tişörtleriyle, motosiklet ve kasklarıyla yeni bir tatil tarzı gelecek 2000 yılının modası olma potansiyeline sahiptir. Omuz başlarında “gururla” taşıyacakları küçük Türk bayrağı ile,

sırtlarında AKUT yazılarıyla kırmızı tişörtler, konfeksiyon sektörünün yeni “kreasyonu” gibi görünmektedir.

Gerçek şu ki, tüm AKUT hayranlığına karşın, pek çok kişi AKUT adının ne anlama geldiğini bile bilmemektedir. Kimine göre, “Arama-Kurtarma Derneği”, kimine göre “Arama-Kurtarma Teşkilatı” olan AKUT, İstanbul’un “mutena” semtlerinin “konken” partilerinin müdavimlerinin “güzide” evlatları olarak dağcılık “sporu” yapan bir gruptan başka bir şey değildir. Toplam sayıları 30-40’ı geçmeyen bu kişilerin, 20-30 bin kişinin yaşamını yitirdiği, yüzbinlerce evin yıkıldığı ya da hasar gördüğü bir depremde kaç enkaz çalışmasına katılabileceği, ilkokul öğrencisinin bile hesaplayabileceği kadar basit bir matematiksel işlemdir. Yaşamını yitirenler ve yaralılarla 100.000’i aşkın insanın enkaz altında kaldığı bir depremde, AKUT’un “canlı olarak” çıkardıklarını sayısının 100-200 olması bile, bunların ne denli yetersiz ve anlamsız olduklarını göstermektedir.

Ama küçük-burjuvalar için durum hiç de böyle değildir. Onlar, herşeyin en iyisini yaparlar; az yaparlar, ama öz yaparlar. Onlar gibisi yoktur.

İşte Marmara depreminin büyük insan kaybı ve yıkımları altından çıkan gerçekler böylesine sınıfsal niteliktedir ve küçük-burjuvazinin tüm bencil çıkarlarını sergilemektedir. Bu nedenle, bu küçük-burjuvaların “devlet”e karşı duydukları “öfke” kadar, “küskünlükler”i de gelip geçicidir. Küçük-burjuvazinin sınıfsal niteliğine uygun olarak, saman alevi gibi hızla yanıp söner. Deprem sonrasında yapılan yardımların “paylaşım savaşı”nda da görüldüğü gibi, bu kesimler alacakları küçük paylarla kolayca eski konumlarına geri dönebilmektedirler. Bu küçük-burjuvaların “medya-tık” temsilcisi Ali Kırca’nın sıkça kullandığı gibi, “ateş düştüğü yeri yakar”.

Marmara depreminin asıl kahramanları ise bu tabloda ortada görünmemektedirler. Bölgenin işçi sınıfı ve köylüleri, küçük-burjuvazinin yarattığı toz-duman içinde bir yana itilmişlerdir. Bu nedenle, Kurtuluş Cephesi’nin bu sayısının kapağına, Marmara depreminin asıl kahramanlarının bir bölümünü oluşturan Zonguldak maden işçilerinin enkaz çalışmalarlarındaki bir görüntüsünü koyduk. Ve Marmara depremi, her zaman onların bu görüntüleriyle anımsanacaktır.

Cezaevleri Gerçeği

27 Eylül günü Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde bulunan devrimci tutsaklardan 12'sinin katledilmesiyle cezaevlerinin içinde bulunduğu durum ve oligarşik yönetimin cezaevlerinde tutsak bulunan devrimcilere karşı tutumu bir kez daha görünür olmuştur.

Devrimci mücadelenin tüm tarihi, her zaman katliamlar, işkenceler ve cezaevleri gerçeği ile iç içe olmuştur. Egemen sınıfların baskı aygıtı, ordusuyla, bürokrasiyle, mahkemeleriyle, cezaevleriyle bir bütün olarak devrimci mücadelenin karşısında, devrim mücadelesini engellemek amacıyla her zaman yer almış ve her türlü yasa tanımazlığı ile uygulamalarını sürdürmüştür. Bu açıdan, Ankara Merkez Cezaevinde meydana gelen katliam, ülkemiz tarihinde ne ilk olmuş, ne de son olacaktır.

Çok daha kısa bir zaman diliminde Diyarbakır cezaevinde 10 tutsağın dövülerek öldürüldüğü bir ülkenin başkentinde 12 tutsağın her türden silah kullanılarak katledilmeleri, mevcut düzenin yasadışılığının en açık örneğidir. Kendi yasallığını bile kolayca çiğneyebilen bu düzen, aynı zamanda varolan yasalarnın ne denli demokratik, ne denli hak tanıyıcı olup olmamasına bağlı olmaksızın, kendi düzenini sürdürmek istemektedir. Ankara Merkez Cezaevindeki katliam, bu yönüyle, oligarşik yönetimin, mevcut yasalarda yapılacak değişikliklerle "demokratikleştirilmesi"nin olanaksız olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde gerçekleştirilen katliamın bir kez daha gösterdiği diğer bir gerçek de, oligarşinin tüm basın-yayın organlarının bir bütün olarak cezaevlerindeki devrimci tutsaklara yönelik saldırıları haklı ve meşru göstermek için büyük bir çaba içine girmiş olmalarıdır. "Devlet" in cezaevlerine ha-

kim olamadığı, olması için gerekli önlemlerin mutlaka alınması gerektiği, bu amaçla "hücre tipi" cezaevi uygulamasına geçilmesinin zorunlu olduğu, aynı basın-yayın organlarında yazılıp-çizilmeye başlanmıştır. Başını gazetelerin baş yazarlarının çektiği bu kampanya, aynı zamanda cezaevlerine ilişkin gerçeklerin tam bir çarpıtılması üzerine yükseltilmiştir. Sivil mahkumların içinde yaşadıkları koşulları, "mafya" ilişkileriyle birleştirerek öne çıkartan oligarşinin yazarları, devrimci tutsakların örgütlü ve birleşik mücadelelerini "dev-let"i "tehdit" olarak sunma gayreti içine girmişlerdir. Onların istediği, "devlet" in bu "haddini bilmezlere" "haddini" bildirmesidir. Bunun için her türlü yasadışı "devlet" in hakkıdır!

Oligarşinin basın-yayın organlarının bu bü-tünsel saldırısı karşısında devrimciler, kendi somut gerçekliklerini ve karşı karşıya kaldıkları tehditleri, doğru ve tam bir biçimde kamuoyuna yansıtılabilmek için sahip değillerdir. Çoğu zaman sol yayınlarda yer alan cezaevi haberleri, doğru ve tam olarak kamuoyuna maledilemezken, aynı zamanda "kamuoyunun duyarlılığı" sağlanamamaktadır. Bu gelişmelerde devrimci tutsakların, hemen her gelişme karşısında tavrı almak zorunda bırakılarak, ellerindeki kullanılabilir araçları son noktasına kadar kullanmaları ve bu araçların etkinliklerini yitirmelerine yol açmalarının da önemli bir katkısı olmuştur.

Yapılacak her eylemde kendi siyasal söylemlerinin ifadesini görmek isteyenlerden, her eylemi kendi politik faaliyetinin bir uzantısı haline getirmek isteyenlere kadar bir dizi örgütlenme ve zihniyetin, cezaevlerinin dar sınırları içinde kıyasıya "savaş"a giriştikleri de gözönüne alınması gereken gerçeklerdendir. Bu öylesine yalın bir gerçekliktir ki, cezaev-

lerinin nesnel koşullarının yaratmış olduğu zorunlu birliklilikleri kolayca bir yana itebilmektedir. Öyle zamanlar olabilmektedir ki, solda egemen olan bu anlayışlar, kendi içlerinde çeşitli ittifaklar oluşturarak, “hasımlar” belirleyerek yürütülen bir “örgütsel savaş” halini alabilmektedir. Bu durumun yarattığı en önemli olumsuzluk ise, hem devrimci tutsakların eylem araçları ile eylem amaçları arasındaki dengesizlik, hem de eylemlerin sonuçlarının tam olarak değerlendirilememesi olmaktadır. Özellikle amaçlar ile kullanılan araçlar arasındaki dengesizlik, pek çok durumda çok küçük ve geçici istemler için çok büyük bedeller ödenmesini ve kullanılan araçların etkinliğini yitirmesini getirmektedir. Küçük örgütsel ve siyasal çıkarlar, böyle bir ortamda, kaçınılmaz olarak durağanlığın bir örtüsü ve “rutin” günlerin “çeşnisi” olarak belirginleşmektedir. İdeolojisinin egemen olduğu bir dönemde ise, her türlü ilkedenden uzak, salt “pratikte varolmak” adına kurulmuş ilişkilere dayanan mevcut cezaevi ittifakları, bu açmazlar ve kısırlıklar içinde, bedellerin daha da ağırlaşması potansiyelini içinde taşımaktadır.

Bunların yanında, birkaç yıl öncesinde Bayrampaşa cezaevinde sergilenmeye çalışılan “iyi mahkum” görüntüleri, bir çırpıda yok olmuştur. Süresiz açlık grevi ve ölüm orucunda yaşamını yitiren devrimci tutsakların kazanımları, bu görüntülerle birlikte salt bir anıya dönüştürülmüştür. Süresiz açlık grevi ve ölüm orucu sonrasında gelen, duvarlardan sloganların silindiği, gazetecilere çay-yiyecek ikram edildiği günler bugün hiç olmamışçasına davranılmaktadır. Oligarşinin basın-yayın organlarının topyekün suçlama ve karalama çabaları içinde, bu tür davranışların işe yaramayacağı son olaylarla bir kez daha açığa çıkmıştır.

Herşeye rağmen, devrimci tutsakların karşı karşıya kaldıkları bu sorunlar, cezaevi gerçeklerinin en önemli halkasını oluşturan “kamuoyu duyarlılığı” ile de belirlenmektedir.

“Kamuoyu”nu harekete geçirmede önemli bir işleve sahip olması gereken İHD gibi örgütlenmelerin, emperyalizmin “demokrasi projesi” çerçevesinde birer “yeni dünya düzeni” örgütlenmeleri haline dönüşmeleri ve bunun sonucu olarak cezaevlerindeki gelişmeler karşısında kamuoyunu harekete geçirme işlevlerini tümüyle yitirmeleridir. Bu da, de-

vrimci tutsakların, kendi güçleri dışında hiçbir desteğe ve olanağa sahip olmamaları anlamına gelmektedir. Ankara Merkez Cezaevindeki katliam sonrasında bazı cezaevlerinde gelişen protesto eylemlerinde İstanbul Barosu başkanının “arabulucu” olarak ortaya çıkması, İHD türü örgütlenmelerin işlevsizlikten öte, tüm anlamlarını yitirdiklerinin açık kanıtıdır. Onların yaptıkları birkaç basın açıklaması ise, sadece kendi varlıklarını koruma amacının ürünüdür.

Tüm bu gerçekler içinde, oligarşinin zor güçlerinin Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde gerçekleştirdiği katliam, devrimci tutsaklara yöneltilmiş bir gözdağı niteliğindedir. Bu katliamdan amaçlanan, devrimci tutsakların her türlü hak mücadelelerinin “kabul edilebilir” sınırlara çekilmesidir. Bu yönüyle, son katliam, devrimci tutsakların en geniş ölçekte kullanmaya yöneldikleri “fili durum yaratma”ya yönelik eylem biçimlerine oligarşinin verdiği bir yanıt niteliğindedir. PKK’nin silahlı mücadeleyi terkettiğini ilan ettiği, her türden şiddet eylemine karşı olduklarının İmralı Cezaevi’nden A. Öcalan’ın ağzından ilan edildiği ve oligarşinin şiddet ve terörünün nedenlerinden birisinin “devrimci şiddet” olduğunun idda edildiği bir ortamda, oligarşi devrimci tutsakları katliamla “yola getirmek” istemiştir. Dışarda illegal örgütler üzerinde yoğunlaştırılan baskıyla legalleşmeyi dayatarak teslim almaya çalışan oligarşi, bu kez içerde katliam yaparak, devrimci tutsakları “PKK’liler gibi” “iyi mahkum” haline getirerek teslim almaya çalışmaktadır. Bu uygulamada, devrimci tutsakların mücadelesinde kullanılan araçlar ile amaçlar arasındaki büyük dengesizlik, oligarşi için daha elverişli bir ortam yaratsa da, asıl amaç illegal ve silahlı devrimci örgütlerin kadrolarını içerde “legalleştirmeye” çalışmaktır. **A. Öcalan’ın “Sorunların barış ve diyalog anlayışı içerisinde çözümlenmesi gereği bu acı olaylarla bir kez daha ortaya çıkmış bulunmaktadır”** sözleri oligarşinin katliamının amacını çok açık biçimde sergilemektedir. Bu yönüyle son katliam, oligarşinin, silahlı devrimci örgütlere ve silahlı devrimci mücadeleye karşı teslimiyeti ve legalizmi dayatan bir gözdağıdır.

Türkiye Tarihinden

ye başlandı. **THKP-C liderleri Deniz Gezmiş ve arkadaşları hemen hemen her olay ve soygunun sorumlusu olarak hedef gösteril-**

Cumhuriyet Türkiye'si darbeler tarihidir -II

Sol'a karşı darbeler dönemi başlıyor

min başka bir demir- banyo olacak. Bülent Ecevit CHP Genel Sekreteri ve İTİABD'nin 6. ilüsü 17 Temmuz'da İstanbul'da Umurluza demirledi ama gösteriler yüzünden karaya çıkamazcasına idam edildi. 17 Şubat 1968 çöktü. Demokrasinin ilk sol partisi TİP milletvekilleri bağışının haberi Demirel'in başkanı olduğu AP milletvekilleri tarafından parlamento na İng. çolli cesine da vakti. Ayın Adalı Partisi 3 Mart 1968 yılında gürültüdeydi. 1968. İtalya İtalya'da bir milyon öğrenci protestolarını protesto için dıha lınma dönüştü. Bu karışımın ardından üniversitelerde ayaklanmalar patlak etti ve sokak gösterileri başladı. 1968.

ÖZGÜR POLİTİKA

ye başlandı. THKP-C liderleri Deniz Gezmiş ve arkadaşları hemen hemen her olay ve soygunun sorumlusu olarak hedef gösterilmeye başlandı. O'ların sonra DDÜ'ye sığınarak sığınarak, İktidar soluna ses getirdiği her olaya, oğula kurabaz saldırılarına başlandı ve bunun için hem polisi hem sivil milisyanları açık destekler verdiler. 15 Şubat 1968'de Deniz Gezmiş ve arkadaşları İstanbul'da idam edildi. 15 Şubat 1968'de Deniz Gezmiş ve arkadaşları İstanbul'da idam edildi. 15 Şubat 1968'de Deniz Gezmiş ve arkadaşları İstanbul'da idam edildi.

nyile değül bir seferinde 500 aydın tutuldu. Anayasa meclisi meclisi açılan sayılan İki Parti ile Milli Meclis Partisi'ni kapatma kararını aldı. Önceki meclis tutuklandı, yazarın idam cezası verildi, o belirlenen insan işleri celerden geçirmek aşiretinin gücü sınırlanarak toplama binimistik. İki sığınan Türkiye'nin yabancı güçlere peskes geçmesine karşı olmak olan ve çalınan sınırların korunmasını gelen rakamlarla yönetimde söz sahibi olmasın isteyen Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan başında bazı tartışılan bir dönemde idam edilirken, resmi idam edilmeden devrimci önderleri İbrahim Kaypaklıoğlu ve Mehdi Çayan, Uğay Barutçacı ve arkadaşları örneğinde olduğu gibi sınırların, sokak ortalarında ve da karıştırmada, katledilerek ortadan kaldırılmaya ama hiç kimse sokun böyle bir yordamla toplama daha fazla binimistik ve sol radikalizmin temellerinin atıldığına fark etmiyor. Darbelerin her zaman arkasında olan ABD için ise Ortadoğu ve İki kutuplu dünyada Türkiye'nin yeni demokrasiden daha önemlisi, Bu nedenle DİKK'de jandarması İktidar üyeleri ile Sovyet çapımlı sol hareket ne partizanı ovası ovası yapıldı. 1960 darbesinin "cumhuriyeti silmek" suçlarını idama gücü bir çok kişiye değinmiş, onları için Çankırı şantiye görevi en iyi ABD'ci olmak en ağır komünist düşmanı olmak gerektiğinden ve Demirel bunun bir çokları idam oldu. Bugünün Demirel ve İsmet'in gelece kar-

si sivil sendikalar vasıtasıyla çalışıyor hemü öğrencilerine geliyor. Ve köşeleri oluşturulmuş, yarıdan, 1 köşesinden bir sivil. Temel hocası ilker konuları. Üçü. İki ve bir birini taşıyor olsak, darbeyle gerçek kadrosunu yerleştirdi. Ve Ecevitler kamu Meclisi Tugay, İktidarda be güçleştirmek adına yine "demir geçirmek için" diye diyor. Türkiye bu malzeme da demokrasinin askeri d geyim dayananı başka bir istisna almış oldu.

Yakın tarih ve 12 Eylül 11

Parlamentoların emirleri en seri us ve parlamentoların kollemleri gerp nıyla bir bir zaman içinde sivilin ol Türkiye'de nahi anlaması yapıyor; toplamanın demokrasinin işiyle ne demokrasinin mazurunu akıldan çıkarılı. İktidarın sivilin ol sivilin olkan her dönemde bütün darbeler bu gibi kamu idare "Demokrasinin darbeyle etkisizleştirilip, demokrasinin silinmesi" emriyle bir darbeyle 1980 darbesinin gerçekleştirildiği yerde Türk toplumsal gelişimini ve rasi gelişiminin kapandığını ortaya çıkartıyor. İktidarın emirleri. Çoğu kararla sınırlanmış, muaz cumhuriyetle insan bir sivilin iktidar geleneği ve Çeltine bulmuş bir Avrupa ülkesi buradan Türkiye halkı, baskı ve itil sahp olmağı. demokrasinin diğer kişiye yine demokrasinin darbeye sığınan akıldan çıkarılı.

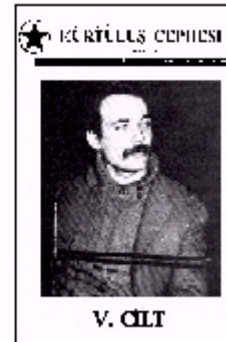
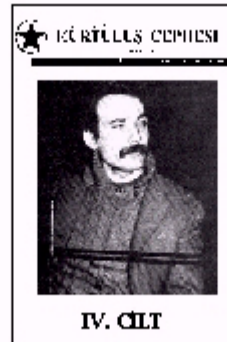
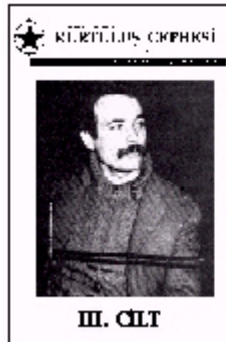
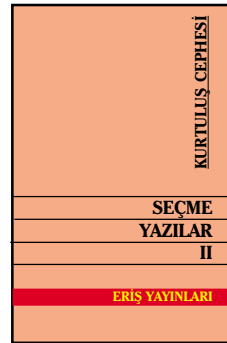
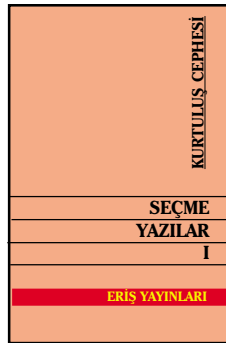
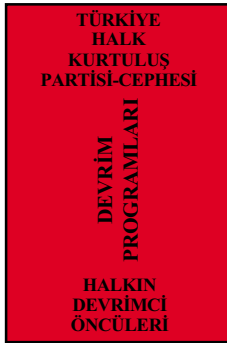
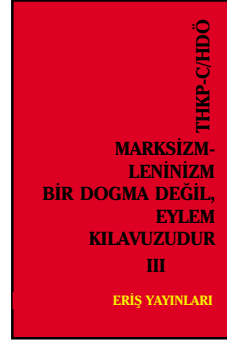
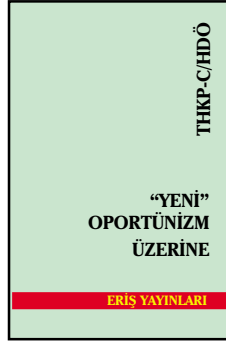
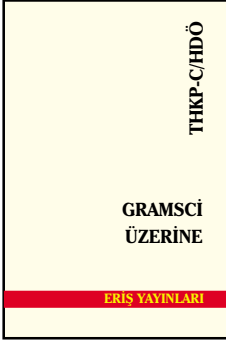
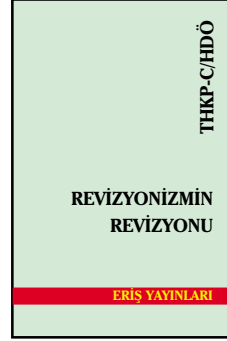
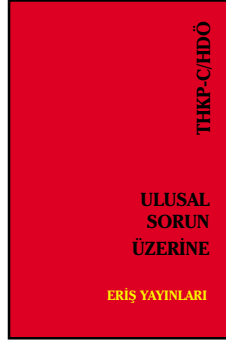
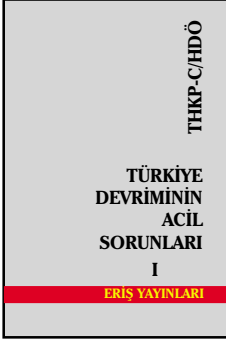
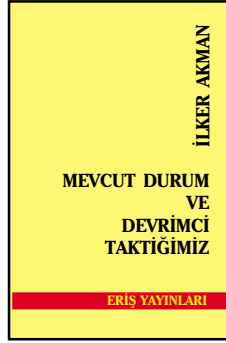
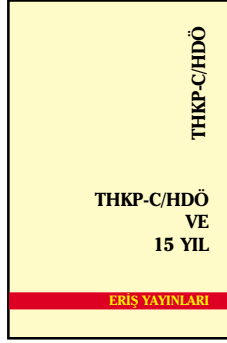
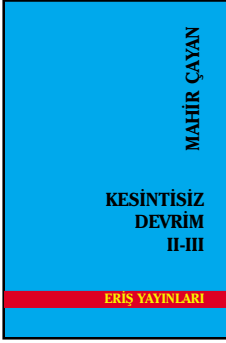
istler değil, yazar, gazeteci, subay, öğrenci, işçi hemen hemen herkes geçti. **THKO'nun İsrail'in İstanbul Başkonsolosu Efrahim Elromu kaçırmasının ardından Nihat Erim'in em-**

ERİŞ YAYINLARI

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

“Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başarıları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir öncekine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiğin akıllıca davrandığını kabul etmeliyiz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakarlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanuniliktir, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akli başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika'ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alış-verişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır.”

Che Guevara